

Arendals Fossekompani Årsrapport 2019

Arendals Fossekompani (AFK) er et investeringsselskap som eier energi- og teknologirelaterte selskaper som gjør det grønne skiftet mulig.

Våre virksomheter leverer teknologi, systemer og løsninger som gjør energi fra fornybare kilder stadig mer anvendelig og tilgjengelig, og som hjelper kundene til mer effektiv og bærekraftig ressursutnyttelse.

AFK er i dag majoritetseier i selskaper med mer enn 2200 ansatte i 27 land. AFK har stolte tradisjoner innen kraftproduksjon, og eier og drifter to vannkraftverk.

AFK ble etablert i 1896 og har vært notert på Oslo Børs siden 1913. Selskapet har hovedkontor i Arendal.

Fra vannkraftpionér til industrielt investeringsselskap	4
Årsrapport 1919	6
Visjon og verdier	8
Bærekraft og samfunnsansvar	10
2200 ansatte i 27 land	11
Aksjonærinformasjon	14
Arendals Fossekompani i 2019	16
Etablerer Value	18
Kommentar fra CEO	20
Styrets årsberetning for 2019	22
AFK morselskap	26
Cogen Energia	28
EFD Induction	30
NSSLGlobal	32

Powel	34
Scanmatic	36
Tekna	38
Wattsight	40
Markedskraft	42
Bryggebyen	44
Arendal Lufthavn Gullknapp	46
Års- og konsernregnskap med noter 2019	48
Erklæring fra styrets medlemmer og daglig leder	91
Revisjonsberetning	92
Eierstyring og selskapsledelse i Arendals Fossekompani	97
Finansielle hovedtall	101
Spesifikasjon av alternative resultatmål	102

Fra vannkraftpionér til industrielt investeringsselskap

1896 \ Eablering

Arendals Fossekompani ble stiftet 30. januar 1896. Selskapets opprinnelige formål var å nyttiggjøre vannkraften i Arendalsvassdraget, og selskapet kjøpte flere vannfall, herunder Bøylefossen i Froland og Flatenfossen på grensen mellom Froland og Åmli.

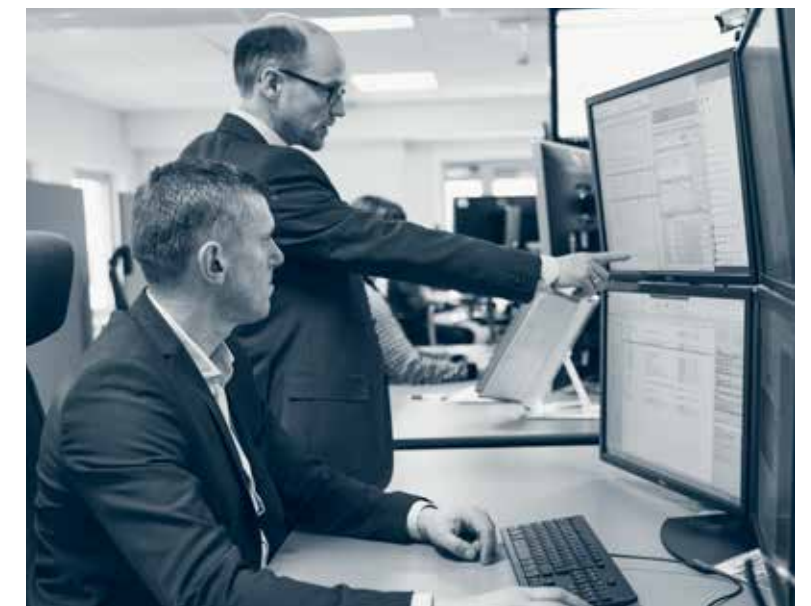

1960-tallet \ Finansiell investor

Arendals Fossekompani fikk etter hvert finansiell kapasitet til å foreta investeringer i annen type virksomhet enn kraft. På slutten av 1960-tallet ble selskapets formålsparagraf endret, og selskapet bygget opp en portefølje av finansielle investeringer i børsnoterte og ikke-noterte selskaper.

1990-tallet \ Mer kraft

Dereguleringen av det norske strømmarkedet bød på nye markedsmuligheter. Arendals Fossekompani tok en aktiv rolle og etablerte Markedskraft AS, et datterselskap som er en uavhengig tilbyder av tjenester i det nordiske og europeiske engrosmarkedet for elektrisitet.

1913 \ Kraft- og industribygging

I 1911 startet byggingen av Bøylefoss kraftstasjon, parallelt med bygging av ny industri i Eydehavn. Den første elektriske kraften ble levert fra Bøylefoss til Eydehavn sommeren 1913. Samme år ble Arendals Fossekompani notert på Oslo Børs.

1927 \ Videre kraftutbygging

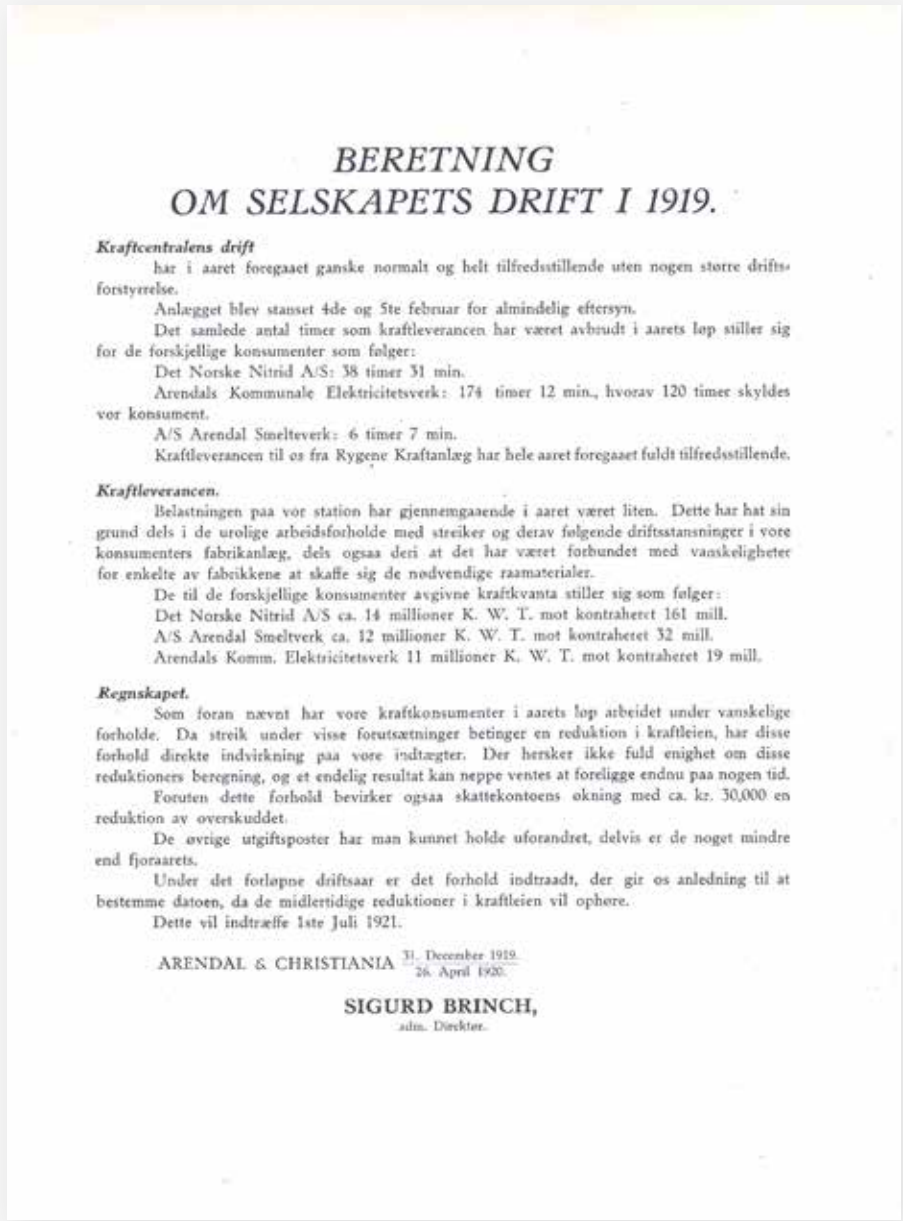
Behov for mer kraft til industrien fører til utbygging av kraftverket i Flatenfossen i 1927. Det opprinnelige anlegget var i drift til det ble erstattet i 2009.

2000-tallet \ Et internasjonalt investeringsselskap med grønn profil

På 2000-tallet startet det som ble en transformasjon – fra et lokalt vannkraftselskap til et internasjonalt investeringsselskap. En serie suksessrike oppkjøp av norske og internasjonale bedrifter fra 2004 har gjort Arendals Fossekompani til hva selskapet er i dag. Omsetningen har økt fra rundt 250 millioner kroner i 2004 til 4,8 milliarder kroner i 2019. Vannkraft utgjør i dag rundt fire prosent av omsetningen.

1919: Streik og uro i markedet

Belastningen paa vor station har gjennemgaaende i aaret været liten. Dette har hat sin grund dels i de urolige arbeidsforholde med streiker og derav følgende driftsstansninger i vore konsumenters fabrikanlæg, dels ogsaa deri at det har været forbundet med vanskeligheter for enkelte av fabrikkene at skaffe sig de nødvendige raamaterialer.

SLIK BESKRIVER ADMINISTRERENDE DIREKTØR Sigurd Brinch og direksjonsleder Sam Eyde året 1919 for Aktieselskapet Arendals Fossekompani. Ifølge årsrapporten for 1919 leverte kraftselskapet 14 millioner kilowattimer til Det Norske Nitrid A/S, 12 millioner kilowattimer til A/S Arendal Smelteverk og 11 millioner kilowattimer til Arendals Kommunale Elektricitetsverk. Det var langt lavere enn de avtalte volumene.

SAM EYDE
Samuel Eyde (1866-1940) er en norsk ingeniør og industribygger som ble født i Arendal. Han er mest kjent for å ha stiftet Elektrokemisk (Elkem) og Norsk Hydro, men han spilte også en sentral rolle i opprettelsen av Arendals Fossekompani og av industristedet Eydehavn nord for Arendal.

Visjon og verdier

ARENDALS FOSSEKOMPANI skal skape varige verdier gjennom langsiktig og aktiv utvikling av virksomhetene vi eier.

Vi investerer og eier industrivirksomheter som gjør energi fra fornybare kilder mer anvendelig og tilgjengelig, og som bidrar til en mer bærekraftig ressursutnyttelse. Med utgangspunkt i vår industrielle og finansielle kompetanse investerer vi i teknologi- og energibaserte virksomheter som gjør det grønne skiftet mulig.

Arendals Fossekompanis bidrag og oppdrag beskrives med følgende setning:

DEVELOPING BETTER COMPANIES

VERDIER

Samarbeids-orientert

Vi utvikler våre virksomheter i samarbeid med omverdenen og våre partnere.

Langsiktig

Arendals Fossekompani representerer 124 års industrihistorie. Vi utvikler våre virksomheter i et bærekraftig og langsiktig perspektiv.

Handlekraftig

Vi viser evne, energi og motivasjon til å gjennomføre våre satsninger.

Ansvarlig

Arendals Fossekompani handler etisk og forsvarlig i alle sammenhenger. Vi utvikler våre virksomheter bærekraftig.

Arendals Fossekompani er et resultat av bærekraftige valg gjennom generasjoner.

I MER ENN 100 ÅR har vår vannkraft blitt brukt til å bygge norsk industri og norske lokalsamfunn. Samtidig har kompetansen, kapitalen og ingeniørkunsten fra kraftproduksjonen lagt grunnlaget for at vi i dag eier selskaper med teknologi og løsninger som bidrar til et grønt skifte i hele verden.

Vi leverer fortsatt ren energi, men vi bidrar også positivt til miljøet utover vannkraftproduksjon. Våre selskaper hjelper kunder utnytte sine ressurser på en mer bærekraftig måte og leverer teknologi, systemer og løsninger som gjør energi fra fornybare kilder stadig mer tilgjengelig og anvendelig.

Ved å utvikle bærekraftige løsninger og produkter sikrer vi langsiktig verdiskaping for aksjonærer, ansatte og samfunnet.

For oss handler ikke det grønne skiftet om en megatrend, det handler om hvor vi kommer fra og hvem vi er. I Arendals Fossekompani forvalter vi en stolt arv basert på utnyttelse av fornybare naturressurser som også tilhører generasjonene etter oss.

FNS BÆREKRAFTMÅL

Arendals Fossekompani har tatt mål av seg til å tydeliggjøre og synliggjøre arbeidet innen bærekraft og samfunnsansvar. Vi skal synliggjøre det historiske eierskapet til fornybar energi og bærekraftige løsninger, og vise hvordan vi bidrar til å nå FNs bærekraftsmål for 2030.

FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål med en rekke undermål. Noen selskaper velger seg ut mange av målene, noen velger til og med alle. Arendals Fossekompani har valgt å fokusere på de to bærekraftmålene som rommer virksomheten til de fleste av våre selskaper – og hvor vi tydeligst kan gjøre en forskjell.

Ren energi har en tett kobling til Arendals Fossekompanis historiske rolle og selskaper vi investerer i. Målet om tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle, sitter i rygggraden vår. Vi bidrar gjennom å produsere ren energi, og ved å hjelpe andre energiprodusenter til å få mest mulig ut av ressursene sine.

Vår historie handler også om innovasjon og infrastruktur. Vi bygget infrastruktur for kraftproduksjon og -distribusjon allerede tidlig på 1900-tallet. Og vi har spilt en viktig rolle i et samspill som utløste et industrieventyr i Norge. I dag er vi en global leverandør av teknologi, systemer og løsninger for elektrisk infrastruktur, for veinettet og for bygg- og anleggssektoren.

I TILLEGG TIL å være morselskap til våre datterselskap, har vi en tradisjonsrik vannkraftproduksjon, og eier flere eiendomsprosjekter som Gullknapp Aerial Center og Bryggebyen Vindholmen. For disse virksomhetene vil vi også prioritere tiltak og rapportering for bærekraftsmål 5: Likestilling mellom kjønnene og bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst. Disse målene er i samsvar med våre verdier og vår arbeidsform.

FOR AFK MORSELSKAP PRIORITERER VI OGSÅ FØLGENDE BÆREKRAFTMÅL:

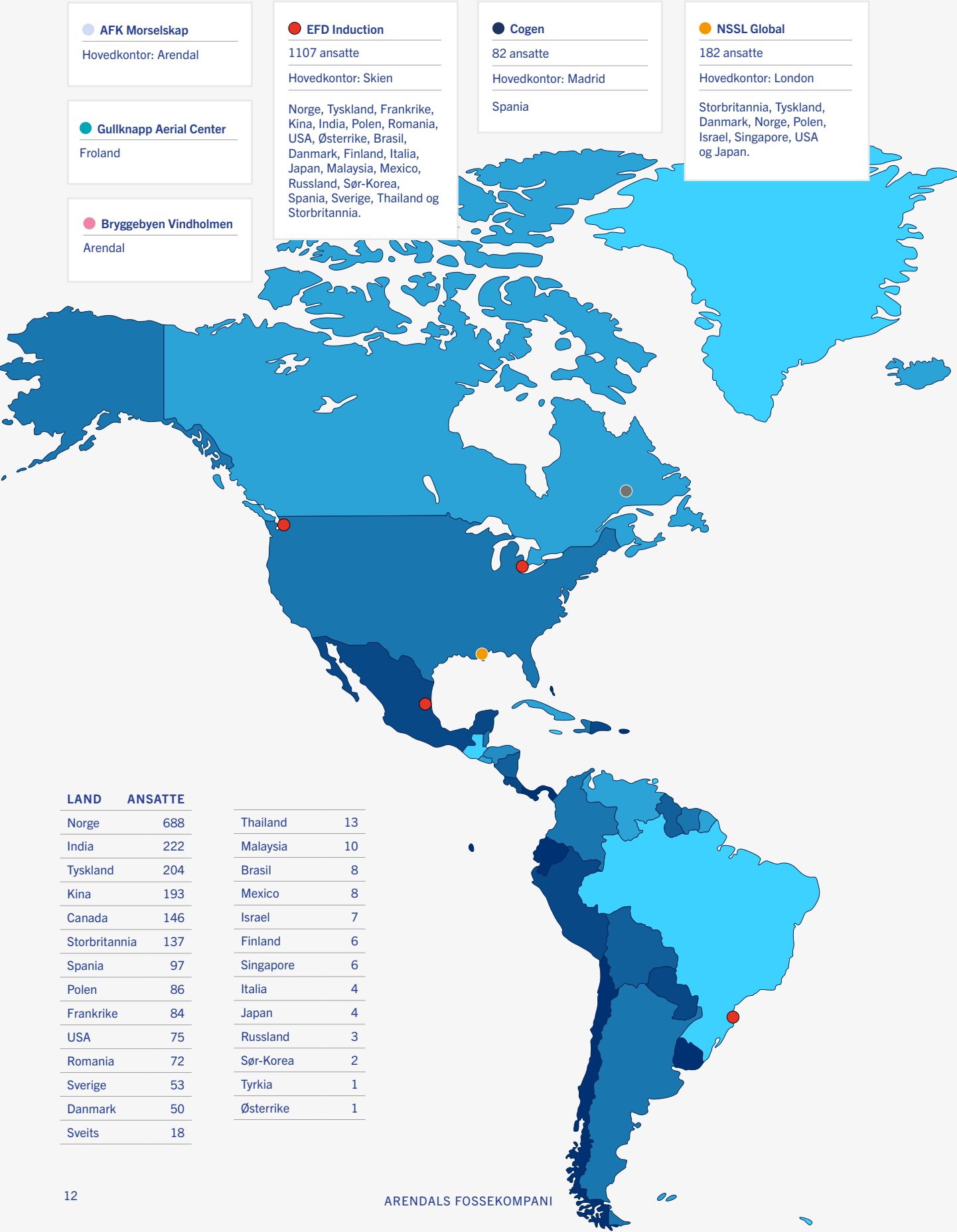

Arendals Fossekompani støtter like muligheter, like rettigheter og lik behandling for alle ansatte, uavhengig av kjønn.

Arendals Fossekompani støtter og bidrar til at våre ansatte og underleverandører skal ha anstendig arbeid, like muligheter, rettferdig behandling og et trygt arbeidsmiljø.

2200 ansatte i 27 land

Aksjonærinformasjon

Arendals Fossekompani (AFK) vektlegger en åpen og tillitsfull dialog med sine aksjeeiere, investorer, analytikere og kapitalmarkedene.

DET ER ET MÅL at aksjekursen skal reflektere de underliggende verdier i selskapet ved at all kursrelevant informasjon er tilgjengelig for markedet. AFK arbeider for å skape verdier for aksjeeierne i form av utbytte og økt aksjeverdi over tid. Selskapets utbyttepolitikk er i henhold til dokumentet *Eierstyring og selskapsledelse i Arendals Fossekompani* (sist revidert 24. mars 2020) definert som følger; «AFK skal betale utbytter som reflekterer selskapets langsiktige strategi, økonomiske stilling og investeringskapasitet. AFK skal betale utbytter som over tid sikrer aksjonærene en konkurransedyktig avkastning».

UTBYTTE FOR 2019
Styret har foreslått et utbytte på 56 kroner pr. aksje for 2019.

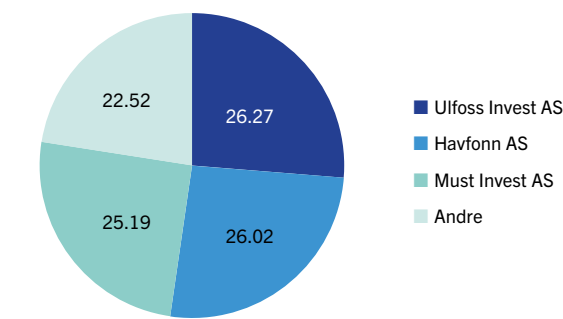
AKSJER OG AKSJEKAPITAL
AFK har 2 239 810 ordinære aksjer pålydende 100 kroner (se note 10). Selskapet eide 46 291 egne aksjer pr. 31.12.2019. pr. samme dato hadde selskapet 1827 aksjeeiere. AFKs tre største aksjonærer er Ulfoss Invest AS (26,3%), Havfonn AS (26,0%) og Must Invest AS (25,2%).
Konsernets aksjer består kun av A-aksjer, som alle har lik rett. I henhold til selskapets vedtekter §11, kan ingen aksjeeier personlig eller ved fullmakt avgis stemme for mer enn en fjerdedel av det samlede antall aksjer.
Med bakgrunn i AFKs kraftproduksjon, tilsier gjeldende norsk konsesjonslovgivning blant annet at en aksjonær som erverver mer enn 20 prosent av totalt antall aksjer, må søke konsesjon. Loven krever at styret godkjenner slike erverv. Videre er det flere andre bestemmelser i konse-

sjonslovgivningen som kan medføre at erverv av selskapets aksjer kan ha konsekvenser for så vel selskapet selv, som for øvrige aksjonærer. Selskapet har derfor funnet det nødvendig å ha mulighet for å nekte godkjenning av aksjeerhverv. I henhold til vedtektenes §7 er derfor erverv ved overdragelse betinget av styrets samtykke. Samtykke kan bare nektes når det foreligger saklig grunn.

BØRSNOTERING
Arendals Fossekompani ASA er notert på Oslo Børs under tickerkoden AFK. Selskapet ble notert i 1913 og er det nest eldste selskapet på Oslo Børs. Aksjene er registrert i Verdipapirsentralen med DNB ASA som kontofører og utsteder. Aksjene har verdipapirnummer ISIN NO 0003572802.

Dato	Utbytte (NOK)	Kumulativt (NOK)
26.05.2011	80	80
24.05.2012	55	135
24.05.2013	75	210
23.05.2014	60	270
12.12.2014	250	520
22.05.2015	93	613
20.05.2016	96	709
18.05.2017	95	804
21.12.2017	420	1224
27.04.2018	870	2094
26.04.2019	56	2150

EIERE AV ARENDALS FOSSEKOMPANI

GJELDENDE FULLMAKTER

I AFKs ordniære generalforsamling 25. april 2019 ble styret gitt fullmakt til å erverve egne aksjer innenfor en totalramme på 7,7 prosent. Styrets erverv av egne aksjer kan etter denne fullmakten bare skje mellom en minstepris på NOK 100,- og en høyeste pris på NOK 5000,- pr. aksje. Fullmakten gjelder til ordinær generalforsamling 2020.
I perioden 24. mars 2019 til 24. mars 2020 har selskapet ervervet 1877 egne aksjer, og solgt 6488 aksjer i forbindelse med selskapets insentivprogram.

OPSJONSORDNINGER

Pr. 31.12.2019 har AFK ingen opsjonsordninger.

INVESTOR RELATIONS

AFK ønsker å holde en god og åpen dialog med sine aksjeeiere, gjeldsinvestorer, analytikere og aksjemarkedene generelt. Selskapet avholder regelmessig presentasjoner i forbindelse med avleggelse av kvartalsresultater.
Alle selskapets pressemeldinger, børsmeldinger og investor relationsinformasjon er tilgjengelig på selskapets hjemmeside www.arendalsfossekompani.no. Dette gjelder også kvartals- og årsrapporter, presentasjoner, selskapets vedtekter og finansiell kalender.

VALGKOMITÉ

Selskapets valgkomité består av følgende medlemmer:

- Morten Bergesen (leder)
- Kjell Chr. Ulrichsen
- Christian Must

REVISJONSUTVALG

Selskapets revisjonsutvalg består av følgende medlemmer:

- Morten Bergesen (leder)
- Arild Nysæther
- Rikke Reinemo

GENERALFORSAMLING

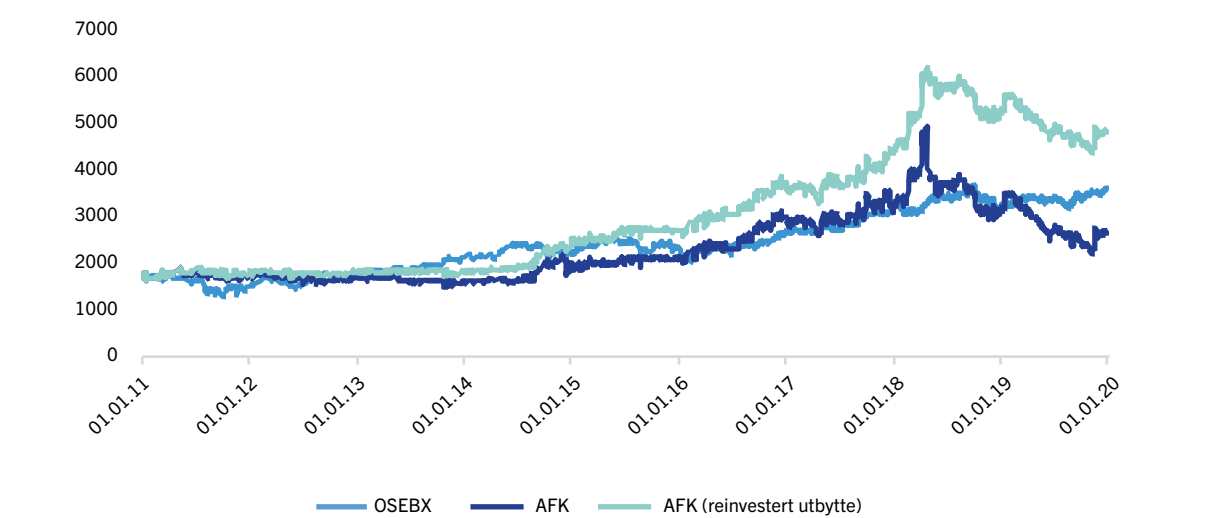
Ordinær generalforsamling avholdes så tidlig som det er praktisk mulig etter avsluttet regnskapsår, normalt i april eller mai.
Innkalling med tilhørende saksdokumenter vil være tilgjengelig på selskapets hjemmeside senest 21 dager før generalforsamlingen. Innkalling vil bli sendt skriftlig til alle aksjeeiere med kjent oppholdssted. Årsrapporten og øvrige vedlegg til innkallingen blir kun gjort tilgjengelig på selskapets hjemmeside og gjennom Oslo Børs' publiseringssystem. Aksjeeiere som ønsker vedleggene tilsendt pr. post, må kontakte selskapet. Det legges vekt på at saksdokumentene, som også inneholder forslag til valg av styremedlemmer, inneholder all nødven-

dig informasjon slik at aksjonærene kan ta stilling til alle saker som skal behandles. Selskapets vedtekter tillater påmelding inntil to dager før generalforsamlingen.
Påmeldingen skjer via skriftlig tilbakemelding eller internett. Styret ønsker å legge forholdene til rette slik at flest mulig av aksjeeierne gis anledning til å delta. Aksjonærer som ikke kan møte, blir oppfordret til å stille med fullmektig. På generalforsamlingen deltar representanter fra styret, samt revisor. Fra administrasjonen deltar konsernsjef og finansdirektør.
Dagsorden fastsettes av styret, hvor hovedpunktene følger av vedtektenes §10. I henhold til §10 velger generalforsamlingen møteleder.

AKSJEN I 2019

Selskapets totale børsverdi ved utgangen av 2019 var 5,8 milliarder kroner. I løpet av 2019 ble det omsatt 29 540 aksjer i AFK, tilsvarende 1,3 prosent av selskapets totale utestående aksjer. Aksjen ble omsatt regelmessig gjennom hele året.

VERDIUTVIKLING (NOK PR. AKSJE)

Arendals Fossekompani (AFK) er et investeringsselskap som eier energi- og teknologirelaterte selskaper som gjør det grønne skiftet mulig. AFK har ti hovedinvesteringer, i tillegg til finansielle investeringer.

Etablert: 1896
Hovedkontor: Arendal
Styreleder: Jon Hindar
Daglig leder: Ørjan Svanevik
arendalsfossekompani.no

AFK OPERERER i flere ulike bransjer og er gjennom datterselskapene representert med 2200 ansatte i 27 land. Morselskapets egen virksomhet fokuserer på oppfølging av datterselskapene gjennom langsiktig og aktivt eierskap, kraftproduksjon, eiendomsprosjekter og forvaltning av finansielle investeringer.

ÅRET 2019
(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Arendals Fossekompani (AFK) fikk i 2019 et ordinært resultat etter skatt på MNOK 47 (141), hvorav AFK-aksjonærenes andel av resultatet utgjorde MNOK 45 (112). Resultat før skatt endte på MNOK 185 (276). Driftsresultat ble MNOK 176 (261). Medregnet omregningsdifferanser, verdiendringer av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, minoritetsinteresser, samt andre poster i utvidet resultat, endte konsernets totalresultat på MNOK 270 (762).

AFKs finansielle kapasitet er solid. Likviditeten er god og konsernet er ved utgangen av 2019 i netto positiv konstantposisjon. Bokført egenkapital er pr. 31.12.2019 MNOK 3,319 (3.172).

AFK har lagt bak seg et år med varierende resultatutvikling i underliggende porteføljeselskaper. For regnskapsåret 2019 totalt sett er konsolidert omset-

ning og driftsresultat negativt påvirket av redusert aktivitetsnivå og svak resultatskapning i EFD Induction, samt negative resultater i Scanmatic Elektro. På den andre siden leverer AFKs kraftproduserende enhet, NSSLGlobal, Powel og Wattsight solide resultater gjennom året.

Høye kraftpriser medførte gode resultater for morselskapets kraftproduserende enhet i 2019. NSSLGlobal har oppnådd solid omsetnings- og resultatvekst gjennom året, primært drevet av en midlertidig kontraktsforlengelse til særskilt gode marginer, samt leveranse av flere større kunde-kontrakter. Powel har oppnådd betydelig resultatforbedring målt mot foregående år, dette primært som et resultat av en større restrukturering gjennomført i 2018, samt generelt god vekst i inntekter på salg av programvare. Wattsight har gjennom 2019 fortsatt sin solide utvikling med god kundevekst i de europeiske kraftmarkedene.

For EFD Induction er resultatregnskapet belastet med MNOK 37 i engangskostnader knyttet til restrukturering og nedskrivninger. For Scanmatic Elektro skyldes negative resultater primært en større resultatjustering knyttet til sluttoppgjør i ett av selskapets samferdselsprosjekter, noe som har medført at innværende

års regnskap er belastet med MNOK 40 i engangseffekt.

Morselskapets finansportefølje oppnådde en avkastning på 18 prosent i 2019, tilsvarende MNOK 223. Porteføljens totale verdi utgjorde pr. 31.12.2019 MNOK 896, hvorav urealiserte kursgevinster utgjorde MNOK 865.

Styret i Arendals Fossekompani ASA foreslår et ordinært utbytte for regnskapsåret 2019 på NOK 56 pr. aksje. Med forbehold om generalforsamlingens godkjenning, vil utbyttet bli utbetalt 18. mai 2020.

UTSIKTER 2020

Utbruddet av corona-pandemien skaper stor usikkerhet. Hvilke konsekvenser dette vil få på verdensøkonomien, er foreløpig uante. Det er ingen grunn til å tro at AFKs selskaper vil gå uberørt gjennom denne globale krisen, men AFK har en solid finansiell posisjon og vil således stå godt rustet til å tåle en eventuell resesjon

AFK meddelte pr. børs melding 3. mars 2020 at porteføljeselskapene Powel, Scanmatic, Markedskraft og Wattsight blir samlet i det nye internasjonale teknologikonsernet Volue AS. Mer om Volue på side 18-19.

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	4,807	4,906	4,427
EBITDA	457	501	488
Driftsresultat	176	261	265
Driftsmargin	4%	5%	6%
Resultat etter skatt	47	141	99
Resultat avviklet virksomhet	0	0	2,401
Andel årsresultat aksjonærer i Mor	45	112	2,414
Totalresultat	270	762	2,775
Kontantstrøm fra drift	479	250	402
NIBD	-154	101	105
Egenkapital	3,319	3,172	4,386
Egenkapital andel	54%	54%	51%

AFK etablerer Volue, et grønt teknologikonsern

Den industrielle plattformen for bærekraftig energi.

3. mars 2020 ble det offentliggjort at Arendals Fossekompani samler porteføljeselskapene Powel, Scanmatic, Markedskraft og Wattsight i det nye internasjonale vekstselskapet Volue.

VOLUE SKAL ØKE AVKASTNINGEN og redusere klimautslippene for Volues kunder i det europeiske kraftmarkedet, og samtidig ivareta rollen som pådriver for økt digitalisering i andre industrier.

– Vi er svært stolte av å offentliggjøre etableringen av Volue, som blir en ledende teknologileverandør for det grønne skiftet i Europa. Volue kan fylle et hull i markedet ved å tilby teknologi og kompetanse som gjør det mulig å erstatte fossile energikilder med fornybare, eller redusere utslippene fra fossile kilder, sier Trond Straume, administrerende direktør i Volue.

Volue samler Trondheim-selskapet Powel og Arendal-selskapene Scanmatic, Markedskraft og Wattsight i ett internasjonalt konsern. I sum har selskapene store, etablerte posisjoner i det europeiske energimarkedet, med et naturlig tyngdepunkt i Norden. Volue hadde i 2019 proforma driftsinntekter på 800 millioner kroner, 500 ansatte og mer enn 2000 kunder i 44 land.

Bakgrunnen for etableringen av Volue er at kraftmarkedet gjennomgår fundamentale endringer. Regulerbare energikilder fases ut til fordel for ikke-regulerbare energikilder. Overgangen skjer parallelt med en elektrifisering av samfunnet for å redusere klimagassutslipp, hvilket øker kompleksiteten i energisystemet.

– Når tilbudssiden er avhengig av været og etterspørselen preges av elektrifisering av transportsektoren, byr det på problemer for et marked som må være i konstant balanse for at 750 millioner europeere skal ha lys i lampen. Løsningen ligger i kombinasjonen av digital teknologi og dyp bransjekunnskap, som er akkurat hva Volue kan tilby, sier Straume.

Volue blir en systemtilbyder som bygger på sensortechnologi og datafangst fra Scanmatic, og industrielle programvareløsninger fra Powel, som Europas største kraftprodusenter allerede bruker for å optimalisere driften og maksimere verdien av sine ressurser og infrastruktur. Dette kobles med Wattsights ledende analysemiljø for det europeiske kraftmarkedet, og Markedskrafts handel og forvaltning av kraftporteføljer.

De fire selskapene vil sammen styrke Volues evne til å digitalisere andre industrier, som for eksempel kraftdistribusjon, vann og avløp, utbygging av infrastruktur, forsvar, transport, offshore og maritime operasjoner.

– I sum er dette starten på et selskap som Europa ikke har sett maken til. Vi har store forventninger til Volue, som løser utfordringer knyttet til vår tids største megatrend: Det massive skiftet fra fossil til fornybar energi, sier administrerende direktør Ørjan Svanevik i Arendals Fossekompani.

Vi skaper verdier for samfunnet og aksjonærene

Arendals Fossekompani er et investeringsselskap som eier internasjonale energi- og teknologirelaterte selskaper som gjør det grønne skiftet mulig.

KONSERNETS VIKTIGSTE OPPGAVE er å utøve godt eierskap av åtte internasjonale datterselskaper hvor AFK eier mellom 67 og 100 prosent, og fortsatt skape varige verdier for aksjonærene, ansatte og samfunnet forøvrig. Selskapene har rundt 2200 ansatte i 27 land.

Innen vannkraft har Arendals Fossekompani mer enn 100 års stolt historie. Våre kraftverk i Arendalsvassdraget bidrar hvert år med fornybar energi tilsvarende forbruket til 25 000 husstander.

Konsernet har også enkelte eiendomsinvesteringer i Arendal og Froland kommuner, samt en investeringsportefølje bestående av finansielle verdipapirer.

VARIGE VERDIER

Arendals Fossekompanis visjon er å skape varige verdier gjennom vekst og utvikling av virksomheter som vi engasjerer oss i. Atferd og beslutninger skal preges av våre verdier: Samarbeidsorientert, langsiktig, handlekraftig og ansvarlig. Med røtter i lokal kraftproduksjon skal vi ta vare på våre tradisjoner, samtidig som vi evner å tenke nytt og vise omstillingsevne.

Konsernet har en desentralisert modell, hvor ledelsen og styret i datterselskapene har et stort ansvar for å forme utviklingen i eget selskap. Konsernet er alltid representert i styrene i datterselskapene og bidrar med kunnskap, finansiell styrke, genuin interesse for virksomhetene og et nettverk som styrker posisjonen til både konsernet og datterselskapene.

BÆREKRAFT OG SAMFUNNSANSVAR

I løpet av året har vi sett en tydeliggjøring og synliggjøring av Arendals Fossekompanis arbeid innen bærekraft og samfunnsansvar. Vår portefølje av selskaper har en tydelig

grønn profil og bidrar på flere måter til FNs bærekraftsmål. For konsernet har vi identifisert bærekraftmålene «7: Ren energi for alle» og «9: Innovasjon og infrastruktur» som de målene hvor vår virksomhet gjør en forskjell. Bærekraft og samfunnsansvar vil være viktige drivere for verdiskaping fremover, i form av økt tilgang av talenter, økt tilgang til kapital og økt interesse for aksjen.

Interessen for selskapet er høy som en følge av vår grønne profil, økt synlighet og en aksjonærvennlig tilnærming, og aksjen handles regelmessig på Oslo Børs. Som en kuriositet kan nevnes at AFK er den nest eldste nåværende aksjen på Oslo Børs. Selskapet ble notert allerede i 1913, og kun Hydro har vært notert lenger.

BETYDELIGE MULIGHETER, MEN OGSÅ STOR USIKKERHET

Arendals Fossekompani har i dag en sterk organisasjon og stor finansiell handlefrihet. Utsiktene for virksomhetene våre er isolert sett gode, og vi ser mange muligheter til å styrke posisjonen innen utvalgte segmenter og markeder.

Den store usikkerheten i øyeblikket er spredningen av Covid-19-viruset og de foreløpig uante konsekvensene dette vil få for verdensøkonomien. Arendals Fossekompani følger Covid-19 pandemien med bekymring. Vi har iverksatt tiltak for å ivareta helsen til våre ansatte, forretningspartnere og samfunnet rundt oss. Og vi har iverksatt tiltak for å begrense eller unngå negativ påvirkning på vår virksomhet.

Det er ingen grunn til å tro at Arendals Fossekompanis selskaper vil gå uberørt gjennom denne globale krisen, men vi har en solid finansiell posisjon som gjør oss godt rustet til å tåle en eventuell resesjon.

Ørjan Svanevik
CEO

Styret

Jon Hindar
Styrets leder

Morten Bergesen
Styrets nestleder

Rikke Reinemo

Heidi Marie Petersen

Arild Nysæther

Kristine Landmark

Didrik Vignæs

Ledelsen

Ørjan Svanevik
CEO

Lars Peder Fensli
CFO

Torkil S. Mogstad
Executive Vice President

Morten Henriksen
Executive Vice President

Styrets årsberetning for 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

VIKTIGSTE UTVIKLINGSTREKK I 2019

Morselskapet driver kraftproduksjon og har en investeringsportefølje. Selskapet har forretningsadresse i Froland kommune, mens konsernfunksjonene er lokalisert til Arendal.

Arendals Fossekompani (AFK) hadde driftsinntekter for året 2019 på MNOK 4.807 (4.906). Driftsresultatet ble MNOK 176 (261). Resultatet etter skatt ble MNOK 47 (141).

Ved utgangen av året 2019 har AFK en bokført egenkapital på MNOK 3.319 (3.172). Dette utgjør en egenkapitalandel på 54% mot 54% i 2018.

For morselskapet ble sum driftsinntekter for året MNOK 211 (195). Driftsresultatet ble MNOK 120 (115). Resultatet etter skatt ble MNOK 162 (51).

Morselskapets finansielle investeringer som her inkluderer kontantbeholdning, børsnoterte og unoterte investeringer, utgjorde pr. 31.12.2019 MNOK 1.394 (1.306).

VÅRE INVESTERINGER

- **EFD INDUCTION** leverer avanserte varmesystemer basert på induksjonsteknologi til verkstedindustri over hele verden. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 1.170 (1.250). Ordinært resultat etter skatt var MNOK -49 (67).
- **NSSLGLOBAL** er rådgivende systemintegrator og tjenesteleverandør av mobile, satellittbaserte kommunikasjonsløsninger til offentlig og privat sektor. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 894 (758). Ordinært resultat etter skatt var MNOK 119 (83).
- **POWEL** utvikler og leverer forretningskritiske IT-løsninger og tjenester. Powel fikk i 2019 en omsetning på MNOK 548 (585). Ordinært resultat etter skatt var MNOK 30 (-21).
- **SCANMATIC** leverer teknisk infrastruktur og instrumenterings- og kontrollsystemer. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 421 (649). Ordinært resultat etter skatt var MNOK -41 (31). Negativt resultat i 2019 skyldes i hovedsak en større resultatjustering knyttet til sluttoppgjør i ett av selskapets samferdselsprosjekter.

- **COGEN ENERGIA** drifter egne og tredjeparts kombinerte kraftvarmeverk. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 1.272 (1.182). Ordinært resultat etter skatt var MNOK 4 (13).

- **TEKNA** produserer ulike metallpulver som benyttes i 3D-printing («additive manufacturing») blant annet innen aerospace og medisinsk industri. Selskapet produserer også maskiner for produksjon av sfæriske mikro- og nanopartikler av ulike metaller og keramer basert på bruk av plasma frembrakt ved elektrisk induksjon. Tekna fikk i 2019 en omsetning på MNOK 142 (144). Ordinært resultat etter skatt var MNOK -41 (-41). Årets negative resultat er en naturlig konsekvens av at selskapet er i en oppbyggingsfase med høy investeringstakt. .

- **MARKEDSKRAFT** tilbyr tjenester innenfor de fysiske, finansielle og grønne kraftmarkedene i Norden. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 67 (70). Ordinært resultat etter skatt var MNOK -17 (-6).

- **WATTSIGHT** er en ledende aktør innen fundamentaldata, markedsanalyser og prisprognoser i det europeiske kraftmarkedet. Virksomheten fikk i 2019 en omsetning på MNOK 73 (66), mens resultat etter skatt var MNOK 9 (8).

Corona-pandemien har ved inngangen til 2020 negativt påvirket omsetnings- og resultatutviklingen til flere av AFKs porteføljeselskaper. Situasjonen er preget av stor grad av usikkerhet, og det må forventes at effektene for den enkelte virksomhet og for AFK som helhet kan bli betydelige for innværende år .

Styret presiserer at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurdering av fremtidige forhold.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en korrekt beskrivelse av selskapets og konsernets stilling ved årsskiftet. Det knytter seg ingen vesentlige usikkerheter til årsregnskapet, og det er heller ingen andre ekstraordinære forhold som har påvirket regnskapet. Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er til stede.

STYRET

I ordinær generalforsamling i april 2019 ble Jon Hindar valgt som ny styreleder. Morten Bergesen, Arild Nysæther og Heidi Petersen ble gjevalgt for 2 år. Øyvind Brøymer gikk på samme tidspunkt ut av styret.

PERSONALE, LIKESTILLING, ARBEIDSMILJØ OG DET YTRE MILJØ

Ved årsskiftet var det 23 ansatte i morselskapet. Av disse var fire kvinner. Ansettelsesforholdene kjennetegnes av langsiktighet og stabilitet. Selskapet har som mål å bedre balansen mellom kjønnene. Styret består for tiden av tre kvinner og fire menn. Arbeidsmiljøet i AFK anses som godt. Morselskapet har et eget utvalg for behandling av spørsmål vedrørende helse, miljø og sikkerhet. Utvalget har representasjon fra ansatte og bedriftsledelse. Det er iverksatt en rekke mindre tiltak med sikte på sikkerhetsmessige og miljømessige forbedringer.

Sykefraværet i morselskapet har vært på 83 dager, hvilket tilsvarer 1,5 prosent av total arbeidstid. Ikke-arbeidsrelatert langtidfravær for én ansatt utgjorde 63 dager. Uten dette var sykefraværet 0,4 prosent. Det har i 2019 ikke vært ulykker eller personskader av betydning i morselskapet. Det har heller ikke vært materielle skader av større betydning.

- Sykefraværet i **EFD INDUCTION** i 2019 var 3,0% (2,0%). Totalt var det 251 (53) fraværsdager på grunn av arbeidsrelaterte skader.
- Sykefraværet i **COGEN ENERGIA** i 2019 var 1,5% (2,7%). Totalt var det 10 (3) fraværsdager på grunn av arbeidsrelaterte skader.
- Sykefraværet i **POWEL** i 2019 utgjorde 2,6% (2,5%). Det har ikke vært rapportert noen arbeidsrelaterte skader i 2019.
- Sykefraværet i **NSSLGLOBAL** i 2019 var 2,0% (2,6%). Totalt var det 8 (4) fraværsdager på grunn av arbeidsrelaterte skader.
- Sykefravær i **SCANMATIC** i 2019 var 3,8% (3,0%). Det har ikke vært rapportert noen arbeidsrelaterte skader.
- Sykefraværet i **TEKNA** i 2019 var 2,7% (2,2%). Totalt var det 96 (61) fraværsdager på grunn av arbeidsrelaterte skader.

- Sykefraværet i **MARKEDSKRAFT** i 2019 var 3,0% (2,2%). Det har ikke vært rapportert noen arbeidsrelaterte skader.
- Sykefraværet i **WATTSIGHT** i 2019 var 1,9% (1,5%). Det har ikke vært rapportert noen arbeidsrelaterte skader.

Også AFKs datterselskaper har helse-, miljø- og sikkerhetsutvalg og andre samarbeidsorganer i henhold til nasjonal lovgivning.

Morselskapets drift påvirker bare i liten grad det ytre miljø negativt i form av utslipp til vann og luft. Derimot bidrar selskapet miljømessig positivt gjennom fornybar vannkraftproduksjon.

Også driften ved AFKs øvrige virksomheter innebærer liten fare for forurensning av det ytre miljø. I den grad en slik risiko eksisterer, er det gjennomført tiltak i tråd med nasjonale lover og retningslinjer for å hindre eventuelle negative miljøvirkninger.

ARBEID MED Å FREMME FORMÅLET MED DISKRIMINERINGS- OG TILGJENGELIGHETSLOVEN

AFK legger vekt på å fremme likestilling på alle områder og arbeider for å hindre diskriminering på grunn av etnisk opprinnelse, religion eller nedsatt funksjonsevne.

FORSKNING OG UTVIKLING

Aktiverte og kostnadsførte forsknings- og utviklingskostnader i AFKs virksomheter utgjorde i 2019 totalt MNOK 180 (209).

ETIKK OG SAMFUNNSANSVAR

AFK har utarbeidet en separat rapport i henhold til Regnskapslovens §3.3 vedrørende samfunnsansvar. Rapporten «Bærekraft og samfunnsansvar» finnes på selskapets nettside.

I rapporten utdypes AFKs arbeid og retningslinjer innen områdene menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon. Redegjørelsen blir gitt for hvert enkelt underkonsern.

AFK skal ha en høy etisk standard, og kommunikasjonen med omgivelsene skal være åpen, tydelig og ærlig. Selskapet har et ansvar for trygge og gode arbeidsplasser i de lokalmiljøene hvor vi er tilstede. AFK søker å skape verdier for samfunnet, kunder, ansatte og eiere. Morselskapet har gjennom mange år basert sin virksomhet på utnyttelse av en lokal naturressurs og ønsker derfor spesielt å bidra til verdiskapning og samfunnsmessig utvikling i Arendalsdistriktet. Tilsvarende gjelder våre datterselskaper i sine lokalmiljøer. Selskapet støtter blant annet Arendalsuka og jazz- og bluesfestivalen Canal Street, i tillegg til diverse tiltak for barn og unge innen idrett og kultur.

IFRS

Arendals Fossekompani har for morselskap og konsern utarbeidet regnskaper i henhold til prinsippene i International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkjent av EU.

AKSJONÆRFORHOLD

I løpet av året ble det omsatt 29.540 (30.088) aksjer tilsvarende 1,3 prosent av totalt antall utestående aksjer. Selskapet eide pr 31.12.19 selv 46.291 (50.852) aksjer, tilsvarende 2,1 prosent av totalt antall utestående aksjer.

Styret vil foreslå at generalforsamlingen fornyer styrets fullmakt til kjøp av egne aksjer, innenfor en totalramme på 10 prosent og innenfor et prisintervall på NOK 100 - NOK 5.000.

Aksjekursen var ved årets begynnelse kr 3.160, mot kr 2.630 ved årets slutt.

FINANSIELL STILLING

Morselskapets og konsernets finansielle stilling er god. Styret antar at det foreligger et godt grunnlag for vekst i morselskapets og konsernets verdier.

RISIKO OG USIKKERHETSFAKTORER

Utbruddet av coronaviruset skaper betydelig usikkerhet for verdensøkonomien i 2020. Arendals Fossekompani følger Covid-19 pandemien med bekymring. Vi har iverksatt tiltak for å ivareta helsen til våre ansatte, forretningspartnere og samfunnet rundt oss. Og vi har iverksatt tiltak for å begrense eller unngå negativ påvirkning på vår virksomhet. Det er ingen grunn til å tro at Arendals Fossekompanis selskaper vil gå uberørt gjennom denne globale krisen, men vi har en solid finansiell posisjon som gjør oss godt rustet til å tåle en eventuell resesjon.

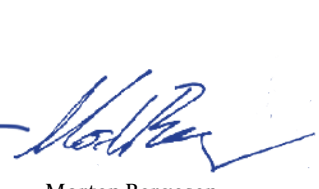
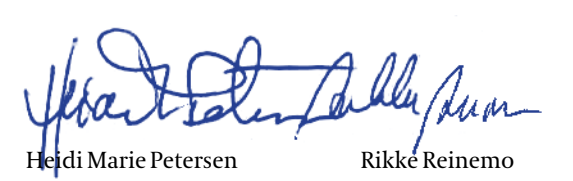
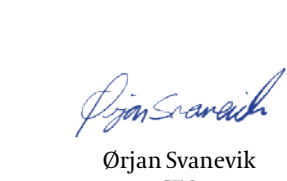
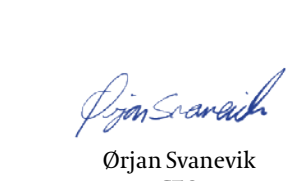
Konsernet er eksponert for valutarisiko, kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko fra drift og bruk av finansielle instrumenter. Disse forhold er nærmere beskrevet i note 16 til regnskapet.

DISPONERING AV ÅRSRESULTAT

Det regnskapsmessige overskudd i Arendals Fossekompani utgjorde NOK 161.512.793. Styret foreslår at overskuddet disponeres på følgende måte:

Utbytte kr 56,- pr. aksje	NOK	122.581.648
Til annen egenkapital	NOK	38.931.145
Sum disponert	NOK	161.512.793

Froland, 24. mars 2020

 Jon Hindar Styrets leder	 Morten Bergesen Styrets nestleder	 Didrik Vignæs	 Arild Nysæther
 Kristine Landmark	 Heidi Marie Petersen	 Rikke Reinemo	 Ørjan Svanevik CEO

Virksomheten i morselskapet Arendals Fossekompani består av kraftproduksjon i Arendalsvassdraget samt administrasjon av konsernet.

Hovedkontor: Arendal
Styreleder: Jon Hindar
Daglig leder: Ørjan Svanevik
arendalsfossekompani.no

MORSELSKAPET fokuserer på kraftproduksjon, oppfølging av datterselskapene gjennom langsiktig og aktivt eierskap, forretningsutvikling og finansielle investeringer.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Morselskapet hadde i 2019 en omsetning på MNOK 211 (195). EBITDA utgjorde MNOK 129 (123). Driftsresultatet for morselskapet endte på MNOK 120 (115), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK 162 (51).

Utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper bidro med MNOK 111 (34). I tillegg mottok virksomheten utbytte fra de finansielle investeringene på MNOK 28 (45). Morselskapet registrerte i 2019 gevinst på lån i fremmed valuta på MNOK 5 (23). Alle inntekter tilhørende finansporteføljen er bokført under finansinntekter.

KRAFTPRODUKSJON

Arendals Fossekompani (AFK) driver kraftproduksjon på to lokasjoner i Arendalsvassdraget. Kraftverkene Bøylefoss og Flatenfoss produserer årlig omkring 500 GWh fornybar energi, tilsvarende forbruket til 25 000 husstander. Grunnet lovpålagte utbedringer av kraftstasjonene med tilhørende damanlegg, planlegger AFK oppgraderinger i de kommende årene på begge anlegg. Ombygging av dammer vil starte når detaljerte krav er avklart med NVE.

Brutto kraftproduksjon i 2019 ble 543 GWh (488 GWh). Samlet netto inntekt fra

salg av kraft ble MNOK 206 (192), hvorav salg av spotkraft utgjorde MNOK 203 (190). Midlere kraftpris i spotmarkedet (ref. Arendal) endte for 2019 på 38,7 øre/kWh (41,5), mens selskapet har oppnådd en gjennomsnittlig kraftpris på 37,4 øre/kWh (40,7).

Det er gjennomført normale vedlikeholdsarbeider på kraftanleggene. Utgiftsførte kostnader i forbindelse med vedlikeholdsarbeider utgjorde i 2019 totalt MNOK 8 (7). Driften av anleggene har gått uten vesentlige uhell eller skader. Produksjonen var svært høy på slutten av 2019, med tilhørende høy nedbør og høyt tilsig til AFKs kraftstasjoner.

FINANSPORTEFØLJE

AFK forvalter en investeringsportefølje bestående av et begrenset antall finansielle verdipapirer. AFK solgte 14. juni 2019 sin aksjepost i Oslo Børs VPS til Euronext N.V. for et salgsproveny tilsvarende MNOK 324. Pr. 31.12 utgjorde aksjeporteføljens verdi MNOK 896. Porteføljen har i 2019 18 prosent avkastning, tilsvarende MNOK 223. Porteføljen består ved årsskiftet av aksjeposter i selskapene Victoria Eiendom og Eiendomsspar.

UTSIKTER 2020

Markedet forventer betydelig lavere kraftpriser i 2020. Det forventes derfor at omsetning og driftsresultat for kraftvirksomheten blir svakere i 2020 enn i 2019. Faktiske kraftpriser vil imidlertid være avhengig av mange faktorer, inkludert gass- og oljepriser, værforhold, temperaturer, etterspørselen (som vil kunne bli negativt påvirket av Covid-19).

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	211	195	141
EBITDA	129	123	71
Driftsresultat	120	115	65
Driftsmargin	57%	59%	46%
Resultat e. skatt eks gevinst Glamox	51	51	348
Resultat etter skatt	162	51	2,671
Kontantstrøm fra drift	90	55	77
NIBD	-335	-86	-129
Egenkapital	3,205	2,964	4,198
Egenkapital andel	82%	81%	67%

Inntektsfordeling 2019

- 58% Inntekter fra kraftproduksjon
- 8% Utbytte fra finansinvesteringer
- 4% Finans og valutainntekt
- 30% Utbytte fra datterselskap

Cogen Energia bygger og driver kraftvarmeverk som bidrar til høyere energieffektivitet, reduserte CO₂-utslipp og økt konkurransekraft.

Hovedkontor: Madrid
Eierandel AFK: 100 %
Styreleder: Morten Bergesen
Daglig leder: Antonio Quilez
cogen-energia.com

KRAFTVARMEVERKENE til Cogen utnytter overskuddsvarme fra gassbasert elektrisitetsproduksjon for å produsere varme, damp eller kjøling til industrielle partnere lokalisert i nærheten. Dette gir høyere energieffektivitet, reduserte CO₂-utslipp og bedrer den industrielle partnerens konkurransekraft.

Siden etableringen i 1999 har Cogen Energia utviklet seg til å bli en leverandør med løsninger for kraftvarmeproduksjon tilpasset industriens behov. I tillegg til drift av egne kraftvarmeverk i Spania, har Cogen Energia en betydelig virksomhet knyttet til tredjepartsdrift, vedlikehold og service, og energiledelse og optimalisering.

Selskapet har hovedkontor i Madrid.

ÅRET 2019
(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år). Cogen Energia hadde i 2019 en omsetning på MNOK 1.272 (1.182). EBITDA utgjorde MNOK 15 (40). Driftsresultatet endte på MNOK -4 (25), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK 18 (13).

Redusert omsetning sammenlignet med foregående år skyldes i hovedsak lavere priser på produsert kraft og dermed også færre driftstimer på anleggene.

Selskapet mottar offentlig støtte fra spanske myndigheter i form av bonus pr. produsert MWh. Selv om kraftprisene gjennom året var lavere enn kraftmarke-

dets forventning, var de likevel høyere enn referanseprisen som myndighetene la til grunn ved beregning av produksjonsbonusen. Det ble derfor gjort løpende avsetninger i produksjonsbonusen, som ble mottatt for å kompensere for redusert fremtidig produksjonsbonus.

Svakere resultat i 2019 skyldes i tillegg til lave kraftpriser og avsetning i produksjonsbonus, også høyere kostnader for kjøp av CO₂-kvoter. Kostnaden til slike kvoter var i 2019 høyere enn det som ble kompensert gjennom produksjonsbonusen som selskapet mottok fra myndighetene. Fra og med januar 2020 økes produksjonsbonusen for å kompensere den økte kvoteprisen.

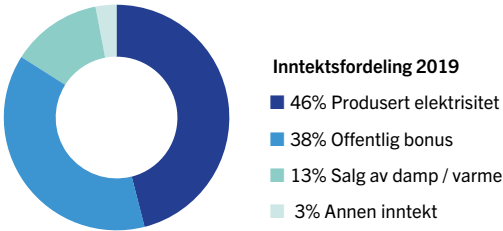
Kraftvarmeverkene har stort sett hatt normal drift gjennom året.

UTSIKTER 2020
For Cogen Energia forventes omsetningen i 2020 å bli vesentlig svakere enn i 2019 grunnet oppsigelse av en større, ulønnsom kunde. Driftsresultatet forventes i utgangspunktet å bli på nivå med foregående år, forutsatt at Covid-19 påvirkningen ikke blir betydelig. Om Cogens industrielle kunder må redusere sin produksjon på grunn av Corona-epidemien, vil Cogens driftsresultat påvirkes. Kundenes produksjon er i hovedsak innen kjemikalier, farmasiprodukter, treforedling, næringsmidler og alkohol.

2007	2011	62	1	1272	15
AFK INN PÅ EIERSIDEN	DATTERSELSKAP SIDEN	ANSATTE	LAND	OMSETNING (MNOK)	EBITDA (MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	1,272	1,182	938
EBITDA	15	40	74
Driftsresultat	-4	25	55
Driftsmargin	0%	2%	6%
Resultat etter skatt	-2	13	47
Kontantstrøm fra drift	75	4	56
NIBD	125	149	115
Egenkapital	181	147	133
Egenkapital andel	30%	22%	23%

EFD Induction er en av verdens største produsenter av utstyr for industriell induksjonsvarme.

Hovedkontor: Skien
Eierandel AFK: 98,8 %
Styreleder: Ørjan Svanevik
Daglig leder: Bjørn Eldar Petersen
efd-induction.com

EFD INDUCTION designer, bygger, installerer og vedlikeholder et komplett utvalg av induksjonsvarmeutstyr. Selskapet har virksomhet i Amerika, Europa og Asia, og har utført mer enn 20 000 installasjoner knyttet til et bredt spekter av industrielle applikasjoner i over 80 land. Mange av verdens ledende produksjons- og servicevirksomheter nyter dermed godt av fordelene med induksjonsteknologi.

EFD Inductions induksjonsoppvarmingsløsninger kan benyttes profesjonelt i nesten alle industrielle applikasjoner som krever varme. Selskapets herdemaskiner er mye brukt i bilindustrien, men utstyr fra EFD Induction er ellers vanlig å finne i en rekke andre industrier, som for eksempel luftfart, olje og gass, skipsbygging, kraftproduksjon og elektrotekniske industrier.

Utstyr fra EFD Induction støttes av et globalt nettverk av fabrikker, verksteder og servicekontorer. I tillegg til produksjonsanlegg i Tyskland, Norge, Frankrike, Kina, India, Polen, Romania og USA, har selskapet også salgs- og servicevirksomheter i Østerrike, Brasil, Danmark, Finland, Italia, Japan, Malaysia, Mexico, Russland, Sør-Korea, Spania, Sverige, Thailand og Storbritannia.

ÅRET 2019 (Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

EFD Induction hadde i 2019 en omsetning på MNOK 1.170 (1.250). EBITDA utgjorde MNOK 55 (134). Driftsresultatet endte på MNOK -14 (108), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK -49 (67).

Selskapet har i 2019 opplevd omsetnings- og resultatfall som følge av svekket ordreinngang fra bilindustrien, noe som har

medført lav aktivitet innen herdemaskiner (Induction Heating Machines).

Selskapet har gjennom 2019 iverksatt en omfattende plan for å tilpasse kapasiteten til et lavere omsetningsnivå. Dette har medført kostnadmessige engangseffekter på totalt MNOK 36, hvorav MNOK 28 er knyttet til engangskostnader og MNOK 9 i nedskrivninger. Arbeidet med forbedring og omstilling fortsetter som et kontinuerlig arbeid gjennom 2020.

Ordreinngangen i 2019 var betydelig svakere enn i 2018 (-15%). Utviklingen har vært positiv i Nord-Amerika på tvers av aktivitetsområdene, men negativ i Asia og Europa, som var spesielt drevet av aktivitetsområdet for Induction Heating Machines med en ordrenedgang på 40 prosent. Kvartalsvis kan det forekomme betydelige svingninger som påvirker omsetning og resultat i de kommende kvartaler. Sett over en noe lengre tidshorisont vil disse svingningene utjevnes.

EFD Induction gjennomfører utviklingsprosjekt både sammen med kunder og for egen regning. Det meste av utviklingskostnader kostnadsføres. I 2019 utgjorde dette MNOK 43, en økning på 20 prosent fra 2018.

Selskapet finansierer virksomheten med lån i flere valutaer og søker å begrense valutarisikoen ved å valutasikre både kundeordrer og forventede kundeordrer.

UTSIKTER 2020

Corona-epidemien har ved inngangen til 2020 negativt påvirket omsetnings- og resultatutviklingen i selskapet. Situasjonen er preget av stor grad av usikkerhet og effektene for virksomheten forventes å bli betydelige i inneværende år.

2007

AFK INN PÅ EIERSIDEN

2008

DATTERSELSKAP SIDEN

1107

ANSATTE

18

LAND

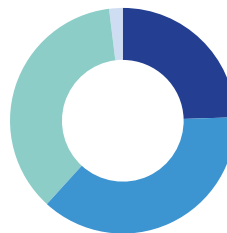
1170

OMSETNING (MNOK)

55

EBITDA (MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	1,170	1,250	1,158
EBITDA	55	134	113
Driftsresultat	-14	108	88
Driftsmargin	-1%	9%	8%
Resultat etter skatt	-49	67	54
Kontantstrøm fra drift	76	67	62
NIBD	83	65	81
Egenkapital	354	426	398
Egenkapital andel	36%	43%	43%

Inntektsfordeling 2019

- 25% Induction Heating Machines
- 38% Induction Power Systems
- 37% Service and After-sale
- 2% Other

NSSLGlobal er en ledende, uavhengig leverandør av satellittkommunikasjon og IT-løsninger i et globalt marked.

Hovedkontor: London
Eierandel AFK: 80 %
Styreleder: Arild Nysæther
Daglig leder: Sally-Ann Ray
nsslglobal.com

SELSKAPETS AKTIVITETER er fordelt på tre hovedområder: Airtime, Hardware og Service. Hovedkundene er å finne innen maritimsegmentet, militær- og myndighetssektoren, store internasjonale konsern og olje- og gassindustrien.

NSSLGlobal har lang erfaring med offentlig og maritim mobilitet, og tilbyr ledende satellittløsninger med ulike nettverksfunksjoner. Selskapet samarbeider med en rekke av de største satellittoperatørene.

NSSL Global har hovedkontor i Storbritannia, men også kontorer i Tyskland, Danmark, Norge, Polen, Singapore, USA, Israel og Japan.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

NSSLGlobal hadde i 2019 en omsetning på MNOK 894 (758). EBITDA utgjorde MNOK 230 (167). Driftsresultatet endte på MNOK 162 (110), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK 119 (83).

Selskapets omsetning var høyere enn foregående år, og resultatet før skatt endte vesentlig høyere. Dette skyldes en midlertidig kontraktsforlengelse med en større kunde til spesielt gode marginer, samt leveranse av flere større kundekontrakter på tvers av konsernet. Oppkjøpet av virksomheten til Station 711 (ervert i 4. kvartal 2018) har også gitt økte inntekter sammenlignet med foregående år.

NSSLGlobal markerte 50-års-jubileum i 2019. Selskapet fokuserer bevisst på produktisjer og skreddersydde løsninger til kundesegmenter som verdsetter selskapets brede kompetanse innen prosjekt-engineering. Markedsmessig konsentrerer selskapet seg om å tilby mobilitetsløsninger til myndighets- og maritimsegmentene.

Et av de store teknologiskiftene er fremveksten av nye satellittkonstellasjoner i såkalt Low Earth Orbit (LEO). For å posisjonere seg for dette, annonserte NSSLGlobal i oktober en samarbeidsavtale med canadiske Telesat, som er en av utviklerne av LEO-systemer.

Selskapet fortsetter å vokse og åpnet i 2019 et nytt kontor i Japan for å betjene to nye kundekontrakter, samt adressere det betydelige japanske marinemarkedet.

Kundeporteføljen til NSSLGlobal omfatter mer enn 5000 brukere innen maritim, offshore og landbasert sektor.

UTSIKTER 2020

For NSSLGlobal forventes omsetningen i 2020 å bli på nivå med 2019, mens driftsresultatet forventes å bli vesentlig lavere enn foregående år. Hovedvekten av selskapets kunder er innen militær og maritim sektor. Førstnevnte sektor anses ikke som umiddelbart påvirket av Corona-epidemien, mens en langvarig resesjon naturlig nok vil påvirke maritim sektor.

2000

AFK INN PÅ EIERSIDEN

2010

DATTERSELSKAP SIDEN

182

ANSATTE

9

LAND

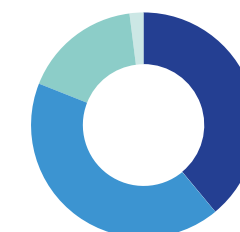
894

OMSETNING (MNOK)

230

EBITDA (MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	894	758	774
EBITDA	230	167	154
Driftsresultat	162	110	102
Driftsmargin	18%	15%	13%
Resultat etter skatt	119	83	77
Kontantstrøm fra drift	199	132	123
NIBD	-267	-201	-91
Egenkapital	417	383	298
Egenkapital andel	53%	61%	55%

Inntektsfordeling 2019

■ 39% UK
■ 42% Europa
■ 17% Rest of world
■ 2% USA

Powel utvikler og leverer forretningskritiske programvareløsninger til et internasjonalt marked.

Hovedkontor: Trondheim

Eierskap AFK: 96,7 %

Styreleder: Ørjan Svanevik

Daglig leder: Trond Straume

powel.com

SPISSKOMPETANSE innen industriell IT i kombinasjon med innovasjons- og forretningsforståelse gjør Powel til et solid, internasjonalt selskap i vekst. Kundene er energiselskaper, nettselskaper, entreprenører, vannforsyningselskaper og offentlig sektor.

Powel har hovedkontor i Trondheim og avdelingskontorer flere steder i Norge. Selskapet har dessuten kontorer og medarbeidere i Sverige, Danmark, Tyskland, Polen, Tyrkia og Sveits.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Powel hadde i 2019 en omsetning på MNOK 548 (585). EBITDA utgjorde MNOK 86 (16). Driftsresultatet endte på MNOK 38 (-27), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK 30 (-21).

Powel har i 2019 oppnådd høyere omsetning og betydelig sterkere resultatoppnåelse for videreført virksomhet. Den positive resultatutviklingen kommer hovedsakelig fra vekst i salg av programvare i hjemmemarkedet, samt nye kunder utenfor Norden. Selskapet har i tillegg en lavere kostnadsbase sammenlignet med foregående år. Dette skyldes at selskapet i 2018 gjennomførte strategiske grep for å spisse strategien innenfor kjerneområdene. Ordreservene styrket seg gjennom 2019, spesielt innen virksomhetsområdet Smart Energy, som oppnådde en større kontrakt med Europas største kraftselskap, italienske Enel.

Innen virksomhetsområdet Asset Performance fokuserer selskapet på økning av det adresserbare markedet gjennom forretningsutvikling i Europa. I Norden fokuserer selskapet på nye løsninger innen automatisering av nettmeldinger og mobil beslutningsstøtte. Den nye, skybaserte plattformen powel.net gir muligheter for økt skalering, og vil være viktig for en raskere utvikling av nye tjenester og økt kundetilfredshet.

Virksomhetsområdet Smart Energy har fokus på å utvide markedsposisjonen utenfor Norden. Nevnte kontrakt med italienske Enel, er Powels største kontrakt noensinne, og utgjør det definitive gjennombruddet for selskapets internasjonalisering. Det europeiske kraftmarkedet gjennomgår store endringer, hvilket forventes å gi økt etterspørsel etter Smart Energy sine løsninger da markedsendringene krever større hastighet, automatisering og integrering av løsninger slik at kraftprodusentene får tatt ut mer verdi av sin produksjon.

Innen virksomhetsområdet Environment fortsetter selskapets aktivitetsnivå innen vann- og kommunalteknikk å utvikle seg positivt. Powel har økt satsningen på skybaserte løsninger og lanserte flere nye løsninger til markedet i 2019. I Danmark har forretningsområdet vunnet flere nye kontrakter og opplever en god vekst.

Powel Construction leverer programvare til en rekke norske og svenske bedrifter innen prosjektering og utbygging av infrastruktur. Bransjen gjennomgår store endringer som følge av digitalisering, og virksomhetsområdet opplever meget god vekst gjennom en koinasjon av videreutvikling av eksisterende løsninger og sammenkobling av flere tjenester i skyplattformen Gemini Connected.

UTSIKTER 2020

For Powel forventes omsetningen og driftsresultatet i 2020 å bli på nivå med 2019, forutsatt at Covid-19 påvirkningen for kundene ikke blir betydelig.

Arendals Fossekompagni har pr. mars 2020 besluttet å samle porteføljeselskapene Powel, Markedskraft, Wattsight og Scanmatic i et nytt internasjonalt teknologikonsern, Volue AS. Volue vil øke avkastningen og redusere karbonavtrykket til selskapets kunder i den europeiske energisektoren. Mer om Volue på side 18-19.

2007

AFK INN PÅ
EIERSIDEN

2009

DATTERSELSKAP
SIDEN

376

ANSATTE

7

LAND

548

OMSETNING
(MNOK)

86

EBITDA
(MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	548	585	591
EBITDA	86	16	49
Driftsresultat	38	-27	-30
Driftsmargin	7%	-5%	-5%
Resultat etter skatt	30	-21	-34
Kontantstrøm fra drift	96	68	34
NIBD	11	62	97
Egenkapital	160	129	153
Egenkapital andel	37%	34%	24%

Inntektsfordeling 2019

- 26% Smart Energy
- 41% Asset Performance
- 13% Construction
- 19% Environment

Scanmatic utvikler og leverer innovative løsninger for datafangst basert på moderne sensorteknologi, trådløs kommunikasjon og intelligent systemintegrasjon.

Hovedkontor: Arendal
Eierandel AFK: 68,9 %
Styreleder: Lars Peder Fensli
Daglig leder: Kim Steinsland
scanmatic.no

SELSKAPET ER BLANT landets ledende leverandører av IT-baserte sikkerhetssystemer for vei og veitunneler, instrumenteringsløsninger for miljø- og strukturovervåking, overvåking av forankringssystemer for flytende offshoreinstallasjoner og militære radar- og sonarsystemer.

Gjennom kontinuerlig innovasjonsarbeid utvikler selskapet nye og forbedrede løsninger til en bred portefølje av industrielle, profesjonelle kunder innen markedssegmentene fornybar energi, forsvar, trafikkteknikk og offshore.

Scanmatic består av fire selskaper: Scanmatic AS (morselskap) og datterselskapene Scanmatic Elektro AS, Scanmatic Instrument Technology AS og Scanmatic Insitu AB.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Scanmatic hadde i 2019 en omsetning på MNOK 421 (649). EBITDA utgjorde MNOK -42 (44). Driftsresultatet endte på MNOK -50 (40), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK -41 (31).

For Scanmatic konsern er redusert omsetning og negativt driftsresultat først og fremst en konsekvens av betydelige negative resultater i Scanmatic Elektro.

Aktivitetsnivået i Scanmatic Elektro var lavere i 2019 sammenlignet med foregående år. I tillegg skyldes årets negative resultat en større resultatjustering på MNOK 40 knyttet til sluttoppgjør i et av selskapets samferdselsprosjekter.

Scanmatic morselskap har gjennom 2019 hatt god vekst innen markedsområde fornybar energi og miljø, hvor etterspørselen fra både norske og svenske kraftprodusenter, samt fra offentlige aktører som Meteorologisk Institutt og Kystverket, har vært god. Selskapet har også hatt positiv

aktivitetsutvikling innen markedsområdet forsvar. I offshoresegmentet er etterspørselen fremdeles lavere enn forventet, men selskapets løsninger for overvåking av forankringssystemer hadde et oppsving i 2019 med flere relativt små, men svært vellykkede prosjekter. Innen markedsområdet samferdsel, der Scanmatic Elektro er selskapets største kunde, er selskapets omsetning redusert betydelig sammenliknet med foregående år. Dette skyldes en kombinasjon av lavere aktivitet i Scanmatic Elektro, og at selskapet i 2019 har fokusert mer på aktiviteter innen jernbaneutbygging, hvor instrumenterings- og automasjonsløsninger fra morselskapet ikke er aktuelle i samme grad som i veiprosjekter.

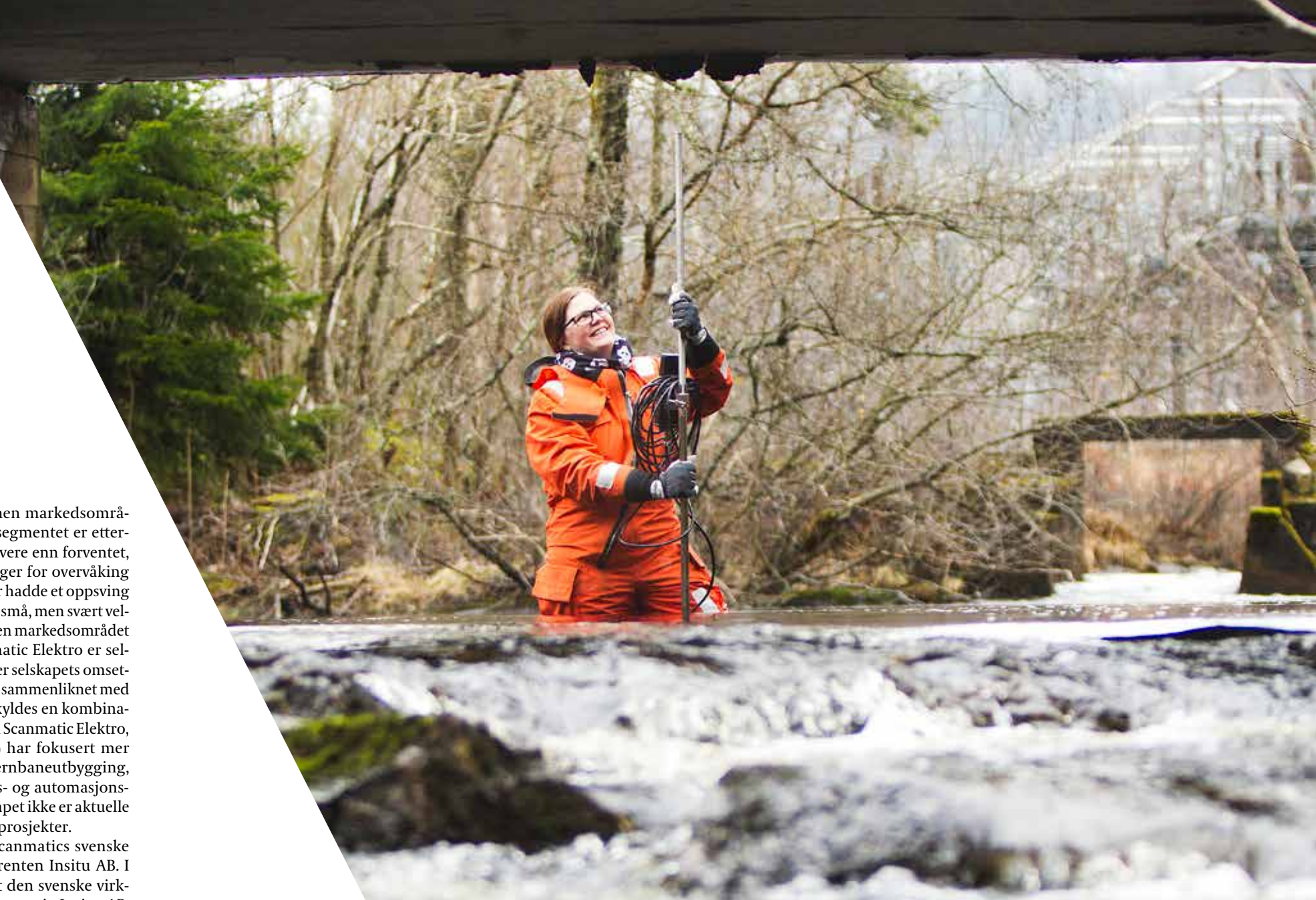
I oktober overtok Scanmatics svenske datterselskap konkurrenten Insitu AB. I den forbindelse byttet den svenske virksomheten navn til Scanmatic Insitu AB. Den svenske virksomheten videreføres i ett selskap som har kontorer i Stockholm, Ockelbo og Umeå.

Scanmatic Instrument Technology AS, som opererer innen markedsområdet fornybar energi og miljø, leverte svært god omsetning- og resultatutvikling i 2019 sammenlignet med foregående år.

UTSIKTER 2020

Corona-epidemien har ved inngangen til 2020 negativt påvirket omsetnings- og resultatutviklingen i selskapet. Situasjonen er preget av stor grad av usikkerhet og effektene for virksomheten forventes å bli betydelige innværende år.

Arendals Fossekompani har pr. mars 2020 besluttet å samle porteføljeselskapene Powel, Markedskraft, Wattsight og Scanmatic i et nytt internasjonalt teknologikonsern, Volue AS. Volue vil øke avkastningen og redusere karbonavtrykket til selskapets kunder i den europeiske energisektoren. Mer om Volue på side 18-19.

2004
AFK INN PÅ
EIERSIDEN

2004
DATTERSELSKAP
SIDEN

166
ANSATTE

2
LAND

421
OMSETNING
(MNOK)

-42
EBITDA
(MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017
Driftsinntekter	421	649	574
EBITDA	-42	44	41
Driftsresultat	-50	40	38
Driftsmargin	-12%	6%	7%
Resultat etter skatt	-41	31	30
Andel årsresultat aksjonærer i Mor	-19	20	21
Kontantstrøm fra drift	23	-1	-14
NIBD	-6	0	-19
Egenkapital	69	120	102
Egenkapital andel	30%	39%	38%

Inntektsfordeling 2019

- 45% Fornybar energi
- 9% Forsvar
- 36% Samferdsel
- 10% Offshore & Maritim

Tekna produserer ulike metallpulver som benyttes i 3D-printing av komponenter (additive manufacturing) blant annet innen luftfart og medisinsk industri.

Hovedkontor: Sherbrooke, Canada
Eierandel AFK: 100 %
Styreleder: Morten Henriksen
Daglig leder: Luc Dionne
tekna.com

TEKNAS PRODUKTER gjør det mulig å utforme komplekse metalleder som er lettere, mer effektive og mer miljøvennlige enn konvensjonelt produserte deler. Tekna produserer også maskiner for produksjon av sfæriske mikro- og nanopartikler av ulike metaller og keramer basert på bruk av plasma frembrakt ved elektrisk induksjon.

Teknas hovedkontor ligger i Sherbrooke i Canada. Selskapet driver produksjons-sentre i Canada og Frankrike, og har salgs- og distribusjonskontorer i Kina, India og Sør-Korea.

ÅRET 2019
(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)
Tekna hadde i 2019 en omsetning på MNOK 142 (144). EBITDA utgjorde MNOK -24 (-22). Driftsresultatet endte på MNOK -41 (-27), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK -41 (-42).

2019 ble et begivenhetsrikt år der selskapet oppnådde svært viktig strategisk utvikling på en rekke områder. Pulversalget har økt med ca. 50 prosent fra foregående år, og enda mer gledelig er det å se at andelen gjentakende salg er sterkt økende. Titanpulver til 3D-printing er så langt dominerende på salgssiden, men utviklingen innen aluminium viser gode takter.

I 2019 inngikk Tekna et strategisk samarbeid med metallselskapet Aperam, som er verdensledende på nikkel-baserte legeringer. Tekna har i noen år utviklet pulver basert på disse legeringene, og de to partene er nå klare til å ta dette videre i et felleseid selskap, ImphyTek SA. Kombinasjonen av Aperams produkter og Teknas pulverteknologi, sammen med de to selskaperes kombinerte fotavtrykk i markedet, forventes å gi rask vekst i pulversalget. AFK anser dette som et viktig skritt i utviklingen av Tekna som en globalt ledende merkevare.

Samtidig som selskapet har hatt en svært

god utvikling innen pulver-segmentet, er salget av avanserte maskiner til universiteter, forskningsinstitutter og industri betydelig redusert gjennom 2019. Teknas maskiner er svært ettertraktet i perioder med høyt aktivitetsnivå innen industriell forskning og utvikling, men rammes hardt når det oppstår usikkerhet i markedene. Dette påvirket selskapet negativt i 2019 da både geografisk uro og sektorbaserte utfordringer inntraff samtidig. En lang rekke maskinsalg ble derfor skjøvet ut i tid, og resulterte i lavere omsetning enn forventet.

Gjennom året er produksjonen av titan- og aluminiumspulver økt og effektivisert, samtidig som industriell produksjon av nikkelbaserte legeringer er etablert i Frankrike. Gjennom året er det også gjennomført kvalifisering av selskapets pulvere inn mot en rekke nye potensielle kunder innen aerospace, automotive og øvrig industri.

Fra den asiatiske elektronikkindustrien er det en økende etterspørsel etter pulver i nanometer-dimensjon, og det jobbes med flere satsinger innen dette segmentet. I tillegg har Tekna utviklet produkter rettet mot batterisegmentet, og jobber med videre industrialisering av dette.

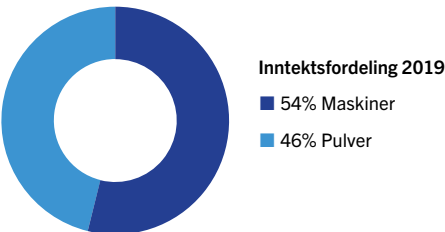
Tekna arbeider kontinuerlig med å styrke sin markedsposisjon gjennom å inngå strategiske avtaler med ledende aktører innen råvarer og produksjon av avanserte produkter. Samarbeidsavtalene vil være viktige i den videre skalering av virksomheten.

UTSIKTER 2020
Ved inngangen til 2020 var det forventet høyere omsetning og forbedret resultat sammenlignet med fjoråret. Siden den gang har Corona-viruset spredd seg og blitt en global pandemi som påvirker alle virksomheter, også Tekna. Det endelige utfallet er uvisst, men det vil åpenbart påvirke både omsetning og resultat i Tekna etter hvert som de industriene Tekna leverer til, stenger sine produksjonslinjer.

2013	2014	184	5	142	-24
AFK INN PÅ EIERSIDEN	DATTERSELSKAP SIDEN	ANSATTE	LAND	OMSETNING (MNOK)	EBITDA (MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2018	2017	2016
Driftsinntekter	142	144	124
EBITDA	-24	-22	-18
Driftsresultat	-41	-27	-34
Driftsmargin	-	-	-
Resultat etter skatt	-41	-42	-32
Kontantstrøm fra drift	-52	-30	-6
NIBD	237	153	126
Egenkapital	2	41	20
Egenkapital andel	1%	16%	10%

Wattsight er en uavhengig leverandør av data, analyser og konsulenttjenester i de europeiske energimarkedene.

Hovedkontor: Arendal
Eierandel AFK: 90,5 %
Styreleder: Morten Henriksen
Daglig leder: Espen Zachariassen
wattsight.com

SELSKAPET GIR KUNDENE innsikten de trenger for en bedre forståelse av det europeiske kraftmarkedet, gjennom å fortsette fundamentale forhold og prisbildet i et kort, mellomlangt og langsiktig perspektiv. For investeringer i kraft og energi støtter kundene seg på Wattsights markedsforståelse, konsultasjoner med Wattsights analytikere og en kostnads-effektiv beslutningsstøtte.

Wattsight betjener et stort antall kunder, inkludert flere av Europas største kraft- og energiselskaper og finansinstitusjoner som verdsetter analytikernes unike kompetanse, modelleringsferdigheter og markedsforståelse basert på mer enn to tiårs erfaring. Wattsight har eksperter innen kraft- og energimarkeder, klimapolitikk, matematisk og økonomisk modellering, prognosemetoder og markedsrapportering.

Wattsight har kontorer i Norge, Tyskland og Østerrike.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Wattsight hadde i 2019 en omsetning på MNOK 73 (66). EBITDA utgjorde MNOK 12 (11). Driftsresultatet endte på MNOK 9 (10), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK 9 (8).

Wattsight har i 2019 etablert seg som en ledende merkevare i det europeiske kraftmarkedet, og oppnår betydelig oppmerksomhet både gjennom egne produktlanseringer, og ved eksterne hendelser i kraftmarkedene som kan påvirke prisutviklingen på kort eller lang sikt.

Wattsight har enda et år oppnådd solid vekst, og selskapet lykkes godt inn mot nye markeder og markedssegmenter. Selskapet er ledende innen fundamentaldata og markedsanalyser av det europeiske

markedet for elektrisk kraft, og virksomheten har ved utgangen av året mer enn 350 kunder i 30 europeiske land, samt viktige referansekunder i markeder utenfor Europa. Selskapet har i 2019 en svært høy andel av omsetningen fra abonnements-tjenester (recurring revenue).

Selskapet har gjennom 2019 styrket organisasjonen betydelig, og satser målrettet på å utvikle nye og bedre løsninger for kundene, herunder tilnærmet sanntid beslutningsstøtte for de som opererer i de europeiske kraftmarkedene. Spesielt legges det vekt på utvidet bruk av AI-teknologier til avansert beslutningsstøtte, samt standardisert grensesnitt (API) mot kunder som ønsker å hente ut data og integrere mot sine egne systemer.

Selskapet vil i 2020 fortsette den høye utviklingstakten, og med det legge til rette for mer effektive grensesnitt mot kunder, høyere teknologiinnhold i produktene og generelt høyere innovasjonstakt på nye produkter rettet mot et kraftmarked i sterk endring. Selskapet kostnadsfører løpende alt forsknings- og utviklingsarbeid.

UTSIKTER 2020

For Wattsight forventes fortsatt solid vekst i omsetning, forutsatt at Covid-19 påvirkningen for kundene ikke blir betydelig. Resultatet forventes å bli noe svakere enn 2019 grunnet økt oppbemanning for å støtte selskapets veksttakt.

Arendals Fossekompagni har pr. mars 2020 besluttet å samle porteføljeselskapene Powel, Markedskraft, Wattsight og Scanmatic i et nytt internasjonalt teknologikonsern, Volue AS. Volue vil øke avkastningen og redusere karbonavtrykket til selskapets kunder i den europeiske energisektoren. Mer om Volue på side 18-19.

2018
AFK INN PÅ
EIERSIDEN

2018
DATTERSELSKAP
SIDEN

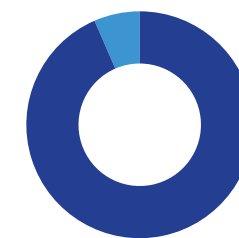
34
ANSATTE

3
LAND

73
OMSETNING
(MNOK)

12
EBITDA
(MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017*
Driftsinntekter	73	66	
EBITDA	12	11	
Driftsresultat	9	10	
Driftsmargin	12%	15%	
Resultat etter skatt	9	8	
Kontantstrøm fra drift	10	18	
NIBD	-15	-26	
Egenkapital	30	25	
Egenkapital andel	56%	63%	

Inntektsfordeling 2019
■ 93% Abonnementsinntekter
■ 7% Annet

* Wattsight AS er nyopprettet selskap pr. 2018.

Markedskraft er en ledende, uavhengig porteføljeforvalter i det nordiske kraftmarkedet.

Hovedkontor: Arendal
Eierandel AFK: 96,7 %
Styreleder: Morten Henriksen
Daglig leder: Christian Søndrup
markedskraft.com

TOTALT FORVALTER SELSKAPET et volum innen produksjon og forbruk av kraft som gjør Markedskraft til en av Nordens største aktører.

Selskapet bistår kraftleverandører, kraftprodusenter, storforbrukere av kraft og konsesjonskraftmottakere med strategiske og taktiske beslutninger rundt krafthandelen, samt de praktiske driftsoppgavene som krafthandelen medfører. Markedskraft håndterer betydelige volumer av både produksjon- og forbruksporteføljer på vegne av kunder i hele Norden og i Europa for øvrig.

Markedskraft er underlagt MiFID-konsesjon, som gir kunder den nødvendige trygghet overfor selskapet og dets interne rutiner og prosesser. Markedskraft er en nøytral og uavhengig samarbeidspartner. Selskapet tar ikke egne posisjoner i det finansielle kraftmarkedet, noe som er en avgjørende forutsetning for å kunne sikre kunder en handelsløsning der ukontrollerbare kostnader ikke blir lagt på produktprisen.

Selskapet er representert med kontorer i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

ÅRET 2019

(Tall i parentes gjelder tilsvarende periode foregående år)

Markedskraft hadde i 2019 en omsetning på MNOK 67 (70). EBITDA utgjorde MNOK -6 (-2). Driftsresultatet endte på MNOK -12 (-6), mens ordinært resultat etter skatt endte på MNOK -17 (-6).

Kraftmarkedene i Norden og resten av Europa kommer til å gjennomgå en transformasjon de neste årene, hvor konsolidering, nye produkter og sanntidsoperasjoner vil stå sentralt. Markedskraft startet i 2018 en reise hvor fokus på muliggjørende teknologi, ny plattform for interaksjon mot kunder og automatisering av oppgaver, er

noen av de viktigste prosessene. Det ble gjennom året gjort gode fremskritt på dette området, noe som vil bli ytterligere styrket de kommende årene. Utviklingen er helt nødvendig for å kunne tilby verdiskapende tjenester til nåværende og nye kunder i framtiden.

Markedskraft utførte i 2019 sine tjenester gjennom to operative enheter; fysisk porteføljeforvaltning og finansiell porteføljeforvaltning. Innen fysisk forvaltning har selskapet hatt betydelig vekst de siste årene. Dette er drevet av markeder med stadig kortere horisont, balanseansvar hos kundene, nye tjenester og en aktiv satsning på døgkontinuerlig operasjon. Det forventes at denne trenden vil fortsette framover. Innen finansiell forvaltning har trenden vært at kundene i økende grad fokuserer på sikringshandel av underliggende portefølje, og i mindre grad deltar aktivt innen ren trading.

Ved utgangen av året ble de to operative enhetene slått sammen til ett forretningsområde. I tillegg er det jobbet mye med å gjøre alle deler av operasjonen sømløs mellom de ulike landene. Dette er nødvendig for å kunne tilby en effektiv tjeneste til alle kunder uavhengig av hvor de er lokalisert.

UTSIKTER 2020

For Markedskraft forventes omsetningen i 2020 å bli på nivå med 2019, mens driftsresultatet forventes å bli vesentlig bedre, forutsatt at Covid-19 påvirkningen for kundene ikke blir betydelig.

Arendals Fossekompagni har pr. mars 2020 besluttet å samle porteføljeselskapene Powel, Markedskraft, Wattsight og Scanmatic i et nytt internasjonalt teknologikonsern, Volue AS. Volue vil øke avkastningen og redusere karbonavtrykket til selskapets kunder i den europeiske energisektoren. Mer om Volue på side 18-19.

1992
AFK INN PÅ
EIERSIDEN

1992
DATTERSELSKAP
SIDEN

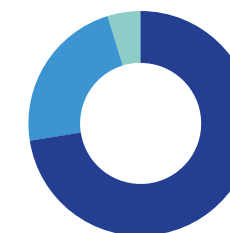
50
ANSATTE

4
LAND

67
OMSETNING
(MNOK)

-6
EBITDA
(MNOK)

Finansielle fakta, MNOK	2019	2018	2017*
Driftsinntekter	67	70	121
EBITDA	-6	-2	5
Driftsresultat	-12	-6	1
Driftsmargin	-	-	1%
Resultat etter skatt	-17	-6	3
Kontantstrøm fra drift	25	-36	66
NIBD	-112	-78	-134
Egenkapital	51	49	72
Egenkapital andel	17%	20%	27%

Inntektsfordeling 2019
■ 73% Fysisk forvaltning
■ 23% Finansiell forvaltning
■ 5% Grønne produkter

*Inkluderer forretningsområdet MKonline som pr. utgangen av 2017 ble utfisjonert i eget selskap (Wattsight AS)

Vindholmen Eiendom AS er et heleid datterselskap av AFK.

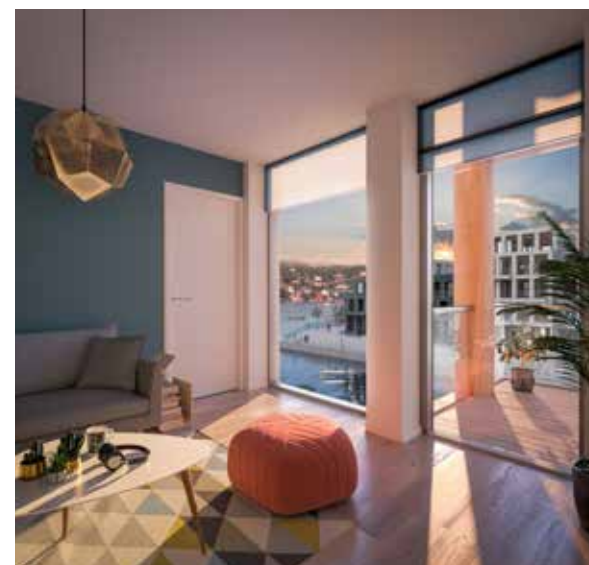
SELSKAPET EIER arealer på Vindholmen i Arendal som tidligere ble benyttet til maritimt rettet næringsvirksomhet. Det meste av dette er nå avviklet, men Vindholmen Eiendom driver fortsatt utleie av bygninger til lokale næringsaktører.

Området ble i 2018 omregulert til kombinert bolig/næring. Utbyggingsprosjektet som har fått navn Bryggebyen, tar sikte på å oppføre 700 sjønære og solrike boenheter over de neste 10-15 årene. Første byggetrinn på 82 leiligheter gikk i salg våren 2019, og halvparten av leilighetene var solgt ved utgangen av 2019.

Bygging startet sommeren 2019, og innflytting er beregnet til andre halvår 2021.

Illustrasjonsbilder av første byggetrinn av Bryggebyen.

Arendal lufthavn, Gullknapp i Froland kommune ble godkjent i 2017 og er dermed Norges nyeste flyplass med bemannet tårntjeneste.

HØSTEN 2018 startet OSM Aviation Academy pilotskole på Gullknapp. OSM Aviation Academy står på nåværende tidspunkt for hovedaktiviteten på Gullknapp. Skolen hadde 50 studenter ved utgangen av 2019, og målet er å øke antallet til 200 studenter.

Det jobbes med å etablere Gullknapp som et test- og kompetansesenter for fremtidens luftfart under navnet Gullknapp Aerial Center. Agder Energi Nett bruker området som base for autonom, dronebasert inspeksjon av linjenet-

tet sitt, og andre aktører er også i ferd med å etablere virksomhet.

Gullknapp er godt posisjonert for å ta en sentral rolle innen elektrifisert luftfart i og med at OSM Aviation Academy i 2019 bestilte 60 elektriske skolefly fra Bye Aerospace i USA. Noen av disse kommer til Gullknapp.

AFK eier 91 prosent av Arendal Lufthavn Gullknapp AS (ALG). Sistnevnte eier flyplassen, samt tilstøtende næringsstomtarealer på rundt 2000 mål. ALG fikk i 2019 statlig driftsstøtte på MNOK 5,4.

Illustrasjonsbilder av planlagt utbygging av Gullknapp Aerial Center.

Års- og konsernregnskap med noter 2019

Resultatregnskap		50	NOTE 14	Kundefordringer og andre fordringer	78
Balanse		51	NOTE 15	Kontanter og kontantekvivalenter	78
Oppstilling over endring i egenkapitalen		52	NOTE 16	Finansiell risikostyring	79
Kontantstrømoppstilling		53	NOTE 17	Rentebærende lån og kreditter	88
Regnskapsprinsipper		54	NOTE 18	Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser	88
NOTE 1	Segmentrapportering	61	NOTE 19	Operasjonelle leieavtaler	88
NOTE 2	Annen driftsinntekt	62	NOTE 20	Hendelser etter balansedagen	88
NOTE 3	Overtagelse av datterselskap	62	NOTE 21	Regnskapsestimer og vurderinger	88
NOTE 4	Lønn og andre ytelser til ansatte	63	NOTE 22	Resultat pr. aksje	89
NOTE 5	Eiendom, anlegg og utstyr	65	NOTE 23	De største aksjonærer	89
NOTE 6	Immaterielle eiendeler	67	NOTE 24	Nærstående parter	90
NOTE 7	Annen driftskostnad	70	NOTE 25	Endring i lån og kreditter	91
NOTE 8	Finansinntekter og finanskostnad	70	Erklæring fra styrets medlemmer og daglig leder		92
NOTE 9	Skattekostnad	71	Revisjonsberetning		93
NOTE 10	Egenkapital	74	Eierstyring og selskapsledelse i Arendals Fossekompani		98
NOTE 11	Konsernselskaper	74	Finansielle hovedtall		102
NOTE 12	Andre investeringer	77	Spesifikasjon av alternative resultatmål		103
NOTE 13	Varebeholdninger	77			

Resultatregnskap

(1 000 NOK)

Driftsinntekter og driftskostnader

Salgsinntekter				
Annen driftsinntekt				
Sum driftsinntekter				
Varekostnad				
Lønnskostnader				
Annen driftskostnad				
Sum driftskostnader				
EBITDA				
Avskrivning på driftsmidler				
Amortisering av immaterielle eiendeler				
Nedskrivning av anleggsmidler				
Driftsresultat				
Finansinntekter og finanskostnader				
Inntekt fra investering i DS og TS (*)				
Finansinntekt				
Konsernminterne renteinntekter				
Finanskostnad				
Resultat av finansposter				
Andel resultat fra TS (*)				
Resultat før skattekostnad				
Skattekostnad				
Årsresultat				
Henføres til				
Minoritetsinteresser årsresultat				
Aksjonærene i mor årsresultat				
Sum				
Basis- og utvannet resultat pr. aksje (NOK)				
Basis- og utv.res. videreført virksomhet pr. aksje (NOK)				

Utvidet resultat

Omregningsdifferanser				
Endring sikringsreserve				
Skatt på poster som kan bli reklassifisert til resultatregnskapet				
Poster som kan bli reklassifisert til resultatregnskapet				
Endring virkelig verdi finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat				
Aktuarielle gevinster og tap				
Skatt på poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet				
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet				
Utvidet resultat i perioden				
Årsresultat				
Totalresultat for perioden				
Henføres til				
Minoritetsinteresser totalresultat				
Aksjonærene i mor totalresultat				
Sum				

(*) DS = datterselskap, TS = tilknyttede selskap

Note	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
1	4 761 047	4 871 817	209 091	191 762
1,2	45 723	33 708	2 348	2 938
	4 806 770	4 905 525	211 439	194 701
	2 439 722	2 419 703	3 633	5 167
4	1 413 499	1 435 076	38 839	34 136
7,19	496 938	549 711	39 607	32 695
	4 350 160	4 404 490	82 079	71 997
	456 611	501 035	129 360	122 703
5	205 520	122 632	8 250	7 050
6	64 020	74 053	650	274
5,6	10 655	42 943		
	176 416	261 408	120 460	115 380
8,11			111 136	33 663
8,25	87 060	94 330	44 035	81 442
8			9 129	6 540
8	76 826	76 565	47 014	115 853
8	10 234	17 765	117 286	5 792
11	-1 632	-3 061		
	185 018	276 112	237 746	121 171
9	138 300	135 376	76 233	70 392
	46 718	140 735	161 513	50 779
	1 912	28 322		
	44 806	112 413	161 513	50 779
	46 718	140 735	161 513	50 779
22	20,45	51,35		
22	20,43	51,35		
	11 774	6 611		
	27 158	-8 619		
9	-6 303	1 761		
	32 629	-247		
16	195 432	620 378	195 432	620 378
	-6 359	1 863	-2 904	370
9	1 553	-354	639	-81
	190 625	621 887	193 167	620 667
	223 254	621 640	193 167	620 667
	46 718	140 735	161 513	50 779
	269 972	762 375	354 680	671 446
	2 461	28 984		
	267 512	733 391	354 680	671 446
	269 972	762 375	354 680	671 446

Balanse

(1 000 NOK)

Eiendeler

Eiendom, anlegg og utstyr	
Immaterielle eiendeler	
Investeringer i datterselskap	
Investeringer i tilknyttede selskap	
Lån til foretak i samme konsern	
Andre fordringer og investeringer	
Pensjonsmidler	
Eiendel ved utsatt skatt	
Sum anleggsmidler	
Varebeholdninger	
Kontraktseiendeler	
Kundefordringer og andre fordringer	
Lån til foretak i samme konsern	
Kontanter og kontantekvivalenter	
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	
Finansielle eiendeler holdt for omsetning	
Sum omløpsmidler	
Sum eiendeler	

Egenkapital og forpliktelser

Aksjekapital (2 239 810 aksjer a NOK 100)	
Annen innskutt egenkapital	
Andre fond	
Opptjent egenkapital	
Sum egenkapital henført til eierne av morforetaket	
Minoritetsinteresser	
Sum egenkapital	

Forpliktelser

Obligasjonslån	
Rente og valutabytteavtale knyttet til obligasjonslån	
Rentebærende lån og kreditter	
Forpliktelser fra leieavtaler	
Pensjonsforpliktelser	
Avsetninger	
Forpliktelser ved utsatt skatt	
Sum langsiktige forpliktelser	

Rentebærende lån og kreditter	
Kassekreditt	
Forpliktelser fra leieavtaler, kortsiktig del	
Leverandørgjeld og andre betalingsforpliktelser	
Kontraktsforpliktelser	
Betalbar skatt	
Andre kortsiktige forpliktelser	
Gjeld til foretak i samme konsern	
Sum kortsiktige forpliktelser	
Sum egenkapital og forpliktelser	

Froland, 24. mars 2020

Jon Hindar
Styrets leder

Morten Bergesen
Styrets nestleder

Didrik Vigsnæs

Arild Nysæther

Kristine Landmark

Heidi Marie Petersen

Rikke Reinemo

Ørjan Svanevik
CEO

Oppstilling over endringer i egenkapitalen

(1 000 NOK)

Konsern									
Aksje kapital	Annen innskutt egenkap.	Omrignings differanser	Sikrings reserve	Virkelig verdi reserve	Egne aksjer	Sum andre fond	Opptjent egen kapital	Sum	Minoritets interesser
223 981	1 117	13 471	-765	1 966 062	-70 838	1 907 930	2 087 458	4 220 486	165 387
223 981	1 117	13 471	-765	1 966 062	-70 838	1 907 930	2 080 723	4 213 751	165 387
		-6 346	-7 187	620 378		606 845	112 413	620 978	662
		-3	3	-1 626 544		-1 626 544	-37 669	-18 763	-56 432
							-278 283	-1 904 828	-8 590
223 981	1 117	7 122	-7 949	959 896	-70 838	888 231	1 891 316	3 004 645	167 018

2019

Balanse pr 1. januar
Årsresultat for perioden
Utvirket resultat for perioden
Kjøp/salg av egne aksjer
Kapitalendringer fra datterselskaper
Utbytte til aksjonærene*
Balanse pr 31. desember

Morselskap									
Aksje kapital	Annen innskutt egenk.	Omrignings differanser	Sikrings reserve	Virkelig verdi reserve	Egne aksjer	Sum andre fond	Opptjent egen kapital	Sum	Minoritets interesser
223 981	1 117	13 567	20 754	195 432	4 323	229 753	-7 048	222 705	549
	4 393					4 323	19 420	8 716	8 716
				-290 023		-290 023	290 023	-0	0
							-122 613	-23 041	-145 654
223 981	5 510	20 689	12 805	865 305	-66 514	832 284	2 115 905	3 177 680	141 737

2019

Balanse pr 1. januar
Årsresultat for perioden
Utvirket resultat for perioden
Kjøp/salg av egne aksjer
Realisasjon av finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat
Utbytte til aksjonærene
Balanse pr 31. desember

* Utbytte til aksjonærene i 2018 ble gitt som tingsutbytte ved at det ble tildelt 4,36 aksjer i Kongsberg Gruppen pr. aksje i Arendals Fossekompani.
** Implementeringen av IFRS 15 per 01.01.2018 etter den kumulative metoden medførte en reduksjon i konsernets egenkapital på tNOK 6 735.

Omrigningsdifferanser

Omrigningsdifferanser består av alle valutadifferanser som fremkommer ved omregning av finansregnskapene til utenlandske virksomheter med annen funksjonell valuta.

Sikringsreserve

Sikringsreserver består av den effektive delen av kumulative nettoendringer i virkelige verdi av kontantstrømssikringer.

Virkelig verdi reserve

Virkelig verdi reserver består av kumulative nettoendringer i virkelig verdi på "investeringer til virkelig verdi ført over utvidet resultat" inn til investeringen er fraregnet.

Egne aksjer

Egne aksjer utgjør anskaffelseskost for selskapets aksjer som er eiet av konsernet. Den 31. desember 2019 eide konsernet 46 291 (2018: 50 852) av selskapets aksjer.

Kontantstrømoppstilling

(1 000 NOK)

Kontantstrøm fra driftsaktiviteter

Årsresultat
Justert for
Av- og nedskrivning på eiendeler, anlegg og utstyr
Amortisering av immaterielle eiendeler
Netto finansposter
Resultatandel fra tilknyttede selskap
Gevinst ved salg av driftsmidler
Skattekostnad
Sum

Endring i varelager
Endring i kundefordringer og andre fordringer
Endring i leverandørgjeld og annen gjeld
Endring i avsetninger og ytelser til ansatte
Sum

Betalt skatt
Netto kontantstrømmer fra driftsaktiviteter

Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter

Mottatte renter og lignende
Mottatt utbytte
Innbetalinger ved salg av driftsmidler
Innbetalinger ved salg av eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat
Innbetalinger fra andre investeringer
Innbetalinger ved salg av aksjer i datterselskaper
Kjøp av aksjer i datterselskaper (reduisert med kontanter)
Kjøp av eiendeler tilgjengelig for salg og holdt for omsetning
Kjøp av eiendom - driftsmidler og imm eiendeler
Utbetalinger vedr andre investeringer
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter

Innbetaling av selskapskapital fra minoriteten
Utbetaling ved kjøp av minoritetetsinteresser
Innbetaling ved opptak av langsiktig gjeld
Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld
Endring i langsiktige konserninterne mellomværende
Endring i kortsiktige konserninternt mellomværende
Betalte renter og lignende
Netto endring i kassekreditt
Utbetaling av utbytte
Kjøp / salg av egne aksjer
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteteter

Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekv. pr. 1. januar
Effekt av valutakursendri på kontanter og kontantekvivalenter
Kontanter og kontantekv. pr. 31.desember

Note	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
	46 718	140 735	161 513	50 779
	214 680	153 453	8 250	7 050
	65 515	86 175	650	274
	-10 234	-17 765	-117 286	-5 792
	1 632	3 061		
	662	-30 608		
	138 300	135 376	76 233	70 392
	457 272	470 427	129 360	122 703
	-102 761	-60 548		
	295 366	-95 195	3 886	6 210
	-76 759	6 329	-1 437	-37 013
	-12 444	37 559	-1 246	-6 643
	560 674	358 572	130 562	85 258
	-87 628	-108 094	-40 144	-29 841
A	473 046	250 478	90 418	55 417
8	28 732	62 249	16 606	54 759
	27 676	45 454	138 812	79 117
	4 631	27 518		
	320 592		320 592	
	763	2 127		
	303	14 634	303	
	-7 621		-40 653	-149 988
		-730		-730
	-178 419	-236 078	-1 598	-8 578
	-46 974	-23 589	-30 756	-20 124
B	149 683	-108 414	403 306	-45 543
	513	151		
	-8 419	-52 366		
25	41 449	82 936		
25	-180 636	-1 397 984	-74 925	-1 339 428
			-35 851	-12 049
			-22 791	-29 690
8	-75 260	-78 050	-33 225	-45 303
	36 522	20 185		
	-144 827	-12 442	-122 613	-3 400
	8 716		8 716	
C	-321 941	-1 437 570	-280 689	-1 429 870
A+B+C	300 788	-1 295 505	213 035	-1 419 997
	871 387	2 162 354	285 754	1 705 751
	2 625	4 538		
	1 174 800	871 387	498 789	285 754

Noter til års- og konsernregnskapet for 2019

Regnskapsprinsipper

Informasjon om selskapet

Arendals Fossekompani ASA er hjemmehørende i Norge, med kontoradresse Bøylefoss i Froland kommune. Konsernregnskapet for regnskapsåret 2019 omfatter selskapet og dets datterselskaper (som sammen refereres til som ”konsernet”). Opplysninger om hvilke selskaper som inngår i konsernet fremgår av note 11. Det samme gjelder opplysninger om konsernets investeringer i tilknyttede selskaper.

Grunnlag for utarbeidelse

Års- og konsernregnskapet er avlagt i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) godkjent av EU og tilhørende fortolkninger, samt norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og som skal anvendes pr. 31.12.2019.

Forslag til års- og konsernregnskap ble fastsatt av styret 24. mars 2020.

Års- og konsernregnskapet skal behandles av ordinær generalforsamling 7. mai 2020 for endelig godkjenning. Frem til endelig godkjenning har styret myndighet til å endre års- og konsernregnskapet.

Regnskapet er presentert i norske kroner, som er morselskapets funksjonelle valuta, avrundet til nærmeste hele tusen.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet, med unntak av følgende eiendeler som presenteres til virkelig verdi: Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet og finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat.

Konsernet fører endringer i egenkapitalen som skyldes transaksjoner med eierne i oppstilling over endringer i egenkapitalen. Andre endringer i egenkapitalen presenteres i oppstilling over totalresultat.

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever bruk av vurderinger, estimer og forutsetninger som påvirker hvilke regnskapsprinsipper som anvendes og regnskapsførte beløp på eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Faktiske beløp kan avvike fra estimerte beløp.

Estimer og de underliggende forutsetninger vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimer innregnes i den perioden endringene oppstår dersom de kun gjelder denne perioden. Dersom endringer også gjelder fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Områder med vesentlig estimeringsusikkerhet, og hvor valg av forutsetninger og foretatte vurderinger vesentlig har påvirket anvendelsen av regnskapsprinsipper, fremgår av note 21.

Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsippene som er anvendt ved utarbeidelse av års- og konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Med unntak av effekter beskrevet under endring i regnskapsprinsipper er prinsippene anvendt konsistent for alle perioder. I den grad datterselskaper ved utarbeidelse av individuelle årsregnskaper har benyttet andre prinsipper, er det foretatt justeringer slik at konsernregnskapet er utarbeidet etter felles prinsipper.

Endring i regnskapsprinsipper i 2019

Følgende nye standarder ble tatt i bruk med effekt fra 1. januar 2019:

IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 ble utstedt i januar 2016 og erstatter den gjeldende standarden om leieavtaler, IAS 17. Den nye standarden endrer regnskapsføringen av leieavtaler som er behandlet som operasjonelle leieavtaler under gjeldende standard. Den krever at alle leieavtaler, uavhengig av type og med noen få unntak, skal innregnes i leietakers balanse som en eiendel (bruksrett fra leieavtale) med tilhørende forpliktelse. Selskapet og konsernet implementerte standarden etter modifisert retrospektiv metode og sammenligningstall er derfor ikke omarbeidet. Overgangseffektene av standarden er innregnet som en justering i åpningsbalansen for 2019. Leieavtaler som etter IAS 17 var regnskapsført som finansielle leieavtaler er ikke revurdert ved overgang til IFRS 16. Regnskapsmessig effekt av leieavtaler fremgår av note 19. Det vises for øvrig til regnskapsprinsipp for leieavtaler beskrevet under.

Prinsipper for konsolidering

Regnskapsføring av virksomhets sammenslutninger

Oppkjøpsmetoden benyttes ved regnskapsføring av kjøp av aksjer som medfører at konsernet oppnår kontroll i et underliggende selskap. Konsernets anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Disse oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. For anskaffelseskost ut over identifiserbare eiendeler og forpliktelser beregnes goodwill på følgende måte:

- Virkelig verdi av vederlaget; pluss
- Eventuell minoritetsandel i den kjøpte enheten; pluss ved trinnvise oppkjøp, virkelig verdi av eksisterende eierandel i den oppkjøpte enheten; minus
- Nettoverdien (normalt virkelig verdi) av identifiserbare eiendeler og forpliktelser overtatt i transaksjonen

Hvis nettobeløpet er negativt, bokføres underprisen umiddelbart som en gevinst i resultatregnskapet. Ved trinnvise oppkjøp hvor investeringen endrer kategori fra tilknyttet selskap til datterselskap blir oppreguleringen av eksisterende eierandel til virkelig verdi ført som gevinst i resultatregnskapet.

Utkjøp av minoritetsinteresser betraktes som transaksjoner med eiere og medfører ikke beregning av goodwill. Justering av minoritetsinteressene ved slike transaksjoner skjer på basis av en forholdsmessig andel av datterselskapets egenkapital.

Datterselskaper

Datterselskaper er enheter som kontrolleres av konsernet. Kontroll foreligger når investor er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt

engasjement i selskapet, og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over selskapet. Ved vurdering av kontroll, tas det hensyn til potensielle stemmerettigheter som kan utøves eller konverteres. Finansregnskapene til datterselskapene inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunkt kontrollen oppnås og inntil kontrollen opphører.

Tilknyttede foretak

Tilknyttede foretak er enheter hvor selskapet og/eller konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen. Betydelig innflytelse er antatt å foreligge når konsernet har mellom 20% og 50% av stemmerettene i selskapet. Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultater fra tilknyttede foretak etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Eliminering av transaksjoner ved konsolidering

Konserninterne mellomværender og transaksjoner samt eventuelle urealiserte gevinster og tap eller inntekter og kostnader knyttet til konserninterne transaksjoner, elimineres ved utarbeidelsen av konsernregnskapet.

Regnskapsmessig behandling i selskapsregnskapet

I selskapsregnskapet til morselskapet er investeringer i datterselskaper og tilknyttede foretak innarbeidet til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Ved omklassifisering fra investering til virkelig verdi over utvidet resultat til datterselskap eller tilknyttet foretak, er investeringens balanseførte verdi på det tidspunktet bestemmende eller betydelig innflytelse oppnås, benyttet som anskaffelseskost.

Avviklet virksomhet

En avviklet virksomhet er en del av konsernets virksomhet som utgjør et eget segment eller et eget geografisk område og som har blitt avhendet eller holdes for salg eller er et datterselskap anskaffet utelukkende med tanke på videresalg. Klassifisering som avviklet virksomhet skjer ved salg eller når kriteriene for klassifisering som holdt for salg er oppfylt. Når en virksomhet klassifiseres som avviklet, justeres sammenligningstallene for foregående periode tilsvarende.

Utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til det enkelte konsernselskaps funksjonelle valuta til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Monetære eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner til valutakursen på balansedagen. Valutakursdifferanse som fremkommer ved omregning, innregnes i resultatregnskapet.

Regnskaper for utenlandske virksomheter

Eiendeler og forpliktelser for utenlandske virksomheter omregnes til norske kroner til valutakursen på balansedagen. Inntekter og kostnader for utenlandske virksomheter, omregnes til norske kroner med tilnærmet valutakurs på tidspunktet for transaksjonene.

Omregningsdifferanser innregnes i utvidet resultat og presenteres som omregningsdifferanse i egenkapitalen. I datterselskaper som ikke er heleide, blir en forholdsmessig andel av omregningsdifferansene tilordnet minoriteten. Ved nedsalg som medfører bortfall

av kontroll i utenlandske virksomheter blir en akkumulert andel av omregningsdifferansene ført mot resultatet som del av gevinstberegningen.

Nettoinvesteringer i utenlandsk virksomhet

Omregningsdifferanser som fremkommer ved omregning av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter, spesifiseres som omregningsdifferanser i egenkapitalen. Disse resultatføres ved avhendelse.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter som ikke er derivater

Finansielle instrumenter som ikke er derivater, består av investeringer i gjelds- og egenkapitalinstrumenter, kundefordringer og andre fordringer, kontanter og lån, leverandørgjeld og annen gjeld.

Kundefordringer og andre fordringer med forfall kortere enn 3 måneder neddiskonteres ikke.

Finansielle instrumenter som ikke er derivater, måles ved førstegangsinnregning til virkelig verdi tillagt eventuelle direkte henførbare transaksjonsutgifter. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Rentebærende lån innregnes ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi redusert for transaksjonskostnader. Etterfølgende måling er til amortisert kost, hvor eventuell forskjell mellom kost og innløsningsbeløp innregnes over løpetiden som en del av den effektive renten.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra eiendelen utløper, eller når konsernet overfører de kontraktsmessige rettene i en transaksjon hvor praktisk talt all risiko og avkastning ved eierskap til den finansielle eiendelen overføres.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat

Investeringer i egenkapitalinstrumenter er i hovedsak klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat. Dette er i samsvar med konsernets investeringsstrategi. Etter førstegangsinnregning måles disse instrumentene til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi innregnes i utvidet resultat.

Finansielle eiendeler holdt for handelsformål

Et finansielt instrument klassifiseres til virkelig verdi over resultatet dersom det holdes for handelsformål. Instrumentet måles til virkelig verdi og endringer i verdier innregnes i resultatet.

Annet

Andre finansielle instrumenter som ikke er derivater, måles til amortisert kost redusert for eventuelle tap ved verdifall.

Derivater

Konsernet bruker derivater for å begrense eksponeringen mot renterisiko, valutarisiko og prisisiko som oppstår gjennom operasjonelle og finansielle aktiviteter. Derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring, regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Når derivater kvalifiserer for sikringsbokføring, er innregning av verdiendringer avhengig av hva som sikres (se nedenfor).

Sikring

Kontantstrømsikring

Når et derivat er øremerket som sikringsinstrument for variabilitet i kontantstrømmene til en innregnet

eiendel eller forpliktelse, eller til en svært sannsynlig forventet transaksjon, innregnes den effektive delen av verdiendring på derivatet i utvidet resultat. Konsernet foretar en kvalitativ vurdering av sikringseffektivitet. Når sikringsinstrumentet ikke lenger oppfyller kriteriene for sikringsbokføring, selges, avsluttes eller utløper, avvikles sikringsbokføringen. Akkumulert verdiendring som er innregnet i utvidet resultat, beholdes der til den forventede transaksjonen finner sted. Er sikringsobjektet en finansiell eiendel, blir beløpet som er innregnet i utvidet resultat overført til resultatet i samme periode som sikringsobjektet påvirker resultatet. Hvis den sikrede transaksjonen ikke lenger forventes å inntreffe, innregnes akkumulerte urealiserte gevinster eller tap umiddelbart i resultatregnskapet.

Virkelig verdi sikring

Når et derivat er øremerket som sikringsinstrument for variabilitet i verdien av en innregnet eiendel, bindende avtale eller forpliktelse, innregnes gevinst eller tap på derivatet i resultatregnskapet i perioden de oppstår. Tilsvarende blir verdiendringer på den sikrede risikoen ført i resultatregnskapet i samme periode. Prinsipper rundt sikringseffektivitet og fraregning er de samme som for kontantstrømsikring.

Egenkapital

Ordinære aksjer

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter forbundet med utstedelse av aksjer, innregnes som en reduksjon av egenkapital (overkurs) netto etter eventuell skatt.

Kjøp og salg av egne aksjer

Ved tilbakekjøp av egne aksjer, føres kjøpesummen inklusive direkte henførbare kostnader som endring i egenkapitalen. Aksjer som er kjøpt, klassifiseres som egne aksjer og reduserer total egenkapital. Når egne aksjer selges, innregnes mottatt beløp som en økning av egenkapitalen, og gevinst som følge av transaksjonen tilføres annen innskutt egenkapital.

Utbytter

Utbytter innregnes som en forpliktelse i den perioden de blir vedtatt.

Eiendom, anlegg og utstyr

Egne eiendeler

Eiendom, anlegg og utstyr føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger (se under) og eventuelt tap ved verdifall. Anskaffelseskost for egenproduserte driftsmidler inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader samt en rimelig andel av indirekte produksjonskostnader.

Når deler av et varig driftsmiddel har forskjellig utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter av eiendom, anlegg og utstyr.

Lånekostnader som er direkte henførbare til anskaffelse av eiendeler, kapitaliseres som en del av den aktuelle eiendelens utgifter inntil anleggsmiddelet er ferdigstilt til sin tiltenkte bruk. Slike låneutgifter kapitaliseres som en del av eiendelens anskaffelseskost når det er sannsynlig at de vil føre til fremtidige fordeler for konsernet, og utgiftene kan måles på en pålitelig måte. Andre lånekostnader innregnes i resultatregnskapet i den perioden de er påløpt.

Kostnader etter anskaffelsen

Selskapet og konsernet medtar i anskaffelseskosten for et varig driftsmiddel utgifter til utskiftninger av deler av driftsmiddelet når slike utgifter antas å gi fremtidige økonomiske fordeler og utgiftene for de utskiftede deler kan måles pålitelig. Alle andre utgifter innregnes i resultatregnskapet i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes lineært over estimert utnyttbar levetid for hver enhet av eiendom, anlegg og utstyr, og belastes resultatregnskapet. Tomter avskrives ikke. Estimert økonomisk levetid er som følger:

- Vassdragsreguleringer 40-50 år
- Kraftvirksomhet
 - Bygninger 50 år
 - Dammer, vannveier og luker 25-40 år
 - Maskinutrustning 40 år
 - Kraftvarmeverk (Spania) 25 år
- Industrivirksomhet
 - Bygninger 20-25 år
 - Maskiner og utstyr 7-15 år
- Driftsløsøre, biler, inventar mm. 3-12 år

Restverdi revurderes årlig dersom den ikke er ubetydelig.

Leieavtaler

Selskapets og konsernets leieavtaler består i hovedsak av kontorlokaler, maskiner, biler, IT-utstyr og andre kontormaskiner.

For regnskapeåret 2018 ble leieavtaler behandlet i tråd med IAS 17. Selskapet og konsernet har enkelte leieavtaler med betingelser som i det vesentlige overfører de økonomiske rettigheter og forpliktelser til konsernet. Disse er i 2018 klassifisert som finansielle leieavtaler og innregnet etter samme regnskapsprinsipp som tilsvarende eiendeler. Øvrige leieavtaler er behandlet som operasjonelle leieavtaler.

Fra 2019 har selskapet og konsernet implementert IFRS 16. Ved overgangen til IFRS 16 valgte konsernet å ikke revurdere hvorvidt en kontrakt er eller inneholder en leieavtale, som en praktisk løsning. IFRS 16 er kun anvendt for kontrakter som tidligere var klassifisert som leieavtaler.

Ved dato for førstegangsanvendelse av IFRS 16 målte selskapet og konsernet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene, diskontert med den såkalte inkrementelle lånerenten per 1. januar 2019. Den inkrementelle lånerenten tilsvarende renten leietaker antas å måtte ha betalt dersom leietaker skulle ha lånt midlene til å kjøpe en eiendel av tilsvarende verdi som bruksretten til den leide eiendelen. Videre innregnet konsernet bruksretteeiendeler lik summen av leieavtalene justert for eventuelle forskuddsbetalinger eller påløpte betalinger.

Ved dato for førstegangsanvendelse har konsernet anvendt følgende praktiske løsninger for leieavtaler som tidligere ble klassifisert som operasjonelle leieavtaler:

- Unntak for kortsiktige leieavtaler (en leieperiode på tolv måneder eller kortere)
- Unntak for eiendeler av lav verdi
- Unntak for immaterielle eiendeler

For vurderingen av de enkelte leieavtalenes løpetid er eventuelle opsjoner hensyntatt i den grad man er rimelig sikker på at opsjonene vil utøves. Leiebeløpet som benyttes i beregningen av leieforpliktelsen inkluderer alle faste kostnader knyttet til kontrakten tillagt indirekte faste kostnader som påløper, samt eventuelle tilbakestillelsesforpliktelser som måtte påligge leietaker.

Ved overgangen til IFRS 16 innregnet selskapet og konsernet henholdsvis tNOK 7.640 og tNOK 307.276 som bruksrett og tNOK 7.640 og tNOK 307.276 som leieforpliktelse.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill representerer beløp som oppstår ved overtakelsen av datterselskaper og investeringer i tilknyttede foretak. For overtakelser etter 1. januar 2010 er goodwill beregnet som beskrevet ovenfor. For overtakelser som har skjedd mellom 1. januar 2003 og 31. desember 2009, representerer goodwill differansen mellom anskaffelseskost ved overtakelse og virkelig verdi av de netto identifiserte eiendeler som er overtatt. For overtakelse forut for dette, er goodwill oppført på bakgrunn av estimert anskaffelseskost som tilsvarende det beløp som var oppført under tidligere nasjonale regnskapsprinsipper.

Goodwill føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket eventuelle akkumulerte tap ved verdifall. Goodwill fordeles på kontantstrømgenererende enheter og blir ikke avskrevet, men blir testet årlig for verdifall. For tilknyttede foretak er balanseført verdi av goodwill inkludert i investeringens balanseførte verdi i konsernregnskapet.

Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler som anskaffes, føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger (se under) og tap ved verdifall.

Forskning og utvikling som er direkte henførbart til utvikling og testing av konsernets produkter og er identifiserbare og unike, og som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- Det er teknisk mulig å ferdigstille produktet slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- Ledelsen har til hensikt å ferdigstille produktet og bruke og selge det
- Det er mulig å bruke og selge produktet
- Det kan påvises hvordan produktet vil generere sannsynlige økonomiske fordeler
- Tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk produktet
- Utgiftene kan måles pålitelig.

Balanseførte utgifter inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og direkte henførbare felleskostnader som medgår for å gjøre produktet tilgjengelig for bruk.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene, kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført, kan ikke senere balanseføres.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedrørende balanseførte immaterielle eiendeler aktiveres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubestemt. Goodwill blir testet for verdifall på balansedagen hvert år. Aktiverte kostnader i forbindelse med tildeling av konsesjoner avskrives over perioden frem til neste konsesjonsbehandling. Avskrivningsperioden er 50 år. Merverdier knyttet til kundeforhold, kundekontrakter, varemerker samt egenutviklet programvare og andre utviklingskostnader avskrives over 7 – 10 år.

CO2 Kvoter

Underkonsernet Cogen har utslippsrettigheter i forbindelse med driften av kraftvarmeverk i Spania. IFRS har ikke regulert hvordan dette skal rapporteres og i påvente av dette benyttes metoden «the net liability approach». Denne metoden går ut på at man først skal regnskapsføre en forpliktelse når det er foretatt utslipp som går ut over de utslipp som dekkes av de rettighetene som selskapet eier. Det foretas en årlig vurdering av foretatte utslipp mot eksisterende utslippsrettigheter.

Varebeholdninger

Varebeholdninger regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris i ordinær virksomhet, fratrukket estimerte kostnader til ferdigstillelse og salgskostnader.

Anskaffelseskost er basert på først-inn først-ut prinsippet og inkluderer kostnader påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering. For produserte varer og varer i arbeid inkluderer anskaffelseskost en andel av indirekte kostnader basert på normal kapasitetsutnyttelse.

Langsiktige tilvirkningskontrakter

Balanseført verdi av langsiktige tilvirkningskontrakter består av opptjent ikke fakturert inntekt etter løpende avregnings metode fratrukket mottatte forskuddsinnbetalinger. Nettoverdien er klassifisert som kontraktseiendeler. Langsiktige tilvirkningskontrakter der kunden har innbetalt mer enn det som er opptjent kontraktsverdi på balansedagen er klassifisert som kontraktsforpliktelser. Se for øvrig nedenfor under driftsinntekter og note 13.

Fastsettelse av virkelig verdi

Regnskapsprinsipper og noteinformasjon krever at virkelig verdi fastsettes for finansielle og enkelte ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser. Virkelig verdi er definert som den verdi den enkelte eiendel eller forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type eiendel eller forpliktelse og i hvilken grad de handles i aktive markeder.

Finansielle instrumenter klassifiseres i sin helhet i et av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå

av verdsettelsesinformasjon som har betydning ved verdsettelsen av instrumentene. Det vises til informasjon i note 16 om de forskjellige verdsettelsesnivåene.

Basert på det ovenstående benyttes normalt følgende metoder for fastsettelse av virkelig verdi:

Eiendom, anlegg og utstyr

I forbindelse med oppkjøp og virksomhetssammenlutninger innregnes eiendom, anlegg og utstyr til markedsverdi. Markedsverdien fastsettes på grunnlag av takster eller observerbare markedspriser på tilsvarende eiendeler.

Kundefordringer og andre fordringer

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer beregnes som nåverdi av netto fremtidige kontantstrømmer diskontert med markedsrenten på balansedagen.

Immaterielle eiendeler

Virkelig verdi på immaterielle eiendeler er basert på neddiskontert forventet kontantstrøm fra bruk og senere eventuelt salg av eiendelene.

Investeringer i aksjer, obligasjoner og fondsandeler

Virkelig verdi for børsnoterte finansielle instrumenter tilsvare notert kjøpskurs på balansedagen. For ikke-børsnoterte instrumenter er virkelig verdi basert på kjente omsetningskurser nær balansedagen eller verdivurderinger foretatt av meglerforetak etter vanlige benyttede verddivurderingsmetoder.

Ikke-derivative finansielle forpliktelser

Virkelig verdi for finansielle forpliktelser beregnes for informasjonsformål, og beregnes som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer diskontert med markedsrenten på balansedagen.

Derivater

Virkelig verdi av en rentebyteavtale er det estimerte beløp som selskapet og/eller konsernet vil motta eller måtte betale for å innfri avtalen på balansedagen, hensyntatt dagens rentenivå og motpartens og egen kredittverdighet. Virkelig verdi av energirelaterte derivater (futures, forwards og opsjoner) er markedskurser på balansedagen. Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er basert på noterte markedskurser på balansedagen.

Verdifall

Balanseført verdi av selskapets og konsernets eiendeler blir, med unntak av varelager og utsatt skattefordel, gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det er indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp.

Tap ved verdifall innregnes når balanseført verdi av en eiendel eller kontantgenererende enhet (vurderingsenhet) overstiger gjenvinnbart beløp. Tap ved verdifall innregnes i resultatregnskapet.

Verdifall beregnet for kontantgenererende enheter fordeles slik at balanseført verdi av eventuell goodwill i kontantgenererende enheter reduseres først. Deretter fordeles resterende verdifall på de øvrige eiendelene i enheten forholdsmessig ut i fra balanseførte verdier.

Beregning av gjenvinnbart beløp

Gjenvinnbart beløp for eiendeler er det høyeste av netto salgspris og bruksverdi. Bruksverdi beregnes

ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved å benytte diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og den risiko som er knyttet til den spesifikke eiendelen. For eiendeler som ikke hovedsakelig genererer uavhengige kontantstrømmer, fastsettes gjenvinnbart beløp for den vurderingsenheten som eiendelen tilhører.

Reversering av verdifall

Tap ved verdifall av goodwill reverseres ikke.

For andre eiendeler reverseres tap ved verdifall dersom det er en endring i estimerer benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Et tap ved verdifall reverseres bare i den grad eiendelens balanseførte verdi ikke overstiger den balanseførte verdien som ville vært fastsatt, netto etter avskrivninger eller amortisering, dersom ingen tap ved verdifall hadde vært innregnet.

Ytelser til ansatte

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

Forpliktelser til å yte tilskudd til innskuddsbaserte pensjonsordninger innregnes som kostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Netto forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger beregnes separat for hver ordning ved å estimere størrelsen på fremtidige ytelser som den ansatte har opptjent gjennom sin arbeidsinnsats i innværende og tidligere perioder. Disse fremtidige ytelsene diskonteres for å beregne nåverdien, og virkelig verdi av pensjonsmidler trekkes fra for å finne netto forpliktelse. Diskonteringsrenten tilsvare markedsrente for foretaksobligasjoner av høy kvalitet (OMF rente) med tilnærmet samme løpetid som konsernets forpliktelser. Beregningene er gjort av en kvalifisert aktuar, og er basert på lineær opptjeningsmodell.

Når ytelsene i en pensjonsordning forbedres, innregnes den andelen av økningen i ytelsene som ansatte har opparbeidet rettighet til, som kostnad i resultatregnskapet lineært over gjennomsnittlig tidsperiode frem til de ansatte har oppnådd en ubetinget rett til de økte ytelsene. Kostnaden innregnes umiddelbart i resultatregnskapet dersom de ansatte allerede ved tildeling har fått en ubetinget rett til økte ytelser.

Aktuarielle gevinster og tap ved beregning av selskapets forpliktelse for en pensjonsordning innregnes i utvidet resultat når de oppstår. Pensjonskostnader / opptjeninger samt gevinster og tap på avkorting / avslutning innregnes i resultatet.

Netto rente ved beregning av pensjonsforpliktelse rapporteres som finansposter i resultatregnskapet.

Når beregningene resulterer i en eiendel for selskapet, begrenses innregningen av denne eiendelen til nettoen av totale urealiserte aktuarielle tap og kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening, og nåverdien av fremtidige tilbakebetalinger fra ordningen eller reduksjoner i innbetalinger til ordningen.

Avsetninger

En avsetning innregnes når det følger av avtale eller foreligger en lovbestemt eller underforstått plikt som følge av en tidligere hendelse og det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling for å gjøre opp forpliktelsen, og forpliktelsen kan måles pålitelig.

Avsetninger for omstrukturering innregnes når konsernet har godkjent en detaljert og formell omstrukturingsplan, og omstruktureringen enten er påbegynt eller kunngjort for de berørte.

Driftsinntekter

Solgte varer og leverte tjenester

Driftsinntekter inntektsføres når leveringsforpliktelser er oppfylt gjennom overføring av en vare eller tjeneste til kunden, enten gjennom løpende avregning eller ved fullført kontrakt. Med overføring menes at kunden har oppnådd kontroll over varen eller tjenesten. De mest sentrale indikatorene for overføring av kontroll er at konsernet har fått rett til betaling for varen eller tjenesten, at kunden har fått rettighet til varen eller tjenesten, at konsernet har overført fysisk kontroll over varen eller tjenesten, at kunden har overtatt det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap av varen eller tjenesten. Driftsinntekter presenteres netto etter salgsrelaterte avgifter og rabatter.

Inntekter knyttet til fastpriskontrakter der leveransen er individuelt tilpasset kunden, ikke har en alternativ anvendelse og der konsernet oppnår rett til betaling basert på fremdriften i prosjektet, blir inntektsført løpende såfremt prosjektets inntekter og kostnader kan estimeres pålitelig (løpende avregning). Når prosjektets fortjeneste ikke kan estimeres pålitelig, vil kun inntekter tilsvarende påløpte prosjektkostnader inntektsføres. Eventuelle estimerte tap på prosjekter bokføres i den perioden tapet identifiseres.

Avhengig av type prosjekt beregnes fullføringsgraden som påløpte kostnader i forhold til totale estimerte kostnader, som direkte timeforbruk i prosent av totalt forventet timeforbruk eller ved en vurdering av teknisk ferdigstillelse. Estimerer knyttet til inntekter, kostnader og fremdrift i prosjekter blir revidert dersom forutsetninger endres. Endringer i estimerer innregnes i resultatregnskapet i den perioden ledelsen blir kjent med de endrede forutsetninger som resulterte i estimatendringene.

Ved fastpriskontrakter betaler kunden normalt faste beløp gjennom prosjektperioden basert på en betalingsplan. Dersom verdien av leveransen på målingstidspunktet overstiger mottatt betaling fra kunden vil det balanseføres en kontraktseiendel. Dersom betaling fra kunden overstiger verdien av leveransen på målingstidspunktet balanseføres en kontraktsforpliktelse.

Driftsinntekter fra salg av kraft inntektsføres på transaksjonstidspunktet.

Finansinntekter

Finansinntekter består av realiserte gevinster og verdiendringer på derivater og gjelds- og egenkapitalinstrumenter holdt for handelsformål, mottatte utbytter, resultatandeler fra KS-investeringer, renteinntekter og agiogevinster. Renteinntekter innregnes i resultatet basert på effektiv rentemetode etter hvert som de opptjenes.

Utbytteinntekter innregnes i resultatet på det tidspunkt rett til å motta betaling er etablert.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd som kompenserer for påløpte utgifter, innregnes som kostnadsreduksjon i resultatregnskapet på en systematisk måte i de samme perio-

dene som utgiftene påløper. Tilskudd knyttet til anskaffelsen av driftsmidler føres som reduksjon av anskaffelseskost og amortiseres i form av reduserte avskrivninger over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Kostnader

Leiebetaling under operasjonelle leieavtaler

Leiebetalinger for operasjonelle leieavtaler innregnes i resultatregnskapet lineært over leieperioden.

Leieinsitamenter som mottas, innregnes som en integrert del av totale leiekostnader.

Finanskostnader

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, agiotap, negativ verdiendring på derivater og finansielle instrumenter holdt for omsetning og derivater som innregnes i resultatet, og øvrige realiserte tap og nedskrivninger for verdifall på gjelds- og egenkapitalinstrumenter.

Skattekostnad

Inntektsskatt på periodens resultat består av periode-skatt og utsatt skatt. Inntektsskatt innregnes i resultatet med unntak av skatt på poster som er innregnet direkte mot egenkapitalen eller i utvidet resultat. Skatteeffekten av sistnevnte poster innregnes direkte mot egenkapitalen eller i utvidet resultat.

Periodeskatt utgjør forventet betalbar skatt på årets skattepliktige resultat til gjeldende skattesatser på balansedagen, og eventuelle korrigeringer av betalbar skatt for tidligere år redusert med betalt forskuddsskatt.

Utsatt skatt beregnes basert på balanseorientert gjeldsmetode ved å ta hensyn til midlertidige forskjeller mellom balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser i den finansielle rapporteringen og skattemessige verdier. Følgende midlertidige forskjeller hensyntas ikke: goodwill som ikke er skattemessig fradragsberettiget, opprinnelig innregning av eiendeler eller forpliktelser som ikke påvirker verken regnskapsmessig eller skattemessig resultat, samt forskjeller relatert til investeringer i datterselskaper som ikke antas å reversere i overskuelig fremtid. Avsetningen for utsatt skatt er basert på forventninger om realisasjon av eller oppgjør for balanseførte verdier av eiendeler og forpliktelser, og beregnet med skattesatser gjeldende på balansedagen.

Eiendeler ved utsatt skatt innregnes kun i den grad det er sannsynlig at eiendelen kan utnyttes gjennom fremtidige skattepliktige resultater. Eiendeler ved utsatt skatt reduseres i den grad det ikke lenger er sannsynlig at skattefordelen vil bli realisert.

Skattefordel som bare kan utnyttes ved konsernbidrag fra morselskapet, innregnes ikke for bidragene faktisk ytes og innregnes i de enkelte selskapene.

Kontanter og kontantekvivalenter

Med kontanter menes beholdning av kontanter i kasse og i bank. Kontantekvivalenter er kortsiktige likvide investeringer som kan omgjøres til kontanter innen tre måneder til et kjent beløp og som har en uvesentlig grad av risiko. Kontanter og kontantekvivalenter i kontantstrømpoppstillingen inkluderer ikke ubenyttet kassekreditt.

Fastsettelse og presentasjon av driftssegment

Økonomisk informasjon for Driftssegmentene fast-settes og presenteres basert på informasjonen som gis til selskapets styre, som er konsernets øverste beslutningstakere.

Regnskapsstandarder og fortolkninger utgitt men ikke tatt i bruk

IFRS-er og fortolkninger som er utgitt men som ikke er obligatoriske å anvende pr. 31.12.2019, er ikke tatt i bruk. Basert på de vurderinger som er gjort så langt, antas følgende standarder og fortolkningsuttalelser å få effekt for fremtidig regnskapsrapportering:

IFRIC 23 Usikkerhet over skattemessig behandling omkring behandling av inntektsskatt

Tolkningen klargjør hvordan usikre skatteposisjoner skal reflekteres i IFRS-regnskap. Usikre skatteposisjoner oppstår når det er uklart hvordan gjeldende skatterett skal forstås for en konkret transaksjon eller hendelse, og når det er usikkert hvorvidt skattemyndighetene vil godkjenne et foretaks skattemessige behandling. IFRIC 23 er vurdert å ikke ha vesentlig betydning for selskapet og konsernet.

Note 1 Segmentrapportering

(1 000 NOK)

Segmentinformasjon presenteres for selskapets og konsernets virksomhetssegmenter. Inndelingen i virksomhetssegmenter viser de største underkonsernene som egne segmenter. Dette er basert på konsernets ledelses- og internrapporteringsstruktur. Interprisingen mellom segmentene er basert på prinsippet om armlengdes avstand. Segmentresultat, eiendeler og forpliktelser inkluderer poster som relaterer seg direkte til segmentene samt poster som allokeres ut i fra en rimelig fordelingsnøkkel. Segmentet "Eiendom" består av selskapene:

Steinodden Eiendom, Arendal Lufthavn Gullknapp, Songe Træsliperi, Vindholmen Eiendom, Norsk Vekst og Bedriftsveien 17.

* Av-og nedskrivninger i segmentet "AFK Administrasjon" gjelder av- og nedskrivninger på merverdier etablert ved oppkjøp av datterselskaper.

** Netto finans i segment "AFK Administrasjon" og i sumkolonnen inkluderer andel resultat fra TS

Konsern	AFK Kraftproduksjon		AFK Administrasjon		EFD Induction		NSSLGlobal	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ved levering	206 382	190 824			669 984	573 806	876 109	753 152
Løpende avregning					491 797	656 027		
Andre driftsinntekter	1 219	1 626	1 130	1 312	8 164	20 599	18 230	4 833
Driftsinntekter	207 601	192 451	1 130	1 312	1 169 946	1 250 432	894 338	757 984
Driftskostnader	59 919	52 210	16 310	15 943	1 115 442	1 116 905	664 045	590 548
Av- og nedskrivninger*	8 900	6 903	21 507	20 142	68 335	25 668	68 600	57 698
Driftsresultat	138 781	133 338	-36 687	-34 773	-13 832	107 859	161 692	109 738
Netto finans **			21 533	36 267	-9 068	-5 692	126	-47
Skattekostnad	81 523	72 247	-10 952	-8 484	25 614	35 302	42 957	26 404
Årsresultat	57 258	61 091	-4 202	9 978	-48 514	66 866	118 861	83 287
Segmenteiendeler	299 269	268 640	1 897 212	1 882 526	983 148	992 783	780 501	632 588
Segmentforpliktelser	89 040	81 155	166 953	336 793	629 470	566 602	363 690	249 233
Netto rentebærende gjeld			-335 441	14 236	83 066	65 094	-266 514	-200 624

Konsern forts	Powel		Scanmatic		Tekna		Wattsight	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ved levering	88 482				71 631	143 574	72 859	65 802
Løpende avregning	459 156	583 212	419 112	649 397	61 298			
Andre driftsinntekter		2 254	2 221		9 182	311		
Driftsinntekter	547 638	585 466	421 333	649 397	142 111	143 885	72 859	65 802
Driftskostnader	461 154	569 731	462 983	605 763	166 224	165 549	60 512	54 982
Av- og nedskrivninger	48 619	42 992	8 785	3 275	16 790	12 540	3 810	946
Driftsresultat	37 865	-27 257	-50 435	40 360	-40 903	-34 204	8 536	9 874
Netto finans	-2 764	-860	-1 354	-881	-8 295	-6 307	2 405	657
Skattekostnad	5 187	-7 195	-10 888	8 113	-8 509	1 256	2 282	2 433
Årsresultat	29 914	-20 922	-40 901	31 366	-40 689	-41 767	8 660	8 098
Segmenteiendeler	434 872	386 031	228 722	309 204	283 664	260 063	54 144	39 398
Segmentforpliktelser	275 201	256 798	159 239	188 856	281 807	219 223	24 217	14 680
Netto rentebærende gjeld	10 939	62 291	-6 494	-70	236 898	154 912	-15 505	-25 911

Konsern forts	Cogen		Markedskraft		Eiendom		Sum	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ved levering	1 272 067	1 181 118	67 168	70 269	5 003	4 635	3 329 684	2 983 181
Løpende avregning							1 431 363	1 888 636
Andre driftsinntekter		1 255			5 578	1 519	45 723	33 708
Driftsinntekter	1 272 067	1 182 373	67 168	70 269	10 580	6 154	4 806 770	4 905 525
Driftskostnader	1 256 659	1 141 925	72 845	71 907	14 065	19 028	4 350 160	4 404 490
Av- og nedskrivninger	19 447	15 477	6 746	4 132	8 655	49 857	280 195	239 628
Driftsresultat	-4 039	24 972	-12 423	-5 769	-12 140	-62 731	176 416	261 408
Netto finans	12 960	-4 473	-4 912	-2 330	-1 955	-1 630	8 677	14 704
Skattekostnad	10 976	7 669	151	-1 654	-42	-714	138 300	135 376
Årsresultat	-2 055	12 830	-17 486	-6 445	-14 053	-63 647	46 793	140 735
Segmenteiendeler	610 409	664 137	307 673	247 098	265 703	209 314	6 145 317	5 891 781
Segmentforpliktelser	429 848	516 729	256 365	198 234	150 072	91 815	2 825 901	2 720 119
Netto rentebærende gjeld	124 692	149 145	-112 525	-77 734	126 867	60 187	-154 017	201 526

EFD Induction leverer avanserte varmesystemer basert på induksjonsteknologi til verkstedindustrien over hele verden.

NSSLGlobal er rådgivende systemintegrator og tjenesteleverandør av mobile, satelittbaserte kommunikasjonsløsninger til offentlig og privat sektor. **Powel** utvikler og leverer forretningskritiske IT-løsninger og -tjenester. **Scanmatic** leverer teknisk infrastruktur og instrumenterings og kontrollsystemer. **Cogen** drifter egne og tredjeparts kombinerte kraftvarmeverk. **Tekna** produserer utstyr for produksjon av sfæriske mikro- og nanopartikler basert på bruk av plasma frembrakt ved elektrisk induksjon. Selskapet har i tillegg et datterselskap som ved hjelp av slike maskiner produserer ulike metallpulver som blant annet benyttes i 3D- printing. **Markedskraft** tilbyr tjenester innenfor fysiske, finansielle og grønne kraftmarkedene i Norden. **Wattsight** er en ledende aktør innen fundamentaldata og markedsanalyse i det europeiske kraftmarkedet.

Note 1 Segmentrapportering
(1 000 NOK)

Geografisk område	Norge		Europa		Asia		Nordamerika m.m.		Konsolidert	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter	1 277 447	1 416 261	2 800 205	2 659 857	449 358	517 698	279 760	311 709	4 806 770	4 905 525
Segmenteiendeler	3 516 497	3 394 318	1 877 013	1 643 787	396 927	436 893	355 038	416 783	6 145 475	5 891 781

Morselskap	AFK Kraftproduksjon		AFK Administrasjon		Sum	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter	207 601	192 451	3 839	2 250	211 439	194 701
Driftskostnader	59 919	52 210	22 160	19 788	82 079	71 997
Av- og nedskrivninger	8 900	6 903		421	8 900	7 324
Driftsresultat	138 781	133 338	-18 322	-17 959	120 460	115 380
Netto finans			117 286	5 792	117 286	5 792
Skattekostnad	81 523	72 247	-5 290	-1 855	76 233	70 392
Årsresultat	57 258	61 091	104 255	-10 312	161 513	50 779
Segmenteiendeler	299 269	268 640	3 592 024	3 408 529	3 891 293	3 677 169
Segmentforpliktelser	89 040	81 155	597 080	631 623	686 120	712 778
Netto renteb. gjeld			-335 441	-85 801	-335 441	-85 801

Note 2 Annen driftsinntekt / Salgsinntekter

Annen driftsinntekt	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
Leieinntekter	359	1 556	275	280
Andre driftsinntekter	45 364	32 153	2 073	2 658
Sum annen driftsinntekt	45 723	33 708	2 348	2 938

Salgsinntekter

Salgsinntektene er spesifisert på morselskap og datterselskap i note 1 Segmentrapportering. Det fremgår av virksomhetsbeskrivelsen i årsberetningen hva de enkelte selskapers omsetning består av.

Note 3

Overtagelse av datterselskap i 2019

Cogen Energia Españas´ (CEE) overtagelse av resterende aksjer i Ecoenergia Sistemas Alternativos SA i 2019

CEE har siden 2016 eid 75% av Ecoenergia Sistemas Alternativos SA (Ecoenergia) hvis eneste eiendel er 50% av aksjene i Papertech Energia S.A. I mars 2019 kjøpte CEE de resterende 25% av aksjene i Ecoenergia for tEUR 774.

Overtagelsen medførte at CEE i sitt konsernregnskap innregnet en tilgang på CHP anlegg på tEUR 5 463 og tEUR 774 som goodwill. Ved trinnvis oppkjøp av et datterselskap skal gamle aksjer behandles som om de er realisert og tilbakekjøpt på det tidspunktet hvor man oppnår kontroll. Dette medførte at man i 2019 inntektsførte en gevinst på de gamle aksjene på tEUR 562. Gevinsten er inkludert i finansinntektene.

Konsernet foretok ikke oppkjøp av vesentlig størrelse eller betydning i løpet av 2018.

Note 4 Lønn og andre ytelser til ansatte

	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
Lønn	1 118 401	1 144 865	29 355	30 602
Folketrygdavgift	156 764	158 367	4 650	4 674
Pensjonskostnader	60 745	54 013	2 921	-2 451
Andre ytelser	77 589	77 831	1 914	1 310
Sum lønn og andre ytelser	1 413 499	1 435 076	38 839	34 136
Antall årsverk	2 199	2 243	23	22

2019	Lønn honorarer	Bonus for 2018 utbetalt i 2019	Natural- ytelser	Samlet godt- gjørelse	Period. pensjons- kostnad	Antall styre- møter (i)
Ledende ansatte						
Ørjan Svanevik, konsernsjef fra 01.09.19	1 533		51	1 584	119	
Jarle Roth, konsernsjef til 01.08.19	3 191	916	216	4 323	69	
Lars Peder Fensli, finansdirektør	2 292	224	22	2 538	106	
Morten Henriksen, teknisk direktør	2 332	243	26	2 601	112	
Torkil Mogstad, konserndirektør	1 916	202	26	2 144	103	

Medlemmer av styre, revisjons- og kompensasjonskom.

Jon Hindar, styrets leder fra 25.04.19	363			363	6
Øyvinn A. Brøymer, styrets leder til 25.04.19	156			156	2
Morten Bergesen, styrets nestleder	398			398	8
Didrik Vignsnes, styremedlem	280			280	8
Arild Nysæther, styremedlem	359			359	8
Heidi Marie Petersen, styremedlem	280			280	8
Kristine Landmark, styremedlem	280			280	7
Rikke T. Reinemo, styremedlem	334			334	8
Samlet godtgjørelse	13 714	1 585	341	15 640	509

2018

Ledende ansatte					
Jarle Roth, konsernsjef	3 918	2 431	241	6 590	99
Lars Peder Fensli, finansdirektør	1 824	554	18	2 396	97
Morten Henriksen, teknisk direktør	2 150	651	21	2 822	101
Torkil Mogstad, konserndirektør	1 786	524	18	2 328	100

Medlemmer av styre, revisjons- og kompensasjonskom.

Øyvinn A. Brøymer, styrets leder	453			453	11
Morten Bergesen, styrets nestleder	364			364	11
Didrik Vignsnes, styremedlem	259			259	11
Arild Nysæther, styremedlem	346			346	11
Heidi Marie Petersen, styremedlem	259			259	10
Kristine Landmark, styrmedlem (fra april 2018)	187			187	6
Rikke T. Reinemo, styrmedlem (fra april 2018)	221			221	5
Marianne Lie, styremedlem	90			90	4
Marianne Sigurdson Lyngvi, styremedlem	73			73	4
Samlet godtgjørelse	11 930	4 160	298	16 388	397

(i) Det er avholdt 8 styremøter i 2019 og 11 i 2018

I tillegg er utbetalt tNOK 348 (442) i pensjon til tidligere styremedlemmer. Nåværende styremedlemmer opptjener ingen rett til pensjon.

Ledende ansatte deltar i den kollektive pensjonsordningen for ansatte i mor- og datterselskaper. Jfr. beskrivelsen i pensjonsnoten. Med iverktredelse senest 31.12.2015 har alle selskapene i konsernet utviklet de ytelsesbaserte ordninger, da med et unntak for ansatte over 60 år som er medlemmer av AFKs Pensjonskasse. Disse forblir i den ytelsesbaserte ordningen frem til pensjonsalder. Den ytelsesbaserte ordningen gir ved full opptjeningstid på 30 år en pensjon som sammen med folketrygden utgjør 66% av sluttlønn. I morselskapet var det frem til utgangen av 2015 en tilleggspensjonsordning for ansatte med pensjonsgrunnlag utover 12G. Ytelsene ved full opptjening lå på samme nivå som for lønnsgrunnlag under 12G, 66%. Også denne ordningen har opphørt og blitt erstattet av et tilsvarende kontantbeløp for alle under 60 år. Bonus, opsjoner og andre ytelser inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern, enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. Arild Nysæther har mottatt GBP 22 500 (GBP 22 500) som styreleder i datterselskapet NSSLGlobal. Morten Bergesen har mottatt EUR 15 000 (EUR 15 000) som styreleder i datterselskapet Cogen Energia España.

Vedrørende lån og sikkerhetsstillelse for medlemmer av ledergruppen, styret og andre valgte selskapsorganer vises til note 24.

Note 4 forts

Betingelser konsernsjef og ledende ansatte:

For konsernsjef er det avtalt følgende vederlag ved opphør av ansettelsesforholdet:

Lønn utbetales i oppsigelsestiden. (6 mnd)

I forbindelse med tiltredelsen fikk konsernsjefen en rett til å kjøpe 3 000 aksjer i selskapet med 15% rabatt og en bindingstid på 3 år.

Lars Peder Fensli, Morten Henriksen og Torkil Mogstad har en rett til å kjøpe 825 aksjer under samme betingelser.

Pensjonsforpliktelser / kostnader

Konsernets norske selskaper er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller lovens krav. Pensjonsordningen omfatter alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon.

Med iverktrredelse senest 31.12.2015 har alle selskapene i konsernet avviklet de ytelsesbaserte ordninger. Et unntak fra dette er ansatte over 60 år som har vært med i AFK Pensjonskasse, disse vil fortsatt være med i pensjonskassen med ytelsesbasert opptjening frem til oppnådd pensjonsalder.

	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
<i>Pensjonsforpliktelse</i>				
Nåverdi av usikrede forpliktelser	30 736	29 680	7 600	7 605
Nåverdi av sikrede forpliktelser	71 403	71 817	48 566	48 941
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-95 952	-100 641	-54 339	-56 377
Innregnet arbeidsgiveravgift	1 072	1 072	1 072	1 072
Nåverdi av netto forpliktelser	7 258	1 928	2 899	1 242
Herav presentert som pensjonsmidler	24 549	28 824	5 773	7 436
Andre pensjonsforpliktelser	8 367	9 112		
Brutto pensjonsforpliktelser	40 174	39 864	8 672	8 678
<i>Endring i innregning nettoforpliktelse for ytelsesbasert pensjon</i>				
Netto sikrede ytelsesbasert pensjonsforpliktelse per 1. januar	-28 824	-26 338	-7 436	-5 999
Forpliktelse usikrede ordninger per 1. januar	30 540	35 395	8 678	13 883
Innskudd mottatt	-3 223	-2 445	-664	-862
Utbetalt fra ordningen	-690	-2 725	-706	-792
Aktuarielle (gevinster) tap fra totalresultatet	3 223	-820	2 904	-370
Valutakursendringer pensjonsforpliktelse	3 745	1 813		
Kostnader vedrørende ytelsesbaserte ordninger	2 461	-2 953	123	-4 619
Nettoforpliktelse for ytelsesbaserte ordninger per 31.12	7 232	1 928	2 899	1 242
<i>Kostnader innregnet i resultatregnskapet</i>				
Kostnader vedrørende denne periodens pensjonsopptjening	2 430	1 873		66
Rente på forpliktelsene	2 267	2 089	1 429	1 315
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-2 543	-2 356	-1 443	-1 288
Innregnet arbeidsgiveravgift	306	305	137	152
Effekt ved delvis avvikling av styrepensjon		-4 864		-4 864
Kostnader ved ytelsesbaserte ordninger	2 461	-2 953	123	-4 619
Kostnader ved innskuddsbaserte ordninger	56 963	55 992	1 476	1 194
Nettorente pensjonsforpliktelser overført finans	14	-27	14	-27
Overført effekt ved avvikling til egen linje i resultatregnskapet	1 307	1 000	1 307	1 000
Sum pensjonskostnader	60 745	54 013	2 921	-2 451

Faktisk avkastning på pensjonsmidler

8 104	-1 159	5 456	-653
--------------	---------------	--------------	-------------

Note 5 - Eiendom, anlegg og utstyr

Konsern

2018

Anskaffelseskost

Balanse pr. 1. januar	11 691	306 493	649 048	596 197	822 168	2 385 597
Anskaffelser	26 047	656	15 164	25 174	91 069	158 109
Avgang			-11 897	-67 159	-28 514	-107 570
Valutakursendringer	43		7 859	-1 615	2 203	8 490
Balanse pr. 31. desember	37 781	307 150	660 173	552 597	886 925	2 444 627
<i>Akk. avskrivninger og nedskrivninger</i>						
Balanse pr. 1. januar		152 952	486 329	124 389	588 214	1 351 884
Årets ordinære avskrivninger		6 264	13 400	18 767	84 201	122 632
Nedskrivning for verdifall***				30 773	48	30 821
Avgang			-11 550	-41 421	-22 650	-75 621
Valutakursendringer			6 057	23	2 472	8 552
Balanse pr. 31. desember		159 216	494 237	132 531	652 285	1 438 269
Bokført verdi pr.1 januar	11 691	153 541	162 718	471 808	233 954	1 033 713
Bokført verdi pr. 31 desember	37 781	147 934	165 937	420 066	234 640	1 006 358

2019

Anskaffelseskost

Balanse pr. 1. januar	37 781	307 150	660 173	552 597	886 925	2 444 627
Anskaffelser*****	6 663	933	2 413	-1 889	12 325	91 237
Overført fra under oppføring	-41 318			38 391	2 927	
Overtatt ved oppkjøp			87 028			87 028
Tilgang ved aktivisering av leieavtaler					307 276	307 276
Reklassifisert		3 564		-28 858	25 294	
Avgang		-32			-4 903	-27 087
Valutakursendringer	1 913		-5 745	1 337	4 051	23 166
Balanse pr. 31. desember	5 038	311 614	743 869	561 578	344 044	2 926 247
<i>Akk. avskrivninger og nedskrivninger</i>						
Balanse pr. 1. januar		159 216	494 237	132 531	652 285	1 438 269
Overtatt ved oppkjøp			33 143			33 143
Årets ordinære avskrivninger		6 344	14 665	18 339	72 182	93 990
Nedskrivning for verdifall ****			2 053	4 074	3 033	9 160
Avgang		-32		-64	-1 577	-19 178
Reklassifisert		2 639		-10 649	8 010	-20 851
Valutakursendringer			-4 320	993	317	16 782
Balanse pr. 31. desember	168 166	539 778	145 224	78 933	746 912	1 679 013
Bokført verdi pr.1 januar	37 781	147 934	165 937	420 066	234 640	1 006 358
Bokført verdi pr. 31 desember	5 038	143 448	204 091	416 355	265 111	1 247 234

* CHP-anlegg er kombinerte fjernvarme og gasskraftverk i Cogen.

** I posten "Annen eiendom" inngikk en finansielle leieavtale som er reklassifisert til "Bruksrett fra leieavtaler". Se også note for morselskapet.

*** Nedskrivning for verdifall i 2018 er bokført verdi på en bygning på Vindholmen på tNOK 4 034 som det ble besluttet å rive i 2018 samt anlegg i forbindelse med flyplassen på Gullknapp med bokført verdi på tNOK 26 787 som ble nedskrevet i samsvar med takserte verdier.

**** Nedskrivning for verdifall i 2019 fordeler seg på CHP anlegg i Cogen og nedskrivning for verdifall hos EFD i forbindelse med restrukturering.

***** Negativt beløp på anskaffelser skyldes statstilskudd mottatt etter første gangs innregning av driftsmiddelet.

Sikkerhetsstillelser

Pr. 31. desember 2019 er driftsmidler i datterselskapene med en bokført verdi på tNOK 479 451 (2018: tNOK 211 205)

stillet som sikkerhet for banklån (se note 17).

Note 5 - Eiendom, anlegg og utstyr forts.

	Under oppføring	Vann kraftverk	Annen eiendom	Maskiner inventar	Bruksrett fra leieavtaler	Sum
Morselskapet 2018						
<i>Anskaffelseskost</i>						
Balanse pr. 1. januar	1 037	306 493	8 580	7 750		323 860
Anskaffelser	4 767	656		1 418		6 841
Avgang			-260			-260
Balanse pr. 31. desember	5 804	307 150	8 320	9 168		330 441
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivning</i>						
Balanse pr. 1. januar		152 952	2 507	4 139		159 599
Årets ordinære avskrivninger		6 264	131	654		7 050
Avgang						
Balanse pr. 31. desember		159 216	2 639	4 793		166 648
Bokført verdi pr.1 januar	1 037	153 541	6 072	3 610		164 261
Bokført verdi pr. 31 desember	5 804	147 934	5 681	4 374		163 793

	Under oppføring	Vann kraftverk	Annen eiendom	Maskiner inventar	Bruksrett fra leieavtaler	Sum
2019						
<i>Anskaffelseskost</i>						
Balanse pr. 1. januar	5 804	307 150	8 320	9 168		330 441
Anskaffelser*	-1 680	933		1 852		1 105
Overført fra under oppføring	-2 920			2 920		
Reklassifisert		3 564	-3 564			
Tilgang ved aktivering av leieavtaler					7 640	7 640
Avgang		-32				-32
Balanse pr. 31. desember	1 204	311 614	4 756	13 940	7 640	339 154
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivning</i>						
Balanse pr. 1. januar		159 216	2 639	4 793		166 648
Årets ordinære avskrivninger		6 344		918	988	8 250
Reklassifisert		2 639	-2 639			
Avgang		-32				-32
Balanse pr. 31. desember		168 166		5 712	988	174 867
Bokført verdi pr.1 januar	5 804	147 934	5 681	4 374		163 793
Bokført verdi pr. 31 desember	1 204	143 448	4 756	8 228	6 652	164 287

* Negativt beløp på anskaffelser skyldes statstilskudd mottatt etter første gangs innregning av driftsmiddelet.

Note 6 - Immaterielle eiendeler

Konsern 2018	Immater. eiendeler	Goodwill	Konsesjoner	Sum
<i>Anskaffelseskost</i>				
Balanse pr. 1. januar	920 503	596 755	12 250	1 529 509
Kjøp	76 235	1 733		77 968
Avgang	-59 773	-742		-60 515
Valutakursendringer	-569	5 995		5 425
Balanse pr. 31. desember	936 396	603 741	12 250	1 552 387
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger</i>				
Balanse pr. 1. januar	657 063	66 785	6 334	730 182
Årets ordinære avskrivninger	73 808		245	74 053
Årets nedskrivning for verdifall	10 213	1 909		12 121
Avgang	-30 626			-30 626
Valutakursendringer	1 402	7 291		8 693
Balanse pr. 31. desember	711 860	75 985	6 579	794 424
Bokført verdi 1. januar	263 441	529 970	5 916	799 327
Bokført verdi 31. desember	224 536	527 757	5 671	757 963

2019	Immater. eiendeler	Goodwill	Konsesjoner	Sum
<i>Anskaffelseskost</i>				
Balanse pr. 1. januar	936 396	603 741	12 250	1 552 387
Kjøp	87 182			87 182
Overtatt i virksomhetssammenslutning og oppkjøp		9 902		9 902
Avgang	-23 749	-1 617		-25 366
Valutakursendringer	55 916	3 372		59 288
Balanse pr. 31. desember	1 055 745	615 398	12 250	1 683 394
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger</i>				
Balanse pr. 1. januar	711 860	75 985	6 579	794 424
Årets ordinære avskrivninger	63 775		245	64 020
Årets nedskrivning for verdifall		1 495		1 495
Avgang	-62	-1 601		-1 663
Valutakursendringer	51 771	-3 089		48 683
Balanse pr. 31. desember	827 345	72 790	6 824	906 959
Bokført verdi 1. januar	224 536	527 757	5 671	757 963
Bokført verdi 31. desember	228 400	542 609	5 426	776 435

Morselskap 2018	Immater. eiendeler	Goodwill	Konsesjoner	Sum
<i>Anskaffelseskost</i>				
Balanse pr. 1. januar	471		12 250	12 721
Kjøp	1 737			1 737
Balanse pr. 31. desember	2 208		12 250	14 458
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger</i>				
Balanse pr. 1. januar	471		6 334	6 805
Årets ordinære avskrivninger	29		245	274
Balanse pr. 31. desember	500		6 579	7 079
Bokført verdi 1. januar			5 916	5 916
Bokført verdi 31. desember	1 708		5 671	7 379

2019	Immater. eiendeler	Goodwill	Konsesjoner	Sum
<i>Anskaffelseskost</i>				
Balanse pr. 1. januar	2 208		12 250	14 458
Kjøp	494			494
Balanse pr. 31. desember	2 702		12 250	14 952
<i>Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger</i>				
Balanse pr. 1. januar	500		6 579	7 079
Årets ordinære avskrivninger	405		245	650
Balanse pr. 31. desember	905		6 824	7 729
Bokført verdi 1. januar	1 708		5 671	7 379
Bokført verdi 31. desember	1 797		5 426	7 223

Oppstillingen nedenfor gir en oversikt over hvilke selskaper immaterielle eiendeler er fordelt på.

	Immater. eiendeler	Goodwill	Konsesjoner	Sum
<i>Immaterielle eiendeler fordelt per selskap</i>				
Arendals Fossekompani	1 797		5 426	7 223
Markedskraft	8 646	6 731		15 377
EFD	2 596	115 383		117 978
Powel	83 693	135 793		219 486
NSSLGlobal	12 102	263 220		275 322
Cogen	37 779	13 686		51 464
Tekna	81 219			81 219
Wattsight		2 272		2 272
Scanmatic	569	5 525		6 094
Sum immaterielle eiendeler	228 400	542 609	5 426	776 435

Immaterielle eiendeler er aktiverte utviklingskostnader og lisenser for software samt merverdier knyttet til kundeforhold, kundekontrakter, patenter og varemerker. I Cogen består immaterielle eiendeler av CO2-kvoter kjøpt på børs. Konsesjonsrettighetene i morselskapet avskrives over konsesjonsperioden (50 år). Andre immaterielle eiendeler avskrives over perioder fra 4 til 10 år.

Goodwill testes årlig for verdifall, (se regnskapsprinsipper og note 21). I testene er hvert segment / underkonsern vurdert som en kontantgenererende enhet. Gjenvinnbart beløp for goodwill er estimert på grunnlag av bruksverdi. Beregnet bruksverdi er basert på nediskonterte framtidige kontantstrømmer. Dette verdsetter kontantstrømmen ut fra markedets krav til avkastning og risiko. Bruksverdien for 2019 er beregnet på tilsvarende måte som for 2018. Det er benyttet budsjetter for 2020 og langtidsbudsjetter fra strategiplaner for perioden frem til 2024. Utover dette er det brukt standard vekst på 2% frem til 2028 og en terminalverdi basert på samme vekstrate er tillagt. Risikofri rente er vurdert særskilt for hvert enkelt selskap. Det er benyttet en risikopremie på 6,1% for et selskap med risiko som børsindeksen. Spesielle forhold ved de enkelte beregningene er kommentert nedenfor.

EFD

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 10%. Ved beregningen av avkastningskravet er det tatt hensyn til at konsernets inntjening er i EUR og USD og at virksomheten er sykklisk. Risikofri rente er satt til 1,5%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 61% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 10% til høyere enn 22% medføre nedskrivninger.

Powel

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 10,5%. Risikofri rente er satt til 1,5%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 77% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 10,5% til høyere enn 23,5% medføre nedskrivninger.

NSSLGlobal

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 9,5%. Risikofri rente er satt til 0,8%. Ved beregningen av avkastningskravet er det tatt hensyn til at konsernets inntjening er i GBP og USD. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 53% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 9,5% til høyere enn 59% medføre nedskrivninger.

Cogen Energia España

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 10%. Risikofri rente er satt til 0,4%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 65% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 10% til høyere enn 18,5% medføre nedskrivninger.

Tekna Holdings Canada

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 13,5%. Risikofri rente er satt til 1,6%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 47% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 13,5% til høyere enn 14% medføre nedskrivninger.

Scanmatic

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 10,5%. Risikofri rente er satt til 1,5%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimert fremtidig EBITDA viser at en reduksjon på over 85% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 10,5% til høyere enn 100% medføre nedskrivninger.

Markedskraft

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 10,5%. Risikofri rente er satt til 1,5%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimerte fremtidige kontantstrømmer (EBITDA) viser at en reduksjon på over 76% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 10,5% til mer enn 78,5% medføre nedskrivninger.

Wattsight

Avkastningskravet til totalkapitalen (WACC før skatt) er satt til 9,5%. Risikofri rente er satt til 1,5%. En sensitivitetsanalyse basert på ensidig endring i estimerte fremtidige kontantstrømmer (EBITDA) viser at en reduksjon på over 85% kan medføre nedskringer for verdifall. Tilsvarende kan en endringen av WACC fra 9,5% til mer enn 67% medføre nedskrivninger.

EFD nedskriver immatrielle eiendeler med tNOK 1 495.

For øvrige kontantgenererende enheter i AFK-konsernet viser testene betydelige merverdier. Rimelige endringer i forutsetningene vil ikke medføre ytterligere nedskrivninger.

CO2 utslippstillatelser

For 2019 og 2018 mottok ikke Cogen frie CO2-kvoter. Faktiske utslipp i 2019 var på 203 828 tonn (2018 229 000 tonn 9. Det var kjøpt kvoter for utslipp på 53 418 tonn pr 31.12.2019 (2018 90 000 tonn), det resterende er / blir kjøpt i 2020. Det er foretatt kostnadsmessige tidsavgrensninger ifm. kjøp av CO2-kvoter på MEUR 3,7 (2018 MEUR 2,1).

Forskning og utviklingskostnader (FOU)

I 2019 er utviklingskostnader på tNOK 40 382 aktivert (2018 tNOK 50 097) Andre forsknings- og utviklingskostnader i konsernet er løpende kostnadsført og utgjorde i 2019 tNOK 139 520 og i 2018 tNOK 158 597.

Note 7 Annen driftskostnad

Annen driftskostnad

Vedlikehold eiendom, anlegg og utstyr				
Honorarer				
Husleie og relaterte kostnader*				
Markedsføring, salg og annonsering				
IKT kostnader				
Tap på fordringer				
Forsikringspremier				
Eiendomsskatt				
Reisekostnader				
Konsesjonsavgifter				
Andre driftskostnader				
Sum annen driftskostnad				

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
31 616	37 183	7 771	6 985
50 676	48 608	10 341	4 584
44 526	104 603	1 085	2 111
26 222	32 262	543	541
49 677	55 233	3 337	2 897
2 423	2 898		
28 654	28 261	1 372	1 593
14 337	10 184	4 186	4 229
93 626	99 740	1 025	1 397
3 244	3 127	2 886	2 842
151 938	127 613	7 062	5 516
496 938	549 711	39 607	32 695

* Reduksjon i husleie skyldes innføringen av IFRS 16 Leieavtaler , Se note 19.

Godtgjørelse til revisor

Lovpålagt revisjon				
Andre attestasjonsoppgaver				
Skatterådgivning				
Annen bistand utenfor revisjon				
Sum				

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
8 622	7 822	576	849
459	454	16	167
1 047	871	53	135
5 051	5 991	594	600
15 179	15 138	1 239	1 751

Note 8 Finansinntekt og finanskostnad

Finansinntekt

Inntekt fra investering i DS og TS				
Renteinntekter				
Konserninterne renteinntekter				
Utbytteinntekter				
Gevinst ved avhending av verdipapirer				
Kursgevinst lån i fremmed valuta				
Netto renteinntekt fra pensjonsforpliktelser				
Annen finansinntekt*				
Finansinntekt				

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
		111 136	33 663
13 555	11 204	7 899	8 702
		9 129	6 540
27 676	45 454	27 676	45 454
196	44	196	44
14 104	33 821	8 213	27 010
14		14	
31 516	3 807	37	232
87 060	94 330	164 300	121 645

Finanskostnad

Rentekostnader				
Kurstap lån i fremmed valuta				
Nedskrivning investering i DS/TS				
Netto rentekostnad fra pensjonsforpliktelser				
Annen finanskostnad				
Finanskostnader				

54 526	55 649	31 087	40 152
10 785	12 469	3 298	3 571
887		10 887	67 200
	27		27
10 628	8 421	1 742	4 904
76 826	76 565	47 014	115 853

Netto finansinntekt og -kostnad

10 234	17 765	117 286	5 792
--------	--------	---------	-------

* Andre finansinntekter i konsernet i 2019 består av blandt annet av "gevinst" ved oppkjøp i Cogen (se note 3) og effekten av å reklassifisere NorSun fra Tilknyttet selskap til Andre investeringer (se note 11).

Note 9 Skattekostnad

Ordinær inntektsskatt i Norge:

- Ordinær innteksskatt på alminnelig inntekt. Skattesatsen er 22% i 2019 og 2020.
Skattesatsen på 22% er benyttet ved beregning av *Eiendel ved utsatt skatt* og *Forpliktelser ved utsatt skatt* pr. 31. desember 2019.

Særebekskatningen for norske kraftforetak består av følgende elementer:

- Naturressursskatt beregnes med 1,3 øre pr. kWh av selskapets gjennomsnittlige årsproduksjon siste 7 år. Beregnet naturressursskatt fratrekkes i selskapets betalbare skatt på alminnelig inntekt.
I år hvor det ikke blir beregnet betalbar skatt skal naturressursskatten likevel betales. Beløpet føres opp som en fordring og motregnes mot senere års betalbare skatt på alminnelig inntekt.
Naturressursskatten tilfaller kommunene og fylkene i konsesjonsområdet.

- Grunnrenteskatt fastsettes for hvert enkelt kraftverk og tilfaller staten.
Grunnlaget for denne skatten er brutto grunnrenteinntekt fratrukket driftsomkostninger og friinntekt. Grunnrenteinntekten bygger på markedspriser og avviker derfor fra selskapets regnskapsførte omsetningstall.
Skattesats for grunnrenteskatt er 37% i 2019 og 2020.
Skattesatsen på 37% benyttes ved beregning av *Eiendel ved utsatt skatt grunnrente* pr. 31. desember 2019.

Kostnader ved periodeskatt

Årets naturressursskatt				
Betalbar skatt alminnelig inntekt fratrukket naturressursskatt				
Justering for tidligere år				
Årets betalbare grunnrenteskatt				
Sum periodeskatt				

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
6 796	6 689	6 796	6 689
79 788	72 420	2 889	-6 689
-19 276	-2 320		
49 904	41 579	49 904	41 579
117 212	118 369	59 639	41 580

Kostnader ved utsatt skatt

Effekt av endring i midlertidige forskjeller				
Effekt av endret skattesats				
Effekt endring midlertidige forskjeller grunnrenteskatt				
Effekt av endret skattesats grunnrenteskatt				
Sum kostnader ved utsatt skatt				

19 542	15 273	15 512	25 961
464	1 671		2 787
1 081	1 128	1 081	1 128
	-1 064		-1 064
21 088	17 008	16 593	28 812
138 300	135 376	76 233	70 392

Sum skattekostnad i resultatregnskapet

Avstemming effektiv skattesats

Resultat før skattekostnad

Skatt basert på gjeldende ordinær skattesats				
Årets grunnrenteskatt				
Effekt av ikke-fradragsber. kostnader				
Effekt av skattefrie inntekter				
Effekt av ikke balanseført underskudd til fremføring				
Effekt andre skattesatser i utlandet				
Effekt av endrede skattesatser				
Effekt av endret ligning tidligere år				
For mye / -lite avsatt tidligere år				
Skattekostnad ved avstemming av effektiv skattesats				

185 018	276 112	237 746	121 171
40 704	63 506	52 304	27 869
50 985	42 708	50 985	42 708
4 492	10 988	3 509	16 939
-12 862	-16 545	-30 729	-18 315
35 850	26 549		
4 861	2 156		
1 653	74	113	1 191
-1 158	1 465		
13 776	4 476		0
138 300	135 376	76 233	70 392
22,0 %	23,0 %	22,0 %	23,0 %
74,7 %	49,0 %	32,1 %	58,1 %

Skatt innregnet i andre inntekter og kostnader

Vedrørende sikringsreserve	6 303	-1 761		
Vedrørende aktuarielle gevinster og tap	-1 553	354	-639	81
Sum skatt innregnet i andre inntekter og kostnader	4 751	-1 407	-639	81

Betalbar skatt

Betalbar skatt på tNOK 111 247 (2018: tNOK 84 398) for konsernet og tNOK 56 699 (2018: tNOK 48 269) for morselskapet består av ikke ilignet betalbar skatt for inneværende periode.

Note 9 Skatt forts.

Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt

Konsern

	Eiendeler		Forpliktelser		Netto	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Eiendom, anlegg og utstyr	38 495	34 580	-36 482	-39 838	2 013	-5 258
Goodwill, immaterielle eiendeler		505	-31 079	-28 595	-31 079	-28 090
Tilvirkningskontrakter	1 441	1 259	-7 605	-24 381	-6 164	-23 122
Varebeholdninger	6 480	7 926	-42	-1 688	6 438	6 238
Utestående fordringer	1 039	686	-99	-11	940	675
Leasing- leieavtaler	2 495	2 513	-4 830		-2 335	2 513
Gevinst og tapskonto	1 201	1 501	-17	-22	1 183	1 479
Regnskapsmessige avsetninger	6 399	8 417	-74		6 325	8 417
Andre poster	7 538	2 421	-4 564	-2 012	2 974	409
Finansielle instrumenter	21 033	25 101	-4 076		16 957	25 101
Ytelser til ansatte	3 818	5 868	-1 498	-1 853	2 320	4 015
Fremførbart underskudd	169 986	190 031			169 986	190 031
- Ikke hensyntatt fremførbart underskudd	-137 549	-139 314			-137 549	-139 314
= Hensyntatt fremførbart underskudd	32 437	50 718			32 437	50 718
Sum utsatt ordinær inntektsskatt	122 376	141 494	-90 365	-98 400	32 010	43 094
Eiendom, anlegg og utstyr, grunnrenteskatt	29 210	30 291			29 210	30 291
Sum utsatt grunnrenteskatt	29 210	30 291			29 210	30 291
Eiendel / -forpliktelse ved utsatt skatt	151 586	171 785	-90 365	-98 400	61 220	73 385
Motregning av eiendeler og forpliktelser	-26 928	-7 125	26 928	7 125		
Netto eiendel/-forpliktelse ved utsatt skatt	124 658	164 660	-63 437	-91 275	61 220	73 385

Morselskap

	Eiendeler		Forpliktelser		Netto	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Eiendom, anlegg og utstyr	17 199	17 993			17 199	17 993
Gevinst og tapskonto	132	165			132	165
Finansielle instrumenter	20 201	22 008			20 201	22 008
Ytelser til ansatte	638	273			638	273
Fremførbart underskudd		20 803				20 803
Sum utsatt ordinær inntektsskatt	38 193	61 242			38 193	61 242
Eiendom, anlegg og utstyr, grunnrenteskatt	29 210	30 291			29 210	30 291
Sum utsatt grunnrenteskatt	29 210	30 291			29 210	30 291
Forpliktelse / eiendel ved utsatt skatt	67 403	91 533			67 403	91 533
Motregning av eiendeler og forpliktelser						
Netto eiendel ved utsatt skatt	67 403	91 533			67 403	91 533

Note 9 Endring utsatt skatt i løpet av året

2018															2019				
Balanse 01.01	Resultat ført	Fra Utvidet resultat	Endring fremf. undersk.	Fusjon fisjon og oppkjøp	Valuta- differanser	Balanse 31.12	Balanse 01.01	Resultat ført	Endring regnskaps prinsipp	Fra Utvidet resultat	Endring fremf. undersk.	Fusjon fisjon og oppkjøp	Valuta- differanser	Balanse 31.12					
Konsern																			
Ordinær innteksskatt																			
Eiendom anlegg og utstyr	-19 102	13 202			637	-5 263	-5 263	6 716					523	1 975					
Goodwill, immaterielle eiendeler	-37 064	10 170		-593	-603	-28 090	-28 090	-1 906					-1 083	-31 079					
Langsiktige fordr og gjeld i valuta	-469	458			12														
Tilvirkningskontrakter	-14 632	-11 418			64	-23 122	-23 122	16 953					5	-6 164					
Varebeholdninger	3 312	2 784			142	6 238	6 238	253					-53	6 438					
Utestående fordringer	537	129			9	675	675	270					-4	940					
Leasing og leieavtaler	2 860	-366			18	2 513	2 513	-4 821					-27	-2 335					
Gevinst og tapskonto	373	1 106			41	1 479	1 479	-296					1 183	-2 335					
Regnskapsmessige avsetninger	10 313	-1 937			108	409	409	2 634	465				-39	6 330					
Andre poster	-75	376			9	25 101	25 101	-1 807					-68	2 974					
Finansielle instrumenter	23 509	-179	1 761		58	4 020	4 020	-2 762		-6 303			-33	16 957					
Ytelser til ansatte	5 993	-1 676	-354		56	50 718	50 718	-32 727	-465	1 553			-37	2 308					
Fremførbart underskudd	101 883	-29 592		-12 702	-8 927	551	43 094	-20 007			14 366		125	32 481					
Sum ordinær innteksskatt	77 439	-16 944	1 407	-12 702	-9 520	551	43 094	-20 007		-4 751	14 366		-693	32 010					
Grunnrenteskatt																			
Eiendom, anlegg og utstyr	30 355	-64				30 291	30 291	-1 081						29 210					
Sum grunnrenteskatt	30 355	-64				30 291	30 291	-1 081						29 210					
Sum endring utsatt skatt	107 794	-17 008	1 407	-12 702	-9 520	551	73 385	-21 088		-4 751	14 366		-693	61 220					
Morselskapet																			
Ordinær innteksskatt																			
Eiendom anlegg og utstyr	19 546	-1 553				17 993	17 993	-794						17 199					
Gevinst og tapskonto	215	-51				165	165	-33						132					
Finansielle instrumenter	22 187	-179				22 008	22 008	-1 807						20 201					
Ytelser til ansatte	1 813	-1 459	-81			273	273	-274		639				638					
Fremførbart underskudd	59 012	-25 507		-12 702		20 803	20 803	-12 628			-8 175								
Sum ordinær innteksskatt	102 773	-28 748	-81	-12 702		61 242	61 242	-15 512		639	-8 175			38 193					
Grunnrenteskatt																			
Eiendom, anlegg og utstyr	30 355	-64				30 291	30 291	-1 081						29 210					
Sum grunnrenteskatt	30 355	-64				30 291	30 291	-1 081						29 210					
Sum endring utsatt skatt	133 128	-28 812	-81	-12 702		91 533	91 533	-16 593		639	-8 175			67 403					

Note 10
Egenkapital

	Aksjekapital	
	Ordinære aksjer	
	2019	2018
Utstedt pr 31. desember – fullt innbetalt	2 239 810	2 239 810
	2 239 810	2 239 810

Pr. 31. desember 2019 besto registrert aksjekapital av 2.239.810 ordinære aksjer (2018: 2.239.810). Aksjene har en pålydende verdi på NOK 100,- (2018: 100,-)

Eiere av aksjer er berettiget til det utbyttet som i hvert enkelt tilfelle besluttes av generalforsamlingen, og de er berettiget til en stemme pr aksje på selskapets generalforsamling. Ingen aksjeeier kan personlig eller ved fullmakt avgi stemme for mer enn en fjerdedel av det samlede antall aksjer. Aksjer som overdras til ny eier gir ikke stemmerett før det er gått minst tre uker fra ervervet er anmeldt til selskapet. Rettighetene til selskapets aksjer som er eiet av konsernet (se note 22), er innstilt inntil aksjene er overtatt av andre.

Utbytte
Ordinært utbytte for 2019 ble etter balansedagen foreslått utdelt av styret. Forslaget er å utbetale kr 56 pr utestående aksje som ordinært utbytte for 2019. Det er ikke avsatt for foreslått utbytte, og det har ingen skattemessige konsekvenser . Det betales ikke utbytte på egne aksjer.

	Ordinært utbytte	
	Forslag 2019, utbetales 2020	Vedtatt 2018, utbetalt 2019
Ordinært kontantutbytte: NOK 56,00 pr. aksje	122 840	122 613
Ordinært kontantutbytte: NOK 56,00 pr. aksje		
Sum:	122 840	122 613

Note 11
Konsernselskaper

Datterselskaper	Registrert	Minoritetens andel av konsernets egenkapital fordelt på					
		Eierandel		underkonsern		Verdi i morselskapets balanse	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018
Markedskraft AS	Arendal	96,7 %	93,3 %	1 718	3 286	56 050	34 540
Wattsight AS	Arendal	90,5 %	90,7 %	2 846	2 300	39 921	39 953
Scanmatic AS	Arendal	69,0 %	68,9 %	30 575	63 585	7 966	7 763
Steinodden Eiendom AS	Arendal	77,6 %	77,6 %	750	805	7 733	7 733
Songe Træsliperi AS	Risør	50,8 %	50,8 %	26	27	100	100
EFD AS	Skien	98,8 %	97,8 %	4 236	9 252	433 379	424 658
Powel AS	Trondheim	96,7 %	96,7 %	5 303	4 330	310 267	310 103
Arendal Lufthavn Gullknapp AS	Froland	91,5 %	91,0 %	8 160	8 692	87 680	87 722
Vindholmen Eiendom AS	Arendal	100,0 %	100,0 %	-	-	73 250	73 250
Bedriftsveien 17 AS	Arendal	100,0 %	100,0 %	-	-	12 837	12 837
Norsk Vekst AS	Arendal	100,0 %	100,0 %	-	-	113	113
NSSLGlobal Ltd	England	80,0 %	80,0 %	83 262	76 670	273 298	273 298
Cogen Energia España S.L.	Spania	100,0 %	100,0 %	4 760	620	90 699	90 699
Tekna Holdings Canada Inc.	Canada	100,0 %	100,0 %	-	-	244 654	244 654
Sum				141 636	169 567	1 637 945	1 607 422

Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper er inntektsført i morselskapet med tNOK 111 136 i 2019 og tNOK 33 663 i 2018

Note 11 forts

			Eierandel	
			2019	2018
Datterselskap i Wattsight AS				
Wattsight GmbH	Berlin	Tyskland	100,0 %	100,0 %
Datterselskaper i EFD Induction Group AS				
EFD Induction a.s	Skien		100,0 %	100,0 %
EFD Induction GmbH	Freiburg	Tyskland	100,0 %	100,0 %
EFD France Holding Eurl	Grenoble	Frankrike	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Ltd.	Wolverhampton	Storbritannia	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Inc.	Detroit	USA	100,0 %	100,0 %
EFD Induction ab	Västerås	Sverige	100,0 %	100,0 %
EFD Induction s.r.l	Milano	Italia	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Ltd.	Bangalore	India	100,0 %	100,0 %
EFD Induction (Shanghai) Co., Ltd.	Shanghai	Kina	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Ges.m.b.H	Wien	Østerike	100,0 %	100,0 %
EFD Induction s.l	Bilbao	Spania	100,0 %	100,0 %
Inductro SRL	Bucuresti	Romania	100,0 %	100,0 %
EFD Induction SP. Z o.o	Gliwice	Polen	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Co., Ltd	Bangkok	Thailand	100,0 %	100,0 %
EFD Induction S.A	Grenoble	Frankrike	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Marcoussis S.A	Paris	Frankrike	100,0 %	100,0 %
EFD Induction K.K.	Yokohama	Japan	100,0 %	100,0 %
EFD Inducao Brasil Ltd	Sao Paolo	Brasil	100,0 %	100,0 %
EFD Induction Oil & Gas Service	Pinang	Malaysia	100,0 %	100,0 %
EFD Induction S de R.L	Queretaro	Mexico	100,0 %	100,0 %
Datterselskaper i Powel ASA				
Powel Energy Management AB	Jönköping	Sverige		
Powel Danmark A/S	Odense	Danmark	100,0 %	100,0 %
Powel AB	Jönköping	Sverige	100,0 %	100,0 %
Powel AG	Basel	Sveits	100,0 %	100,0 %
Powel Enerji Cözümleri Ltd	Istanbul	Tyrkia	100,0 %	100,0 %
Powel Sp. Z.o.o.	Gdansk	Poland	100,0 %	100,0 %
Powel Construction AS	Trondheim		100,0 %	100,0 %
Powel Enviroment AS	Trondheim		100,0 %	100,0 %
Powel Gmbh	Düsseldorf	Tyskland	100,0 %	100,0 %
Powel Analytics AS	Trondheim			100,0 %
Datterselskaper i NSSLGlobal Ltd.				
NSSLGlobal LLC	California	USA	100,0 %	100,0 %
Aero-Satcom Ltd.	London	Storbritannia	50,0 %	50,0 %
Marine Electronic Solutions Ltd.	London	Storbritannia	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Technologies AS	Oslo		100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal PTE Ltd	Singapore	Singapore	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Continental Europe APS	Brøndby	Danmark	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal APS	Brøndby	Danmark	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Polska SP. Z.o.o.	Warszawa	Polen	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal GmbH	Barbüttel	Tyskland	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Distribution GmbH	Barbüttel	Tyskland	100,0 %	100,0 %
ESS Hanika GmbH	Barbüttel	Tyskland	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal PTY Ltd		South Africa	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Israel Ltd		Israel	100,0 %	100,0 %
NSSLGlobal Kabushiki Kaisha		Japan	100,0 %	
Datterselskaper i Scanmatic AS				
Scanmatic Elektro AS	Arendal		51,0 %	51,0 %
Scanmatic In Situ AB	Åkersberga	Sverige	100,0 %	100,0 %
Scanmatic Instrument Technology AS	Ås		100,0 %	100,0 %
Datterselskaper i Cogen Energia España S.L.				
Tortosa Energia SA	Tortosa	Spania	94,0 %	94,0 %
Cogen Eresma SL	Segovia	Spania	89,9 %	89,9 %
Cogen Gestion Intergral S.L.	Madrid	Spania	100,0 %	100,0 %
Energy by Cogen S.L.U.	Madrid	Spania	100,0 %	100,0 %
Create Energy UK Ltd.	Cornwall	Storbritannia	100,0 %	100,0 %
Ecoenergia Sistemas Alternativos S.L.	Navarra	Spania	100,0 %	75,0 %
Papertech Energia SL	Pamplona	Spania	50,0 %	
Datterselskaper i Tekna Holdings Canada Inc.				
Tekna Plasma Systems Inc.	Sherbrooke	Canada	100,0 %	100,0 %
Tekna Advanced Materials Inc.	Sherbrooke	Canada	100,0 %	100,0 %
Tekna Plasma Europe S.A.S.	Mâcon	Frankrike	100,0 %	100,0 %
Tekna Plasma Systems(Suzhou)Co Ltd.	Suzhou	Kina	100,0 %	100,0 %
Tekna Plasma India Private Ltd.	Chennai	India	100,0 %	100,0 %

Note 11 forts.

Investering i tilknyttede selskap											
Enhet	Industri	Eierandel	Balanse ført verdi pr. 1/1	Kjøp av andeler	Salg av andeler	* Reklas- sifisering av andeler	Andre inntekter og kostnader	Resultat andel	Verdifall	Balanse ført verdi konsern 31/12	Anskaf- felseskost 31/12
NorSun*	Produksjon solceller	16,0 %	17 379			15 747	-0	-1 632			0
Flumill AS**		21,7 %	0							0	53 434
Sum investert i tilknyttede selskap			17 379			15 747	-0	-1 632		0	53 435

* AFKs eierandel i NorSun ble redusert til 16.1% etter en emisjon i selskapet i juni 2019. NorSun ble derfor reklassifisert fra "Investering i tilknyttede selskap" til "Andre fordringer og investeringer". Dette medførte at tidligere innregnede underskudd fra NorSun på tNOK 7 015 ble reversert og presentert som en finansinntekt i konsernregnskapet.

** Investeringen i Flumill AS er nedskrevet i sin helhet og andel av årsresultatet inkluderes derfor ikke i AFKs resultater.

Note 12 Andre fordringer og investeringer

Langsiktige investeringer

Lån til ansatte
Innskudd egen pensjonskasse
Naturressursskatt tilgode
Andre langsiktige fordringer
Andre investeringer
Sum langsiktige investeringer

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
9 252	4 519	8 658	3 559
27 000	12 000	27 000	12 000
72 036	74 257	72 036	74 257
35 774	49 203	444	15 515
91 857	53 478	89 816	41 325
235 919	193 458	197 954	146 657

Sikkerhetsstillelser for lån til ansatte

Samtlige lån til ansatte forrentes etter en sats som til enhver tid ikke utløser skattemessig fordel.
Lånene avdras over 5 år (bil) eller 20 år (bolig).
Lån over tNOK 200 er sikret med pant i fast eiendom.

Note 13 Varebeholdninger

Lagerbeholdninger

Råmaterialer
Varer i arbeid
Reservedeler
Ferdigvarer
Sum lager (netto etter avsetning til ukurans)

Konsern	
2019	2018
119 101	133 293
187 655	109 219
39 312	36 156
121 618	81 578
467 686	360 246
57 548	53 702

Anleggskontrakter med løpende avregning

Datterselskapene EFD, Powel, Tekna og Scanmatic benytter løpende avregningsmetode for anleggskontrakter.
Ved årets slutt hadde disse datterselskapene følgende balanseføringer knyttet mot anleggskontakter og prosjekter i arbeid:

Kontrakter med etterskuddsfakturerings

Bokført (rapportert) omsetning
- Betaling mottatt fra kunder
= Kontraktseiendeler

Konsern	
2019	2018
397 339	244 303
-273 850	-53 306
123 489	190 997

Kontrakter med forskuddsfakturerings

Betaling mottatt fra kunder
- Bokført (rapportert) omsetning
= Kontraktsforpliktelser

180 643	94 195
-64 531	
116 112	94 195

Netto kontraktseiendeler / - forpliktelser

7 377	96 802
-------	--------

Bokført omsetning på uferdige kontrakter per 31.12

Bokført akkumulert omsetning per 31.12
- Bokførte akkumulerte kostnader per 31.12
= Rapportert margin per 31.12

2019
358 469
-343 564
14 905

Gjennværende omsetning på løpende avregnings kontrakter

Gjennværende omsetning (løpende avregning)

2019
637 213

Forventet ferdigstillelse

Innen ett år
Mellom ett og to år
Mer enn to år

508 871
112 526
15 816

Det forventes at oppførte kontraktseiendeler hovedsakelig vil bli realisert innenfor et tidsramme på 12 måneder.

Note 14

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer
Andre fordringer og forskuddsbetalinger
Effekt av sikring av valuta og gass/elkraft

Se forøvrig note 16 under punktet Kredittrisiko.

Note 15

Kontanter og kontantekvivalenter

Bankinnskudd
Kontanter

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
905 961	1 004 738	869	2 087
142 473	465 976	597	4 152
16 419	86		
1 064 852	1 470 800	1 466	6 239

Konsern		Morselskap	
2019	2018	2019	2018
1 174 765	871 357	498 789	285 754
35	30		
1 174 800	871 387	498 789	285 754

Note 16

Finansiell risikostyring / finansielle instrumenter

Oversikt over selskapets og konsernets finansielle instrumenter

Virkelige verdier og tilsvarende balanseførte verdier utgjør:

	Konsern				Morselskap			
	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig
	2019	2019	2018	2018	2019	2019	2018	2018
Kundefordr og andre fordr eks. derivater*	1 048 432	1 048 432	1 470 800	1 470 800	1 466	1 466	6 239	6 239
Kontanter og kontantekvivalenter*	1 174 800	1 174 800	871 387	871 387	498 789	498 789	285 754	285 754
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat *	895 545	895 545	1 020 706	1 020 706	895 545	895 545	1 020 706	1 020 706
Finansielle eiendeler holdt for oms.	10 150	10 150						
Andre fordringer og investeringer*	235 919	235 919	193 458	193 458	197 954	197 954	146 657	146 657
Kontraktseiendeler*	123 489	123 489						
Lån til fortak i samme konsern*					414 908	414 908	317 489	317 489
Derivat eiendeler, inngår i kundefordr	16 419	16 419						
Derivat, rente og val.bytteavt. obl lån	-92 587	-92 587	-100 037	-100 037	-92 587	-92 587	-100 037	-100 037
Derivat gjeld, inngår i lev gjeld	-9 847	-9 847	-25 407	-25 407				
Rentebærende lån og kreditter*	-418 302	-418 302	-673 540	-673 540	-133 133	-133 133	-198 522	-198 522
Obligasjonslån	-299 735	-312 330	-299 335	-317 515	-299 735	-312 330	-299 335	-317 515
Forpliktelse leieavtaler*	-265 721	-265 721			-6 759	-6 759		
Leverandørgj. og andre betalingsforpl.*	-646 840	-646 840	-712 774	-712 774	-23 668	-23 668	-24 208	-24 208
Andre kortsiktige forpliktelser*	-474 609	-474 609	-622 831	-622 831	-12 066	-12 066	-14 107	-14 108
Gjeld til foretak i samme kons.*					-52 801	-52 801	-19 621	-19 621
Kontraktsforpliktelser*	-116 112	-116 112						
	1 181 001	1 168 406	1 122 427	1 104 247	1 387 913	1 375 318	1 121 015	1 102 834
Ikke innregnet gevinst / -tap:		-12 595		-18 180		-12 595		-18 180

* På disse postene er opprinnelig bokført verdi ansett å være en rimelig tilnærming til virkelig verdi.
For øvrig vises det til prinsippnoten angående hvordan virkelige verdier for de ulike instrumentene beregnes.

Verdsettelses kategori finansielle eiendeler og gjeld

2019	Konsern				Morselskap			
	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over utvidet resultat	Amort. kost	Sum	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over utvidet resultat	Amort. kost	Sum
Balanseførte finansielle eiendeler								
Kundefordr og andre fordr			1 064 738	1 064 738			1 466	1 466
Kontanter og kontantekvivalenter			1 174 800	1 174 800			498 789	498 789
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat		895 545		895 545		895 545		895 545
Finansielle eiendeler holdt for oms.			10 150	10 150				-
Lån til fortak i samme konsern				-			414 908	414 908
Derivat eiendeler	16 419			16 419				-
Sum	16 419	895 545	2 249 688	3 161 652	-	895 545	915 163	1 810 708
Balanseført finansiell gjeld								
Derivat, rente og val.bytteavt. obl lån	92 587			92 587	92 587			92 587
Derivat gjeld	9 847			9 847				-
Rentebærende lån og kreditter			418 302	418 302			133 133	133 133
Obligasjonslån			299 735	299 735			299 735	299 735
Leverandørgj. og andre betalingsforpl.			646 840	646 840			5 558	5 558
Gjeld til foretak i samme kons.				-			52 801	52 801
Sum	102 434	-	1 364 877	1 467 311	92 587	-	491 227	583 814

Verdsettelseshierarki

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De forskjellige nivåene har blitt definert som følger:

Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles ved bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles ved bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke-observerbar input).

2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	3 562	891 983		895 545
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	-	10 150		10 150
- Obligasjonslån		-312 330		-312 330
	3 562	589 803		593 365
Øvrige derivative finansielle eiendeler	16 419			16 419
Rente og valutabytteavtale til obl lån		-92 587		-92 587
Øvrige derivative finansielle forpliktelser	-9 842	-		-9 842
	10 139	497 216		507 355

2018			
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	3 035	1 017 670	1 020 705
- Obligasjonslån		-317 515	-317 515
	3 035	700 155	703 190
Øvrige derivative finansielle eiendeler			
Rente og valutabytteavtale til obl lån		-100 037	-100 037
Øvrige derivative finansielle forpliktelser		-25 407	-25 407
	3 035	574 711	577 746

Note 16 Finansiell risikostyring / finansielle instrumenter forts.

Morselskapets finansielle eiendeler fordeler seg som følger: (tNOK)

Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat eiet av morselskap

	Antall		Eierandel i %		Anskaffelseskost nedskrevet for verdifall				Virkelig verdi	
	2019	2018	2019	2018	2019	%	2018	%	2019	2018
Noterte aksjer										
Kongsberg Gruppen	25 812	25 812	0,0	0,0	4 130,0	13,7	4 130	6,8	3 562	3 035
<i>Sum noterte aksjer</i>					4 130,0		4 130		3 562	3 035
Unoterte aksjer										
Eiendomsspar	390 432	390 432	1,0	1,0	2 490,0	8,2	2 490	4,1	195 216	147 974
Victoria Eiendom	870 959	870 959	6,1	6,1	23 621,0	78,1	23 621	38,8	696 767	592 252
Oslo Børs VPS Holding	-	1 996 000	0,0	4,6		0,0	30 569	50,3	0	277 444
<i>Sum unoterte aksjer</i>					26 111		56 680		891 983	1 017 670
Sum aksjer virkelig verdi over utvidet resultat eiet av morselskap					30 241	100,0	60 810	100,0	895 545	1 020 705

Virkelig verdi - bevegelse gjennom året:

	2 019	2 018
Virkelig verdi 01.01	1 020 705	2 301 025
Verdiendring ført over utvidet resultat	195 432	620 378
Avhendelse av aksjer i Oslo Børs VPS Holding	(320 592)	
Aksjer i Kongsberg Gruppen utdelt som tingsutbytte	-	-1 900 698
Virkelig verdi 31.12	895 545	1 020 705

Finansielle eiendeler - eiet av datterselskapet - holdt for omsetning til virkelig verdi over resultatet

Pengemarkedsfond

DNB Pengemarked

Sum

Anskaffelseskost		Virkelig verdi	
2019	2018	2019	2018
10 192		10 150	
10 192	-	10 150	-

Utbytte er mottatt med følgende: Kongsberg Gruppen tNOK 65 (tNOK 64), Eiendomsspar tNOK 2.245 (tNOK 1.757), Victoria Eiendom tNOK 23.951 (tNOK 6.097) og Oslo Børs VPS Holding tNOK 0 (tNOK 36.327)

Sensitivitetsberegninger viser at en 10 % endring i virkelige verdier pr. 31.12.2019, ville medført en endring i egenkapitalen på tNOK 90.574 og en endring i årsresultat fra videreført virksomhet på tNOK 1.000. (2018 henholdsvis tNOK 102.071 og tNOK 0).

Finansiell risikostyring

Selskapet og konsernet er eksponert for kredittrisiko, likviditetsrisiko fra bruk av finansielle instrumenter og markedsrisiko. Styret har det overordnede ansvar for etablering av og tilsyn med konsernets retningslinjer for risikostyring. Prinsipper, prosedyrer og systemer for risikostyring på de viktigste områdene, gjennomgås og vurderes jevnlig. Industrielle engasjementer består av et begrenset antall større investeringer. Til grunn for investeringsstrategien ligger en tro på at langsiktig og aktivt engasjement gir størst avkastning. Investeringer utover dette gjøres i likvide plasseringer uten binding til konsernet.

- Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for finansielle tap dersom en kunde eller motpart til et finansielt instrument ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko oppstår normalt ved at selskapet eller konsernet innvilger kunder kreditt, eller ved investeringer i verdipapirer.

Kredittrisikoen knyttet til investeringer betraktes som begrenset i og med at det i hovedsak investeres i likvide verdipapirer med god kredittverdighet. En spesifikasjon av investeringene fremkommer tidligere i denne noten.

Konsernet har rutiner som skal sikre at salg på kreditt kun skjer til kunder hvor det ikke tidligere har vært betalingsproblemer og at kredittgrenser overholdes.

Note 16 Finansiell risikostyring / finansielle instrumenter forts.

Maksimal eksponering for kredittrisiko knyttet til fordringer på balansedagen var:

	Konsern		Morselskap*	
	2019	2018	2019	2018
Totale balanseførte fordringer	1 064 852	1 339 031	20 951	22 408
Herav forfalt	366 818	360 712	568	
Avsatt til tap	33 382	12 196		

Innregnede tap på fordringer i 2019 utgjør for morselskapet tNOK 0 og for konsernet er netto utgiftsført tNOK 1.013

For 2018 utgjorde innregnede tap tNOK 0 for morselskapet, og tNOK 5.231 for konsernet.

*Tallene for morselskapet inkluderer konserninterne kundefordringer

Kundefordringer:

Brutto verdi av utestående kundefordringer fordeler seg som følger:

Fordinger	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	> 90 dager	Totalt
AFK mor	301	509	57		2	869
EFD	203 424	21 848	6 463	4 307	10 071	246 113
NSSL	91 533	35 564	2 292	2 940	7 321	139 650
Powel	52 207	13 104	797	2 282	1 108	69 498
Cogen	73 826	80 883	37 541	36 776	433	229 459
Tekna	5 741	3 735	2 072	792	4 898	17 238
Scanmatic	70 842	4 670	591	267	73 400	149 770
Wattsight	1 988	773	881	221	448	4 311
Markedskraft	72 410	9 812	-207	5	-7	82 013
Eiendom	253	74			95	422
Sum	572 525	170 972	50 487	47 590	97 769	939 343

Selskapets nedskrivninger for forventede tap på kundefordringer fordeler seg som følger:

Tapsført	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	> 90 dager	Totalt
AFK mor						-
EFD	17		162		5 838	6 017
NSSL		51	49	47	4 187	4 334
Powel					1 400	1 400
Cogen						-
Tekna					600	600
Scanmatic			2 159		18 359	20 518
Wattsight			55		445	500
Markedskraft						-
Eiendom					13	13
Sum	17	51	2 425	47	30 842	33 382

Beregning av tapsavsetninger foretas på bakgrunn av historiske tap og individuell vurdering av enkeltposter og enkeltkunder.

Bevegelsene i periodens tapsavsetninger kan forklares som følger:

Tapsavsetninger	Sum
Inngående balanse 2019	12 196
Endring som følge av endrede tapsforventninger (tapsrater)	
og endring som følge av endringer i utestående fordringer (volum)	22 199
Realiserte tap i perioden (-)	-1 013
Utgående balanse 2019	33 382

2018:

Fordringer	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	> 90 dager	Totalt
AFK mor	1 327	545	215			2 087
EFD	193 492	17 488	4 843	3 970	9 677	229 470
NSSL	86 314	7 326	4 701	3 629	7 489	109 458
Powel	53 338	11 754	1 785	503	847	68 228
Cogen	97 182	106 473	49 418	48 412	570	302 055
Tekna	5 845	4 176	2 445	448	2 552	15 467
Scanmatic	108 392	5 803	423	506	63 988	179 112
Wattsight	1 908		854	156	1 368	4 286
Markedskraft	64 135	24 547	13 068	12 876	-8 108	106 518
Eiendom	185			30	40	255
Sum	612 118	178 113	77 752	70 530	78 423	1 016 936

Tapsført	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	> 90 dager	Totalt
AFK mor						-
EFD	488	67	172	245	5 255	6 227
NSSL	119	60	267	164	4 325	4 936
Powel			100	200	400	700
Cogen						-
Tekna						-
Scanmatic						-
Wattsight					303	303
Markedskraft						-
Eiendom				10	20	30
Sum	608	127	539	619	10 303	12 196

Bevegelsene i periodens tapsavsetninger kan forklares som følger:

Tapsavsetninger	Sum
Inngående balanse 2018	6 774
Endring som følge av endrede tapsforventninger (tapsrater)	
og endring som følge av endringer i utestående fordringer (volum)	10 653
Realiserte tap i perioden (-)	-5 231
Utgående balanse 2018	12 196

Kontraktseiendeler

Bokført brutto verdi av kontraktseiendeler fordeler seg som følger:

Fordinger	Totalt
EFD	58 559
Powel	31 003
Tekna	10 648
Scanmatic	23 279
Sum	123 489

Selskapets nedskrivninger for forventede tap på prosjekter fordeler seg som følger:

Tapsført	Totalt
EFD	
Powel	41 000
Tekna	
Scanmatic	1 512
Sum	42 512

Beregning av tapsavsetninger foretas på bakgrunn av historiske tap og individuell vurdering av enkeltposter og enkeltkunder.

Bevegelsene i periodens tapsavsetninger kan forklares som følger:

Tapsavsetninger	Sum
Inngående balanse 2019	12 983
Endring som følge av endrede tapsforventninger (tapsrater) og endring som følge av endringer i utestående fordringer (volum)	57 546
Realiserte tap i perioden (-)	-28 017
Utgående balanse 2019	42 512

- Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke vil kunne oppfylle finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditetsstyring skal sikre at tilgjengelig likviditet er tilstrekkelig til å innfri forpliktelsene ved forfall, uten at det medfører uakseptable tap for selskapet og konsernet.

Kontantstrømmen fra selskapet og konsernets ordinære virksomhet, kombinert med betydelige investeringer i likvide verdipapirer samt ubenyttede kreditter, medfører at likviditetsrisikoen vurderes som lav.

Underkonsernene EFD Induction, NSSLGlobal, Cogen og Powel har etablert en konsernkontoordning som omfatter de fleste av sine datterselskaper. Dette innbefatter valutaene NOK, EURO, USD, JPY, SEK, DKK og GBP. Dette bidrar til økt fleksibilitet og effektivitet i likviditetsstyringen.

Selskapet og konsernets forpliktelser fordeler seg som følger:
(I kontraktsmessige kontantstrømmer inngår renter beregnet ut fra rentenivået på balansedagen)

Konsern	Balanse- ført beløp	Kontr.m. kontant strømmer	6 mnd. eller mindre	6 - 12 mnd.	1 - 2 år	2 - 5 år	Over 5 år
2019							
Rentebærende lån og kreditter	717 783	801 836	92 924	20 062	541 090	62 036	85 724
Forpliktelser fra leieavtaler	265 721	293 315	34 815	34 541	73 028	87 589	63 344
Kassekreditt	210 414	127 123	112 872	14 251			
Leverandørgjeld og annen gjeld	656 683	656 683	604 824	51 858			
Kontrakts forpliktelser	116 112	116 112	90 407	25 705			
Andre kortsiktige forpliktelser	474 609	474 609	399 310	75 059	239		
Derivater, se note 17	102 434	102 434	4 000	4 000	94 119	315	
Totalt	2 543 755	2 572 111	1 339 152	225 476	708 476	149 940	149 068

2018							
Rentebærende lån og kreditter	799 054	883 918	90 388	22 882	84 478	612 577	73 594
Kassekreditt	173 821	173 821	173 821				
Leverandørgjeld og annen gjeld	712 773	712 774	711 905	869			
Kontrakts forpliktelser	94 196	94 196	94 196				
Andre kortsiktige forpliktelser	622 830	631 040	515 006	116 034			
Derivater, se note 17	125 444	125 444	10 217	5 849	3 745	105 634	
Totalt	2 528 118	2 612 983	1 587 323	145 634	88 223	718 211	73 594

Morselskap	Balanse- ført beløp	Kontr.m. kontant strømmer	6 mnd. eller mindre	6 - 12 mnd.	1 - 2 år	2 - 5 år	Over 5 år
2019							
Rentebærende lån og kreditter	432 868	483 641	9 700	9 700	464 241		
Forpliktelser fra leieavtaler	6 759	7 731	605	605	1 110	2 521	2 889
Leverandørgjeld og annen gjeld	23 668	23 668	23 668				
Andre kortsiktige forpliktelser	12 066	12 066	12 066				
Derivater, se note 17	92 587	92 587			92 587		
Totalt	567 948	619 692	46 039	10 305	557 938	2 521	2 889

2018							
Rentebærende lån og kreditter	497 857	552 386	10 231	10 231	20 461	511 464	
Leverandørgjeld og annen gjeld	24 208	24 208	24 208				
Andre kortsiktige forpliktelser	14 108	14 108	14 108				
Derivater, se note 17	100 037	100 037				100 037	
Totalt	636 210	690 738	48 546	10 231	20 461	611 501	

- Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for at endringer i markedspriser som valutakurser, renter og aksjekurser, påvirker nettoinntekten eller verdi på finansielle instrumenter.

Valutarisiko

Selskapet og konsernet er utsatt for valutarisiko på kjøp, salg og lån i andre valutaer enn selskapenes funksjonelle valuta. Det er primært EUR som konsernet er eksponert mot. Valutaeksponeringen er primært knyttet til virksomheten i konsernets utenlandske datterselskaper og selskapets og konsernets gjeld i utenlandsk valuta. Underkonsernet EFD og Wattsight benytter derivater for å begrense valutarisikoen knyttet til salg og kundefordringer. Morselskapet og EFD benytter også valutalån og valutabytteavtaler for å begrense valutarisiko knyttet til verdiendringer i datterselskapene. Den vesentligste valutaeksponeringen i morselskapet og konsernets norske datterselskaper er i EUR.

Eksponeringen var pr. 31.12. som følger: (tEUR)

	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
Bankinnskudd	5 943	6 491	14	792
Kundefordringer	9 048	19 285	1 270	1 508
Leverandørgjeld	-5 549	-4 765	0	0
Rentebærende gjeld	-127 664	-123 631	-38 511	-38 511
Balanseeksposnering	-118 222	-102 620	-37 227	-36 211

En sensitivitetsanalyse indikerer at en 5% styrking av NOK i forhold til EUR pr. årsslutt, ville påvirket resultatet for konsernet i 2019 med motverdien av MEUR +5,9 og i 2018 med motverdien av MEUR +5,1. Beløpene er oppgitt før skatt. Øvrige datterselskap har kun i beskjedent grad valutaeksponering i annen valuta enn selskapets funksjonelle valuta. Bakgrunnen for at morselskapet har tatt opp rentebærende gjeld i EUR, er at salg av spotkraft avregnes i EUR.

Sikringsbokføring - valuta og prissikring.

Enkelte kundekontrakter blir valutasikret ved kontraktsinngåelse. Valutasikring gjennomføres også i noen tilfeller for budsjetterte kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Derivatene som benyttes er forwardkontrakter mot banker. Datterselskapene EFD og Wattsight rapporterer kontanstrømsikring som sikringsbokføring. Ved årsskiftet hadde selskapene følgende valutaterminsikringer spesifisert på sikringskategori:

Beløp i tNOK	Kontrakts- verdi	Urealisert gevinst/tap
Sikring av fremtidige kontantstrømmer	449 143	(8 435)
Sikring av virkelig verdi	17 800	(1 297)
Balanseeksposnering	466 943	(9 732)

Urealisert gevinst / tap som gjelder sikring av fremtidige kontantstrømmer blir bokført i "Utvidet resultat". Det urealiserte tapet som fremkommer i tabellen er verdien før skatt er fratrasket. Netto urealisert tap/gevinst inngår i kundeforinger og leverandørgjeld.

Nominell verdi, balanseført verdi og forfall av valutaterminkontrakter:

Valuta	2020	2021	2022	Nominelt beløp (valuta)	Balanse-ført verdi (tNOK)
EUR	11 225	9 055	5 500	25 780	-1 456
USD	13 487	7 100		20 587	-7 198
JPY	16 000			16 000	197
GBP	100			100	23
THB	60 300			60 300	-1 298
Sum					-9 732

Bevegelse i balanseført verdi i perioden:

Balanseført verdi 01.01.	-26 021
Verdiendring ført over utvidet resultat	10 872
Reklassifisert fra utvidet resultat til resultatregnskapet	5 416
Balanseført verdi 31.12.	-9 732

Forpliktelse	-9 847
Eiendel	115
Sum	-9 732

Prissikring gass-/ elpriser

Datterselskapet Cogen sikrer fremtidige priser på gass og elkraft. Sikringene behandles som kontantstrømsikring. Urealisert gevinst/tap blir bokført i "Utvidet resultat". Urealiserte gevinst/tap inngår i "Kundefordringer og andre fordringer".

Gass / elkraftpriser:

Ved årsskiftet hadde konsernet følgende prissikringer (i Spania):

	Mengde MWh	Urealisert gevinst/tap
Kraftsalg	89 503	15 118
Gasspriser	246 629	1 187
Balanseverdi - eiendel		16 305

Disse sikringsavtalene har forfall i perioden januar til mars 2020.

Bevegelse i balanseført verdi i perioden:

Balanseført verdi 01.01.	-
Verdiendring ført over utvidet resultat	16 305
Reklassifisert fra utvidet resultat til resultatregnskapet	-
Balanseført verdi 31.12.	16 305

Renterisiko

Det vesentligste av selskapets og konsernets rentebærende finansielle eiendeler og gjeld, løper til flytende rente.

Det ble av morselskapet i 2011 opptatt et obligasjonslån på tNOK 300 000 til rente 5,95%. Samtidig ble det inngått en rentebytteavtale på lånebeløpet til fast rente i EUR på 4,84%. Lånet og rentebytteavtalen har begge 10 års løpetid med forfall i juli 2021.

Oversikt over rentebærende eiendeler fremgår ovenfor i denne noten, og gjeld i note 17. En renteendring på 1 %

ville påvirket egenkapitalen, og resultat av finansposter gjennom året, med netto ca. MNOK 1,5. Beløpet er oppgitt før skatt.

Prisrisiko kraftsalg

Det vesentligste av selskapets og konsernets kraftomsetning finner sted i spotmarkedet, noe som innebærer en eksponering for risiko knyttet til prissvingninger. Det er de siste to år kun i noen få tilfeller benyttet kraftderivater som sikringsinstrumenter for å begrense risikoen. (se ovenfor vedrørende sikring av gass og elkraftpriser i Spania).

Markedsrisiko verdipapirer

Selskapet og konsernet er eksponert for prisrisiko på investeringer i egenkapitalinstrumenter, klassifisert som holdt for omsetning eller til virkelig verdi over utvidet resultat. Alle beslutninger om vesentlige kjøp og salg, fattes av styret. Investeringsstrategien har som hovedmålsetting å maksimere avkastningen gjennom løpende utbytter og verdistigning på porteføljen.

En oversikt over selskapets finansielle eiendeler holdt for omsetning og finansielle eiendeler tilgjengelig for salg gis ovenfor i denne noten.

Note 17

Rentebærende lån og kreditter og avsetninger

Rentebærende lån og kreditter

Denne noten gir informasjon om kontraktsmessige betingelser for konsernets rentebærende lån og kreditter. For mer informasjon om konsernets renterisiko og valutarisiko, se note 16.

Obligasjonslån:

5,95 % lån 2011-2021
- aktiverte lånekostnader
= bokført verdi

Virkelig verdi (se note 16)

Til dette lånet er det knyttet en rente og valutabytteavtale der lånet på tNOK 300.000 med fastrente 5,95% er konvertert til tEUR 38.511 og fast Eurorente 4,84%. Verdien på denne avtalen er pr. 31. desember 2019 tNOK -92.587

Gjeldsbrevlån:

Morselskapet

CAD LIBOR + fast margin Flytende rente 30.03.15 - 04.07.21
GBP LIBOR + fast margin Flytende rente 03.07.16 - 04.07.21
NIBOR + fast margin Flytende rente 14.06.13 - 30.06.21
Aktiverte låneomkostninger

Sum gjeldsbrevlån morselskap

Datterselskaper

EFD Flytende rente (EUR)
Cogen Flytende rente (EUR)
Tekna Flytende rente (CAD)
Tekna Rentefritt (CAD)
Bedriftsveien 17 Flytende rente (NOK)
Arendal Industrier Flytende rente (NOK)

Sum gjeldsbrevlån datterselskap

Sum konsern

Lån sikret med pant:

Langsiktige lån
Kassekreditt
Sum lån

Lån er sikret med pant i:

Annen fast eiendom
Driftsløsøre
Varelager
Kundefordringer
Sum sikkerheter

Sikkerhet for opptatte gjeldsbrev- og obligasjonslån til en motverdi av MNOK 432,8 i morselskapet er avgitt i form av negative pantsettelseserklæringer. Kundefordringer og varelager i to av datterselskapene er stillet som sikkerhet for avgitt bankgaranti og kassekreditt. For konsernet gjelder at verdijustert egenkapital skal være på min. 40% og ha en verdi på min. MNOK 1 500. For Markedskraft gjelder at egenkapitalen skal være minimum MNOK 45 og minimum 20%. For EFD gjelder at egenkapitalen skal være på min. 30% samt NIBD delt på EBITDA < 7 fallende til 3 fremover. For Scanmatic gjelder at egenkapitalen skal være minimum 25% og minimum MNOK 16. For Wattsight skal egenkapitalen være over MNOK 12 og minimum 25 %. For Powel gjelder at egenkapitalen skal være minst MNOK 100 og minst 25% samt et krav om fakturering i perioder med trekk på kassekreditt. Alle selskapene med unntak av Markedskraft og Scanmatic Elektro (51 % eiet av Scanmatic AS) overholdt sine covenants krav pr. 31. desember 2019. Disse selskapene var i brudd med krav til egenkapitalandel men har fått henstand av bankene til 30.06.2020 med å få dette på plass.

Avsetninger

Av totale avsetninger pr. 31. desember på tNOK 77.136 (tNOK 70.658) utgjør Cogens avsetninger til å dekke endringer i produksjonsbonusen tNOK 67.509 (tNOK 68.671) Se nærmere omtale under kommentarene av selskapet.

Note 18 Leverandørgjeld og andre korts. forpl.

	Konsern		Morselskap	
	2019	2018	2019	2018
Leverandørgjeld	619 402	738 179	5 558	8 845
Andre kortsiktige forpliktelser (forskudd fra kunder inngår)	578 265	597 424	30 176	32 071
Derivater til virkelig verdi	9 842	25 407		
Sum	1 207 509	1 361 010	35 734	40 915

Note 19 Leieavtaler

IFRS 16 ble implementert etter en retrospektiv metode med virkning fra 01.01.2019. Implementeringen medførte en balanseføring og en resultateffekt som fremkommer nedenfor.

Balanseført beløp bruksrett fra leieavtaler

	Konsern	Morselskap
	2019	2019
Bygg	222 299	6 602
Driftsutstyr	6 018	
Kjøretøy	23 320	50
Annet	13 474	
Sum	265 111	6 652

Forpliktelser fra leieavtaler

	Konsern	Morselskap
	2019	2019
Kortsiktig	63 695	993
Langsiktig	202 026	5 766
Sum	265 721	6 759

Resultateffekt

	Konsern	Morselskap
	2019	2019
Avskrivninger		
Bygg	56 756	928
Driftsutstyr	1 353	
Kjøretøy	11 370	60
Annet	2 704	
Sum avskrivninger	72 182	988
Rentekostnader	9 922	243
Leiebeløp ifm IFRS 16	-75 977	-1 125
Netto IFRS 16 effekt	6 128	106

Note 20 Hendelser etter balansedagen

AFK meddelte pr. børsmelding 3. mars 2020 at porteføljeselskapene Powel, Scanmatic, Markedskraft og Wattsight blir samlet i det nye internasjonale teknologikonsernet Volue AS. Mer om Volue på side 18 og 19. Det er stor usikkerhet og variasjon i effekten Corona-epedemien vil ha på konsernet og underkonsernenes resultater i 2020. Se nærmere omtale under kommentarene av selskapene.

Note 21 Regnskapsestimater og vurderinger

Sentrale regnskapsestimater

Sentrale regnskapsestimater er estimater som er viktige for presentasjon av selskapets og konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever subjektiv vurdering. Arendals Fossekompani vurderer slike estimater på løpende basis ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjon med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som anses som rimelige i de enkelte tilfeller.

Nedskrivninger for verdifall

Goodwill og andre immaterielle eiendeler med ubestemt levetid blir testet for mulig verdifall årlig. Tilsvarende blir selskapets investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper testet for mulig verdifall. Til grunn for vurderingene ligger analyser av selskapenes økonomiske stilling og prognoser / fremtidsutsikter. Gjenvinnbart beløp som måles mot balanseførte verdier, utgjør forventet salgssum eller nåverdien av fremtidig kontantstrøm fra investeringen. Øvrige eiendeler, herunder varige driftsmidler og finansielle instrumenter tilgjengelig for salg, testes for verdifall når det foreligger indikasjoner på at verdifall kan ha oppstått.

Langsiktige tilvirkningskontrakter

Konsernet benytter løpende avregnings metode ved resultatføring av inntekt fra enkelte prosjekter i regnskapsperioden. For slike prosjekter beregnes fullføringsgraden som påløpte kostnader i forhold til totale estimerte kostnader. Størst usikkerhet er knyttet til vurdering av prosjektets totale, estimerte kostnader. Ytterligere informasjon er gitt i note 13.

Note 22 Resultat pr. aksje i NOK

Basisresultat pr. aksje/utvannet

Basisresultat pr. aksje for 2019 er basert på resultatet som henføres til aksjonærene i morselskapet og vektet gjennomsnittlig antall av utestående ordinære aksjer gjennom 2019 på 2 191 239 (2018: 2 188 958) beregnet som følger:

Resultat som henføres til ordinære aksjer	2019	2018
Årsresultat	46 718	140 735
- Minoritetenes andel av resultatet	-1 912	-28 322
Årsresultat henført til aksjonærene i mor	44 806	112 413
Vektet gjennomsnittlig antall ordinære aksjer	2019	2018
Utstedte ordinære aksjer 1. januar	2 239 810	2 239 810
Effekt av egne aksjer	-46 291	-50 852
Antall utestående aksjer pr 31. desember	2 193 519	2 188 958
Veid gjennomsnittlig antall ordinære aksjer for året	2 191 239	2 188 958
Basisresultat pr. aksje/ utvannet resultat pr. aksje (NOK)	20,45	51,35

Note 23

De 20 største aksjonærer

	Antall aksjer	Eierandel
Ulfoss Invest AS	588 395	26,3 %
Havfonn AS	582 716	26,0 %
Must Invest AS	564 249	25,2 %
Arendals Fossekompani ASA	46 291	2,1 %
Intertrade Shipping AS	30 126	1,3 %
Svanhild og Arne Musts fond	27 289	1,2 %
Fondsfinans Pensjonskasse	20 463	0,9 %
Fabulous AS	18 245	0,8 %
Per-Dietrich Johansen	15 015	0,7 %
Cat Invest AS	14 874	0,7 %
Ropern AS	13 515	0,6 %
Böhler Invest AS	11 400	0,5 %
Erik Böhler	11 204	0,5 %
Sverre Valvik AS	10 764	0,5 %
Annelise Altenborg Must	9 467	0,4 %
Ove Oland	8 420	0,4 %
Fr Falck Frås AS	7 373	0,3 %
Erik Christian Must	7 200	0,3 %
Trine Must	7 200	0,3 %
Else Monica Campell	6 459	0,3 %
	2 000 665	89,3 %

Under henvisning til regnskapslovens § 7-26 kan følgende opplyses om aksjer som eies av hvert enkelt medlem av styret og adm.direktør, idet aksjer som eies av ektefelle, mindreårige barn, eller av selskap hvor vedkommende har bestemmende innflytelse, er inkludert.

	Personlig	Nærstående	Sum
Styret			
Jon Hindar		400	400
Morten Bergesen		582 716	582 716
Didrik Vignæs		720	720
Heidi Marie Petersen		759	759
Arild Nysæther	300		300
Kristine Landmark	540		540
Rikke Reinemo		200	200
	840	584 795	585 635
Ledende ansatte:			
Ørjan Svanevik*		3 000	3 000
Lars Peder Fensli *		500	500
Morten Henriksen *		700	700
Torkil Mogstad *		825	825
	0	4 200	4 200

* Se note 4 vedrørende rettighet til å kjøpe aksjer.

Note 24

Nærstående parter

Selskapets/konsernets nærstående parter består av datterselskaper, tilknyttede selskaper og medlemmer av styret og toppledelsen.

Transaksjoner med nøkkelpersoner i ledelsen

Medlemmer av styret og ledelsen i selskapet og deres nærmeste slektninger kontrollerer 26,3 % av de stemmeberettigede aksjene i selskapet.

Lån til ledende ansatte (se note 4) utgjorde tNOK 7.375 (2018: tNOK 2.624) pr. 31. desember.

Disse lånene er inkludert i “andre investeringer”. Det belastes renter på lån til ledelsen etter en sats som til enhver tid ikke utløser skattepliktig fordel.

I tillegg til vanlig lønn har ledelsen avtale om andre fordeler i form av innskuddsbasert pensjonsordning. (Se note 4).

Transaksjoner med andre nærstående

Transaksjoner mellom selskaper i konsernet og andre nærstående er basert på prinsippene om markedsverdi og armlengdes avstand. Arendals Fossekompani har i 2019 kjøpt tjenester vedrørende markedshåndtering for tNOK 547 av Markedskraft (tNOK 502 i 2018).

Arendals Fossekompani hadde i 2019 et tap ved valutautlån til Markedskraft på tNOK 192 (gevinst på tNOK 166 i 2018).

NSSL Global Ltd har kjøpt tjenester av Whitehill Design Ltd for til sammen tGBP 2,2 i 2018 (intet i 2019).

Dette selskapet kontrolleres av ektefellen til daglig leder i NSSL Global Ltd.

Tekna hadde i 2019 et salg av egenproduserte varer til EFD på tCAD 2 887 (tCAD 3 632 i 2018) og til AFK på tCAD 519 (tCAD 720 i 2018). Lån fra AFK mor til selskap i konsernet renteberegnes etter inngått avtale.

Note 25 Endring i lån og kreditter

Konsern

Gjeld pr. 1. januar

Kontantstrøm
Oppkjøp - fusjon. (endring uten kontanteffekt)
Andre endringer uten kontanteffekt
Endring i valutakurser
Omregningsdifferanser
Valutakurseffekter

Gjeld pr. 31. desember

Morselskapet

Gjeld pr. 1. januar
Kontantstrøm
Oppkjøp - fusjon. (endring uten kontanteffekt)
Andre endringer uten kontanteffekt
Endring i valutakurser
Omregningsdifferanser
Valutakurseffekter
Gjeld pr. 31. desember

Lån med forfall innen 1 år		Lån med forfall senere enn 1 år		Sum gjeld	
2019	2018	2019	2018	2019	2018
121 974	87 976	677 080	2 026 799	799 054	2 114 776
-87 976	35 912	-51 211	-1 350 960	-139 186	-1 315 048
115 438	-3 777	199 445	982	314 883	-2 795
		7 287	1 616	7 287	1 616
184	1 862	1 282	-1 357	1 466	505
184	1 862	8 569	259	8 753	2 121
149 621	121 974	833 883	677 080	983 504	799 054

		497 857	1 834 225	497 857	1 834 225
		-74 925	-1 339 428	-74 925	-1 339 428
993		8 152	147	9 145	147
		7 550	2 914	7 550	2 914
		7 550	2 914	7 550	2 914
993		438 634	497 857	439 627	497 857

Spesifikasjon mot balansen:

	2019	2018
Konsern		
Langsiktig:		
Obligasjonslån	299 735	299 335
Rentebærende lån og kreditter	332 122	377 745
Forpliktelser leieavtaler	202 026	-
Sum langsiktig	833 883	677 080
Rentebærende lån og kreditter	85 926	121 974
Forpliktelser leieavtaler	63 695	-
Sum kortsiktig	149 621	121 974
Rentebærende gjeld	983 504	799 054

	2019	2018
Mor		
Langsiktig:		
Obligasjonslån	299 735	299 335
Rentebærende lån og kreditter	133 133	198 522
Forpliktelser leieavtaler	5 766	-
Sum langsiktig	438 634	497 857
Rentebærende lån og kreditter	-	-
Forpliktelser leieavtaler	993	-
Sum kortsiktig	993	-
Rentebærende gjeld	439 627	497 857

Erklæring fra styrets medlemmer og daglig leder

Styret og daglig leder har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Arendals Fossekompani ASA, konsern og morselskap, for kalenderåret 2019 og pr. 31. desember 2019 (årsrapporten 2019).

Selskapsregnskapet og konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRS'er og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere opplysningskrav som følger av regnskapsloven og som skal anvendes pr. 31. desember 2019. Årsberetningen for konsern og morselskap er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskaps-Standard 16 pr. 31. desember 2019.

Etter vår beste overbevisning:

- er årsregnskapet 2019 for konsernet og morselskapet utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder
- gir opplysningene i regnskapet et rettviseende bilde av konsernets og morselskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet pr. 31. desember 2019
- gir årsberetningen for konsernet og morselskapet en rettviseende oversikt over
 - utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og morselskapet
 - de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og selskapet står overfor

Froland, 24. mars 2020

 Jon Hindar Styrets leder	 Morten Bergesen Styrets nestleder	 Didrik Vignæs	 Arild Nysæther
 Kristine Landmark	 Heidi Marie Petersen	 Rikke Reinemo	 Ørjan Svanevik CEO

Til generalforsamlingen i Arendals Fossekompani ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Arendals Fossekompani ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Arendals Fossekompani ASA per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Arendals Fossekompani ASA per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i selskapet og konsernet har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har gitt nye fokusområder. *Inntektsføring av tilvirkningskontrakter og Verdssettelse av goodwill og*

immaterielle eiendeler er områder som har samme karakteristika og risikoer som før, og har følgelig vært viktige fokusområder i vår revisjon også i 2019.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Inntektsføring av tilvirkningskontrakter

Inntekter fra tilvirkningskontrakter (løpende avregning) utgjorde i 2019 tnok 1 431 363 noe som utgjør ca 30% av sum driftsinntekter. For beregning av inntekter fra tilvirkningskontrakter benyttes løpende avregnings metode basert på forventet sluttresultat og kontraktens fullføringsgrad. Vurdering av totale, estimerte kostnader, herunder eventuelle tvistesaker, samt inntekter og kontraktens fullføringsgrad oppdateres regelmessig.

Inntekter fra tilvirkningskontrakter er et sentralt forhold ved revisjonen av flere grunner. For det første har konsernet et stort omfang av tilvirkningskontrakter, prosjektene kan løpe over lengre tid, og beregningen av totale prosjektkostnader og fullføringsgrad kan være kompleks og preget av skjønn. Videre påvirker ledelsens bruk av skjønn i denne sammenheng en rekke poster i regnskapet, herunder inntekter, kostnader, kundefordringer, leverandørgjeld, avsetninger og skatt.

Note 13, note 16 og regnskapsprinsippene inneholder mer informasjon om konsernets prosjekter og ledelsens vurdering og måling av disse.

Vi har gjennomgått et utvalg kontrakter og vurdert regnskapsføringen mot konsernets regnskapsprinsipper og *IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder*. Vi fant at regnskapsføringen skjer i henhold til betingelser i kontraktene og at prinsippene for inntektsføring er i tråd med retningslinjene i IFRS 15.

Konsernet har etablert kontroller som skal sikre forventningsrette estimater på totale kostnader, under hensyn til eventuelle tvistesaker, inntekter og beregning av kontraktens fullføringsgrad. Kontrollene er etablert på ulike nivåer i organisasjonen og består blant annet av periodiske møter for gjennomgang av utestående prosjekter. Vi har gjennom møter med ledelsen og prosjektledere, samt gjennomgang av relevant dokumentasjon, verifisert at relevante kontroller er implementert.

Fastsettelse av prognose for kostnader og beregning av fullføringsgrad innebærer utøvelse av skjønn. Vi har foretatt handlinger for å vurdere om skjønnets som utvises anses rimelig. For å utfordre ledelsens bruk av skjønn har vi blant annet utført følgende:

- Intervjuet og utfordret prosjektledere og ledelsen på forutsetningene i deres estimater.
- Kontrollert påløpte kostnader og timer mot budsjetterte kostnader og timer.
- Gjennomgått et utvalg avsluttede prosjekter og sammenlignet faktisk resultat mot budsjett eller prognose.
- Vurdert fremdriften i pågående prosjekter mot hva som er innregnet i regnskapet.

Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i sine estimater.

Vi har gjennomgått noteopplysninger om dette temaet og funnet at disse ikke inneholdt feil av betydning.

Verdsettelse av goodwill og immaterielle eiendeler

Arendals Fossekompani hadde i 2019 balanseført goodwill og immaterielle eiendeler (eksklusiv konsesjoner) med tno $\acute{c}$ 771 009, noe som utgj $\ddot{o}$ r i overkant av 1/8 av verdiene i balansen. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid testes for verdifall hvert $\acute{a}$ r. $\acute{O}$ vrige immaterielle eiendeler testes for verdifall dersom det foreligger indikasjoner p $\acute{a}$ verdifall. Ved testing for verdifall sammenlignes balansef $\ddot{o}$ rt verdi med gjenvinnbart bel $\ddot{o}$ p. Gjenvinnbart bel $\ddot{o}$ p beregnes med grunnlag i bruksverdi.

Pr. 31. desember 2019 viste ledelsens beregninger at bokf $\ddot{o}$ rt verdi av immaterielle eiendeler var h $\ddot{o}$ vere enn gjenvinnbart bel $\ddot{o}$ p for en kontant-genererende enhet. Verdien av immaterielle eiendeler ble nedskrevet til gjenvinnbart bel $\ddot{o}$ p. For $\acute{o}$ vrige kontant-genererende enheter var gjenvinnbart bel $\ddot{o}$ p vurdert $\acute{a}$ v $\acute{a}$ re h $\ddot{o}$ vere enn bokf $\ddot{o}$ rt verdi av goodwill og immaterielle eiendeler, og det var dermed ikke grunnlag for nedskrivning.

Vi fokuserte p $\acute{a}$ dette omr $\acute{o}$ det fordi goodwill og immaterielle eiendeler utgj $\ddot{o}$ r en betydelig andel av konsernets totale eiendeler og beregning av bruksverdi inneb $\acute{a}$ rer vesentlig bruk av skj $\ddot{o}$ nn.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for $\acute{o}$ vrig informasjon. $\acute{O}$ vrig informasjon omfatter informasjon i $\acute{a}$ rsrapporten bortsett fra $\acute{a}$ rsregnskapet og den tilh $\ddot{o}$ rende revisjonsberetningen.

V $\acute{a}$ r uttalelse om revisjonen av $\acute{a}$ rsregnskapet dekker ikke $\acute{o}$ vrig informasjon, og vi attesterer ikke den $\acute{o}$ vrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av $\acute{a}$ rsregnskapet er det v $\acute{a}$ r oppgave $\acute{a}$ lese $\acute{o}$ vrig informasjon med det form $\acute{a}$ l $\acute{a}$ vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom $\acute{o}$ vrig informasjon og $\acute{a}$ rsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den $\acute{o}$ vrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi p $\acute{a}$ lagt $\acute{a}$ rapportere det. Vi har ingenting $\acute{a}$ rapportere i s $\acute{a}$ henseende.

Vi har innhentet og lest gjennom ledelsens nedskrivningsvurdering knyttet til goodwill og immaterielle eiendeler. V $\acute{a}$ re handlinger inkluderte vurdering av verdsettelsesmetode og rimeligheten av n $\ddot{o}$ kkelforutsetninger som vi baserte p $\acute{a}$ v $\acute{a}$ r kjennskap til virksomheten og bransje. Vi foretok ogs $\acute{a}$ kontroll av data benyttet i modellen mot underliggende dokumentasjon.

Basert p $\acute{a}$ v $\acute{a}$ rehandlinger fant vi at verdsettelsesmetode og forutsetninger var rimelige og konsistente med v $\acute{a}$ r kjennskap til virksomheten og bransje. Vi fant ikke avvik av betydning n $\acute{a}$ r vi testet data benyttet i modellen mot underliggende dokumentasjon.

For $\acute{o}$ vrig observerte vi at verdien av goodwill og immaterielle eiendeler knyttet til enkelte underkonsern er sensitiv for endringer i mindre forutsetninger knyttet til kontantstr $\ddot{o}$ mmene.

Til sist vurderte vi opplysningene i note 6 hvor ledelsen beskriver goodwill og immaterielle eiendeler verdsettelse av disse postene. Vi fant at opplysningene beskrev ledelsens verdsettelse av goodwill og immaterielle eiendeler p $\acute{a}$ en tilfredsstillende m $\acute{a}$ te og opplysningene ikke inneholdt feil av betydning.

Vi viser til note 6 i $\acute{a}$ rsregnskapet for en n $\acute{a}$ rmere beskrivelse av goodwill og immaterielle eiendeler og verdsettelse av disse postene.

Styrets og daglig leders ansvar for $\acute{a}$ rsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for $\acute{a}$ utarbeide $\acute{a}$ rsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettsvisende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er ogs $\acute{a}$ ansvarlig for slik intern kontroll som den finner n $\ddot{o}$ dvendig for $\acute{a}$ kunne utarbeide et $\acute{a}$ rsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som f $\ddot{o}$ lge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av $\acute{a}$ rsregnskapet er ledelsen ansvarlig for $\acute{a}$ ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og p $\acute{a}$ tilb $\ddot{o}$ rlig m $\acute{a}$ te $\acute{a}$ opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for $\acute{a}$ rsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt $\acute{a}$ avvikle konsernet eller $\acute{a}$ legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av $\acute{a}$ rsregnskapet

V $\acute{a}$ rt m $\acute{a}$ l med revisjonen er $\acute{a}$ oppn $\acute{a}$ betryggende sikkerhet for at $\acute{a}$ rsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som f $\ddot{o}$ lge av misligheter eller utilsiktede feil, og $\acute{a}$ avgi en revisjonsberetning som inneholder v $\acute{a}$ r konklusjon. Betryggende sikkerhet er en h $\ddot{o}$ y grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utf $\ddot{o}$ rt i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppst $\acute{a}$ som f $\ddot{o}$ lge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes $\acute{a}$ p $\acute{a}$ virke $\acute{o}$ konomiske beslutninger som brukerne foretar basert p $\acute{a}$ $\acute{a}$ rsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, ut $\acute{o}$ ver vi profesjonelt skj $\ddot{o}$ nn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og ansl $\acute{a}$ r vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomf $\ddot{o}$ rer revisjonshandlinger for $\acute{a}$ h $\acute{a}$ ndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for v $\acute{a}$ r konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som f $\ddot{o}$ lge av misligheter ikke blir avdekket, er h $\ddot{o}$ vere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan inneb $\acute{a}$ re samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forst $\acute{a}$ else av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for $\acute{a}$ utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for $\acute{a}$ gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilh $\ddot{o}$ rende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi p $\acute{a}$ hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert p $\acute{a}$ innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten p $\acute{a}$ tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer v $\acute{a}$ r konklusjon om $\acute{a}$ rsregnskapet og $\acute{a}$ rsberetningen. V $\acute{a}$ re konklusjoner er basert p $\acute{a}$ revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterf $\ddot{o}$ lgende hendelser eller forhold kan imidlertid medf $\ddot{o}$ re at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Arendal, 24. mars 2020
PricewaterhouseCoopers AS

Lars Ole Lindal
Statsautorisert revisor

Eierstyring og selskapsledelse i Arendals Fossekompani

Vedtatt av styret 17. august 2006 (sist revidert 24. mars 2020)

ARENDALS FOSSEKOMPANI er et industrielt investeringsselskap som med basis i lokal kraftproduksjon utvikler selskaper med internasjonalt potensial. Vi utøver langsiktig, aktivt og ansvarlig eierskap og forener industriell kompetanse med finansiell styrke. Konsernet har desentralisert styringsmodell, men er pådriver for driftsforbedringer og strategisk utvikling. Dette skaper verdier for aksjonærer, medarbeidere, kunder og samfunnet. God eierstyring og selskapsledelse skal sikre dette.

ARENDALS FOSSEKOMPANI er notert på Oslo Børs og er underlagt norsk verdipapirlovgivning og børsreglement.

Konsernets retningslinjer

Følgende elementer er bærende i ARENDALS FOSSEKOMPANIs retningslinjer innenfor området eierstyring og selskapsledelse:

- ARENDALS FOSSEKOMPANI skal føre en åpen, pålitelig og relevant kommunikasjon med omverdenen om selskapets virksomhet og forhold knyttet til eierstyring og selskapsledelse.
- ARENDALS FOSSEKOMPANI skal ha et styre som er selvstendig og uavhengig av konsernets ledelse.
- Det skal legges vekt på at det ikke foreligger interessekonflikter mellom eiere, styret og administrasjonen.
- ARENDALS FOSSEKOMPANI skal ha en klar arbeidsdeling mellom styret og administrasjonen.

- Alle aksjonærer skal behandles likt.

Norsk anbefaling

Nedenfor gjennomgår hvert enkelt punkt i den norske anbefalingen. Det redegjøres for ARENDALS FOSSEKOMPANIs etterlevelse, samt for avvik i forhold til anbefalingen. For fullstendig oversikt over anbefalingen med kommentarer se Oslo Børs: <http://www.nues.no>

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Konsernet har utarbeidet en egen policy for eierstyring og selskapsledelse, og styret har besluttet at *Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse* skal følges.

Styret har utarbeidet dokumentet «Verdigrunnlag og etiske retningslinjer», som bl.a. omhandler habilitet, korrupsjon og diskriminering, samt medarbeideres handel med verdipapirer.

2. Virksomhet

Arendals Fossekompani ASA har til formål gjennom egen produksjon, deltagelse i utbygging, kjøp og leie, å nyttiggjøre eller omsette elektrisk kraft, samt å delta direkte eller indirekte i annen industriell virksomhet eller forretningsforetak, herunder investeringer i fast eiendom.

Ovennevnte fremgår av selskapets vedtekter § 1. Vedtektene er tilgjengelig på selskapets hjemmeside: <https://arendalsfossekompani.no/>.

Arendals Fossekompani har en betydelig finansiell kapasitet. Investeringsporteføljen vil til enhver tid dels bestå av langsiktige og aktive eierengasjementer, dels av likviditetsforvaltning. Likviditetsforvaltningen vil hovedsakelig bestå av børsnoterte aksjer og obligasjoner. Aksjeporteføljen skal i det vesentlige bestå av et begrenset antall større investeringer. Til grunn for investeringsstrategien ligger en tro på at et langsiktig, aktivt eierengasjement over tid gir størst avkastning, hensyntatt risiko.

3. Selskapskapital og utbytte

Egenkapital

Konsernets bokførte egenkapital 31.12.19 var på MNOK 3.319 hvilket utgjorde 54 % av totalkapitalen. Den reelle egenkapital er vesentlig høyere og selskapet er meget solid. Styret vurderer til enhver tid selskapets behov for soliditet i lys av selskapets mål, strategi og risikoprofil.

Utbyttepolitikk

AFK skal betale utbytter som reflekterer selskapets langsiktige strategi, økonomiske stilling og investeringskapasitet. AFK skal betale utbytter som over tid skal sikre eierne en konkurransedyktig avkastning.

Fra og med 2. kvartal 2020 har AFK som mål å utbetale kvartalsvise utbytter til selskapets aksjonærer, basert på årsregnskapet for foregående regnskapsår. Dette vil erstatte AFKs tidligere ordning med årlig utbyttebetaling vedtatt av selskapets ordinære generalforsamling fra og med 2021. Styret mener at kvartalsvise utbyttebetalinger gir en fleksibilitet som er til fordel for både selskapet og selskapets aksjonærer.

Fra 1. juli 2013 er det adgang for generalforsamlingen til å gi styret fullmakt til å dele ut utbytte på grunnlag av det årsregnskapet som er godkjent. Forslag om slik fullmakt bør begrunnes. For å sikre fleksibilitet og effektivitet ved gjennomføringen av kvartalsvise utbetalinger av utbytte vil styret foreslå at selskapets ordinære generalforsamling i 2020 gir styret en fullmakt til utbetaling av utbytte, begrenset i tid frem til selskapets ordinære generalforsamling i 2021.

Kapitalforhøyelse

Det foreligger ikke emisjonsfullmakter gitt til styret. Siste kapitalutvidelse fant sted i 2012, ved at aksjekapitalen ble forhøyet med NOK 201.582.900 til NOK 223.981.000 ved overføring fra fond.

Kjøp av egne aksjer

Generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å kjøpe opp til 10 % av egne aksjer. På den ordinære generalforsamlingen 25. april 2019 fikk styret fullmakt til å kjøpe egne aksjer, innenfor en totalramme på 7,7 %. Styrets erverv av egne aksjer kan etter denne fullmakten bare skje mellom en minstepris på NOK 100,- og en høyeste pris på NOK 5.000,- pr aksje.

Konsernet eier pr. 31.12.2019 til sammen 46.291 aksjer, eller 2,1 % av samlede aksjer i eget selskap. Aksjene kan disponeres fritt. Fullmakten gjelder til ordinær generalforsamling 2020.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Aksjeklasse

Konsernets aksjer består kun av A-aksjer. I henhold til selskapets vedtekter § 11, kan ingen aksjeeier personlig eller ved fullmakt avgi stemme for mer enn en fjerdedel av det samlede antall aksjer. Aksjer som overdras til nye eiere gir ikke stemmerett før overdragelsen er godkjent av styret. Alle aksjer har lik rett.

Transaksjoner i egne aksjer

Styret vil praktisere fullmakten til erverv av egne aksjer på en slik måte at ervervet skjer til markedskurs. Eventuell avhendelse av ervervede aksjer vil tilsvarende skje til markedskurs, likevel slik at det kan gis rabatt om aksjene brukes i forbindelse med programmer for ansatte og styremedlemmer. Fullmakten gir samtidig styret fleksibilitet til å utnytte de mekanismer som allmennaksjeloven gir adgang til i situasjoner der erverv eller avhendelse av aksjer vurderes som fordelaktig for selskapet og selskapets aksjonærer, herunder til bruk i aksjekjøpsprogram for styremedlemmer og ansatte i selskapet

Transaksjoner med nærstående

I løpet av 2019 har det ikke forekommet transaksjoner mellom selskapet og aksjeeier, styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse som kan betegnes som *ikke uvesentlige transaksjoner*.

Det har i 2019 blitt gjennomført salg av aksjer fra selskapet til ledende ansatte og styremedlemmer, dette ihht vedtatte aksjekjøpsprogram. Se note 24 i årsrapport for 2019.

Retningslinjer for styremedlemmer og ledende ansatte

Dersom styremedlemmer eller ledende ansatte har direkte eller indirekte vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet, skal vedkommende opplyse om dette før saken behandles og heller ikke delta i behandlingen.

5. Omsettelighet

Gjeldende norsk konsesjonslovgivning tilsier bl.a. at en aksjonær som erverver mer enn 20 % av totalt antall aksjer må søke konsesjon. Loven krever at styret godkjenner slike erverv. Videre er det flere andre bestemmelser i konsesjonslovgivningen som kan medføre at erverv av selskapets aksjer kan ha konsekvenser for så vel selskapet selv som for øvrige aksjonærer. Selskapet har derfor funnet det nødvendig å ha mulighet for å nekte godkjennelse av aksjeerverv. I henhold til vedtektenes § 7 er derfor erverv ved overdragelse betinget av styrets samtykke. Samtykke kan bare nektes når det foreligger saklig grunn.

6. Generalforsamling

Innkalling

Ordinær generalforsamling avholdes så tidlig som det er praktisk mulig etter avsluttet regnskapsår, normalt i april eller mai.

Innkalling med tilhørende saksdokumenter vil være tilgjengelig på selskapets hjemmeside senest 21 dager før generalforsamlingen. Innkalling, uten saksdokumenter, vil bli sendt skriftlig til alle aksjeeiere med kjent oppholdssted. Det legges vekt på at saksdokumentene, som også inneholder forslag til valg av styremedlemmer, inneholder all nødvendig informasjon slik at aksjonærene kan ta stilling til alle saker som skal behandles. Selskapets vedtekter tillater påmelding inntil to dager før generalforsamlingen.

Finanskalender blir offentliggjort på internett.

Deltagelse

Påmeldingen skjer via skriftlig tilbakemelding eller internett. Styret ønsker å legge forholdene til rette slik at flest mulig av aksjeeierne gis anledning til å delta. Aksjonærer som ikke kan møte, blir oppfordret til å stille med fullmektig. På generalforsamlingen deltar representanter fra styret, og revisor. Fra administrasjonen deltar konsernsjef og finansdirektør.

Dagsorden og gjennomføring

Dagsorden fastsettes av styret, hvor hovedpunktene følger av vedtektenes § 10. I henhold til § 10 velger generalforsamlingen møteleder.

7. Valgkomité

Selskapet har valgkomité med tre medlemmer.

Forslag til valg av styremedlemmer blir kunngjort sammen med innkallelse til generalforsamling. Forslag om andre kandidater vil kunne fremsettes før og under generalforsamlingen.

8. Styre – sammensetning og uavhengighet

Styret består av syv medlemmer, og har i dag følgende sammensetning: Jon Hindar (styrets leder), Morten Bergesen, Arild Nysæther, Heidi Marie Petersen, Didrik Vignæs, Rikke Reinemo og Kristine Landmark, alle aksjonærvalgte. Opplysninger om deltagelse på styremøter fremgår av note 4 til årsrapporten. Opplysninger om styremedlemmers kompetanse og uavhengighet fremgår av etterfølgende avsnitt.

Valg av styre

Generalforsamlingen velger de syv representantene til styret. Enkeltaksjonærer eller flere aksjonærer i fellesskap kan fremme forslag på kandidater til valgkomiteen i forkant av valget. Forslag som foreligger før innkalling til generalforsamling sendes aksjonærene og legges ut på selskapets hjemmeside på internett. Vedtak om styrets sammensetning skjer ved simpelt flertall.

Medlemmene velges for to år av gangen med mulighet for gjenvalg. Tilnærmet halvparten av styremedlemmene velges det enkelte år.

Styrets sammensetning og kompetanse

Det legges vekt på at styret skal være sammensatt slik at det ivaretar aksjonærfelleskapets interesser og selskapets behov for kompetanse og mangfold. Dette in-

nebærer at de enkelte styremedlemmer har den nødvendige erfaring, kompetanse og kapasitet til å utføre vervet på en tilfredsstillende og uavhengig måte.

Ifølge selskapets vedtekter skal antall styremedlemmer være mellom fem og syv. I øyeblikket består styret av syv medlemmer. Konsernsjefen er ikke styremedlem.

Styret velges for to år av gangen, og det velger selv sin leder. Jon Hindar er valgt til styrets leder.

Endringer i styret i 2019

I ordinær generalforsamling i april 2019 ble Morten Bergesen, Arild Nysæther og Heidi Petersen gjenvalgt som styremedlemmer, i tillegg til at Jon Hindar ble valgt som nytt styremedlem.

Styrets uavhengighet

Alle aksjonærvalgte styremedlemmer anses som selvstendige og uavhengige av konsernets administrative ledelse. Tilsvarende gjelder i forhold til vesentlige forretningsforbindelser. Morten Bergesen, Erik Must (styremedlem Arild Nysæther er administrerende direktør i Must Invest AS) og Kjell Chr Ulrichsen (Didrik Vignæs er administrerende direktør i Vicama AS som igjen er største eier i Ulefoss Invest AS) hadde ved årsskiftet alle direkte, indirekte eller ved nærstående hver ca. 26 % eierandel i selskapet.

Det blir lagt vekt på at det ikke skal foreligge interessekonflikter mellom eiere, styret, administrasjonen og selskapets øvrige interessenter.

Styremedlemmenes aksjeeie

I tillegg til de tre hovedaksjonærers styrerepresentanters forannevnte aksjeeie, eide pr 31.12.19 Arild Nysæther 300 aksjer, Jon Hindar 400 aksjer, Rikke Reinemo 200 aksjer, Kristine Landmark 300 aksjer og Heidi M. Petersen 759 aksjer, enten personlig eller gjennom heleide selskaper.

Avvik fra anbefalingen: Styrets leder velges i henhold til vedtektenes § 4 av styret.

9. Styrets arbeid

Styrets oppgaver

Styret vedtar konsernets strategi, utfører nødvendige kontrollfunksjoner og sikrer at konsernet er tilfredsstillende ledet og organisert. Styret setter mål for finansiell struktur og vedtar selskapets planer og budsjetter.

Styreinstruks

Instruksen omfatter følgende punkter: Styrets rolle, styrets oppgaver, konsernsjefens oppgaver, konsernsjefens plikter overfor styret, styrets saksbehandling, innkalling og krav om styrebehandling mv., beslutningsdyktighet, styreprotokoll, inhabilitet og taushetsplikt. Styret kan i enkeltsaker vedta å fravike instruksen.

Instruks for daglig ledelse

Det er gjennomført en klar arbeidsdeling mellom styret og daglig ledelse. Styreleder har ansvaret for at styrearbeidet gjennomføres på en effektiv og korrekt måte i henhold til de oppgaver styret har. Konsernsjefen har ansvaret for selskapets operative ledelse. Konsernsjefens arbeidsoppgaver fremgår av stillingsinstruks.

Møteinnkalling og møtebehandling

Styret har en årlig plan med fastlagte tema for styremøtene.

Normalt avholdes det 6–8 møter. I tillegg blir det innkalt til ekstra møter etter behov. I 2019 ble det avholdt 8 styremøter.

Alle styrets medlemmer mottar regelmessig informasjon om selskapets operasjonelle og finansielle utvikling i god tid før de fastsatte styremøtene. I tillegg mottar styremedlemmene månedlige driftsrapporter. Selskapets forretningsplan, strategi og risiko er regelmessig gjenstand for gjennomgang og vurdering av styret.

Den endelige agendaen for styremøtet blir besluttet i samråd mellom konsernsjefen og styrets leder. På styremøtene deltar foruten styremedlemmene selv konsernsjefen. Øvrige deltakere blir innkalt etter behov.

Taushetsplikt – kommunikasjon mellom styret og aksjonærer

Styrets forhandlinger og protokoller er i prinsippet konfidensielle med mindre styret bestemmer noe annet eller at det er åpenbart at det ikke er behov for slik behandling.

Habilitet

Styret forholder seg til reglene om inhabilitet slik de fremgår av ASAL § 6–27 og i styrets egen instruks. I 2019 var det ingen saker hvor styremedlemmer måtte avstå fra behandlingen av en sak på grunn av inhabilitet. Jfr. også foranstående avsnitt 4, *Retningslinjer for styremedlemmer og ledende ansatte*.

Bruk av styrekomitéer

Konsernet har oppnevnt et revisjonsutvalg, bestående av medlemmer fra styret. Det er videre også oppnevnt en kompensasjonskomité med medlemmer fra styret.

Styrets egenevaluering

Styret foretar en årlig egenevaluering. Denne vil ta utgangspunkt i virksomheten og styrets arbeid, arbeidsform og samspill. I denne forbindelse vurderer også styret seg selv i forhold til eierstyring og selskapsledelse.

10. Risiko- og internkontroll

Konsernet har ingen egen avdeling for internrevisjon. Regnskapskontrollen blir ivaretatt gjennom forskjellige former for arbeidsdeling, retningslinjer og godkjennelsesrutiner. Styret foretar en årlig gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og internkontroll og mottar i tillegg en rapport fra revisor som omhandler dette. Styret behandler årlig selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, samt kontrollerer hvordan dette etterleves.

Regnskapsrapporteringsprosessen i foretaket og konsernet

Styret mottar månedlige økonomirapporter hvor konsernets, selskapets og alle datterselskapenes økonomiske og finansielle resultater kommenteres. Hvert kvartal utarbeides omfattende rapporter som også kommenterer den finansielle status på alle nivåer i konsernet.

Økonomiavdeling analyserer foretakets resultat og balanse i forbindelse med månedsrapporteringen. Hvert kvartal gjennomføres en detaljert avstemming av balanse og resultatposter i henhold til en på forhånd definert plan. Vesentlige og risikoutsatte balanseposter verdivurderes. Store og uvanlige transaksjo-

ner gjennomgåås. Alle utførte kontrollhandlinger dokumenteres. De vesentlige datterselskapene (se note 1 Segmentrapportering) gjennomfører lignende rutiner ved sin regnskapsrapportering til konsernet.

Infor-PM benyttes til konsolidering. Dette er en web-basert database levert av Infor. Datterselskapene rapporterer sine tall til databasen over internett. Økonomiavdelingene i datterselskapene er ansvarlige for kvaliteten av rapporterte data ved kvartals og månedsrapporteringene. I årsoppgjøret blir rapporterte data kvalitetssikret av selskapenes revisor. Datterselskapet EFD benytter også Infor-PM til sin konsolidering. De øvrige datterselskapene benytter regneark til konsolidering.

Revisjonsutvalget (se ovenfor) gjennomfører og dokumenterer en detaljert gjennomgang av kvartals- og årsrapporter i forkant av styrets gjennomgang. Protokoll og dokumentasjon fra møtene er tilgjengelig for styret.

11. Godtgjørelse til styret

Generalforsamlingen fastsetter årlig styrets godtgjørelse. Generalforsamlingen i 2019 fastsatte styrets godtgjørelse med virkning fra april 2019 til NOK 510.000 for styrets leder og NOK 300.000 for øvrige styremedlemmer. Arild Nysæther mottok GBP 22.500 for styreverv i NSSL og Morten Bergesen mottok EUR 15.000 for styreverv i Cogen Energia España.

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller lignende. Ingen av styrets aksjonærvalgte medlemmer har oppgaver for selskapet utover styreverv.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Lederlønnserklæringen er et eget saksdokument til generalforsamlingen.

Retningslinjer

Konsernsjefens betingelser fastsettes av styret. Styret gjennomfører årlig en grundig vurdering av lønn og annen godtgjørelse til adm. direktør. Basert på oppnådde resultater kan styret årlig tildele adm. direktør bonus.

Vurderingen baserer seg på markedsundersøkelser for tilsvarende stillinger. Betingelsene for øvrige ledere og ansatte i morselskapet fastsettes av adm. direktør med orientering til styrets formann. Betingelser for ledere i datterselskaper fastsettes av respektive selskaps styre.

Styrets holdninger når det gjelder godtgjørelse til ledende ansatte er at de skal være konkurransedyktige. Retningslinjer legges frem for generalforsamlingen til orientering.

Resultatavhengig godtgjørelse

Ledende ansatte i morselskapet har normale resultatavhengige bonusordninger. I datterselskaper er det avtalefestet resultatavhengig godtgjørelse i varierende grad, knyttet til den løpende resultatutvikling.

Betingelser

Betingelsene er beskrevet i note 4 i årsrapporten.

13. Informasjon og kommunikasjon

Årsregnskap og årsberetning – periodisk rapportering

Konsernet legger normalt frem et foreløpig årsregnskap i februar. Fullstendig regnskap sammen med årsberetning og årsrapport legges ut på selskapets internettsider i mars/april. Ut over dette rapporteres regnskapstall kvartalsvis. Selskapets finanskalender gjøres kjent gjennom selskapets internettsider. Annen markedsinformasjon

Konsernet anser det som viktig å informere eiere og investorer om konsernets utvikling og økonomiske og finansielle status. Det blir lagt vekt på at informasjonen er lik og samtidig til aksjemarkedet. I samtale med aksjonærer og analytikere skal varsomhetsprinsippet i forhold til forfordeling av informasjon legges til grunn.

14. Overtagelse

På bakgrunn av selskapets nåværende aksjonærstruktur anses de beskrevne forhold vedrørende overtagelse lite aktuelle.

15. Revisor

Revisors forhold til styret

Revisor står til disposisjon for styret og deltar i styremøter ved behov. Revisor deltar i møter med revisjonskomitéen og under styrets behandling av årsregnskapet. Styret blir i den forbindelse orientert om årsregnskapet og saker som opptar revisor spesielt, herunder eventuelle uenigheter mellom revisor og administrasjonen.

Styret avholder årlige møter med revisor hvor det gjennomgår en rapport fra revisor som omhandler selskapets regnskapsprinsipper, risikoområder og interne kontrollrutiner.

Revisors forhold til administrasjonen

Konsernet har styrebehandlet retningslinjer for det forretningsmessige forholdet mellom revisor og konsernet.

Revisors honorar er i årsregnskapet fordelt på revisjon og rådgivning.

PWC er selskapets valgte revisor. I tillegg til ordinær revisjon har selskapet utført rådgivning innen områdene regnskap, skatt og rapportering til NVE. Styret vurderer løpende om revisor i tilstrekkelig grad utover en tilfredsstillende kontrollfunksjon.

FINANSIELLE HOVEDTALL

Konsern (1 000 NOK)	2019	2018	2017	2016	2015
Driftsinntekter	4 806 770	4 905 525	4 426 873	4 014 480	3 587 251
Driftskostnader	4 350 160	4 644 117	4 161 851	3 774 095	3 263 956
EBITDA	456 611	501 035	487 630	448 485	503 200
Driftsresultat	176 416	261 408	265 022	240 385	323 295
Finansresultat	16 146	17 765	-72 358	139 891	52 503
Andel resultat fra tilknyttede selskap	-1 632	-3 061	-6 329	-5 065	-768
Resultat før skatt	190 929	276 112	186 335	375 211	375 030
Skatt	-138 300	-135 376	-87 812	-74 395	-82 997
Minoritetens andel av resultatet	-1 912	-28 407	-84 859	-91 714	-97 307
Resultat fra videreført virksomhet	52 630	140 735	98 523	300 816	292 033
Resultat fra avviklet virksomhet	0	0	2 400 984	174 833	199 332
Årsresultat	52 630	140 735	2 499 507	475 649	491 365
Totalresultat	275 891	762 375	2 774 555	355 972	672 797

NØKKELTALL

Konsern		2019	2018	2017	2016	2015
Egenkapitalrentabilitet	1) %	1,6	3,7	2,6	15,1	17,5
Totalrentabilitet	2) %	4,1	4,6	3,3	8,5	9,6
Brutto driftsmargin	3) %	7,9	7,8	8,4	11,6	14,2
Netto driftsmargin	4) %	3,7	5,3	6,0	7,3	9,8
Brutto fortjenestemargin	5) %	4,0	5,6	4,2	9,2	10,6
Egenkapitalandel	6) %	54,0	53,5	51,4	40,9	40,0
NIBD (tNOK)	7)	-249 603	101 488	104 798	1 914 898	1 676 092
Likviditetsgrad 1	8)	2,2	2,1	3,4	2,2	1,9
Resultat pr. aksje	9) kr	20,47	51,35	1103,44	174,73	176,54
Utbytte pr. aksje	kr	56,00	56,00	659,00	515,00	96,00
Gj. snitts årsprod. siste 10 år (GWh)		502	502	500	500	504

Definisjoner:

1) Egenkapitalrentabilitet=
Resultat minus skattekostnader dividert med gjennomsnittlig egenkapital.

2) Totalrentabilitet=
Resultat + rentekostnader dividert med gjennomsnittlig totalkapital.

3) Brutto driftsmargin=
Driftsresultat + ordinære avskrivninger i prosent av netto driftsinntekter.

4) Netto driftsmargin=
Driftsresultat i prosent av netto driftsinntekter.

5) Brutto fortjenestemargin=
Resultat dividert med netto driftsinntekter.

6) Egenkapitalandel=
Egenkapital dividert med totalkapital.

7) NIBD - Netto rentebærende gjeld =
Rentebærende gjeld - rentebærende fordringer - kontanter

8) Likviditetsgrad 1=
Omløpsmidler dividert med kortsiktige forpliktelser

9) Resultat pr. aksje (EPS)=
Resultat etter skatt dividert med gjennomsnittlig antall utestående aksjer, fullt utvannet.

10) EBITDA - Inntekter før renter, skatt, avskrivninger og nedskrivninger =
Sum driftsinntekter - Sum driftskostnader

Spesifikasjon av Alternative resultatmål:

Netto rentebærende gjeld (NIBD):

	AFK kraftproduksjon		AFK Administrasjon		EFD Induction		NSSL	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Obligasjonslån			299 735	299 335				
Rente og valuta bytteavtale			92 587	100 037				
Rentebærende lån og kreditter			133 133	198 522	59 876	70 569		
Rentebærende gjeld, kortsiktig del			-		235	11 755		
Kassekreditt			-		83 291	60 096	15 781	5 892
I/C gjeld , kortsiktig del			52 801	19 621	31 078			
I/C gjeld , langsiktig del						256		
Sum gjeld			578 256	617 515	174 480	142 676	15 781	5 892
I/C lån , langsiktig			292 403	250 955				
Kontanter			498 789	285 754	91 414	77 581	282 295	206 516
I/C lån , kortsiktig			122 505	66 535				
Sum fordringer			913 697	603 244	91 414	77 581	282 295	206 516
= NIBD			-335 441	14 271	83 066	65 095	-266 514	-200 624

	Powel		Scanmatic		Tekna		Wattsight	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Obligasjonslån								
Rente og valuta bytteavtale								
Rentebærende lån og kreditter					23 288	16 553		
Rentebærende gjeld, kortsiktig del					2 450	8 171		
Kassekreditt	64 242	99 481	14 251	8 352				
I/C gjeld , kortsiktig del		5 708	15 342	15 157	243	432	35	307
I/C gjeld , langsiktig del					221 093	145 663		
Sum gjeld	64 242	105 189	29 593	23 509	247 074	170 819	35	307
I/C lån , langsiktig								
Kontanter	53 303	42898	36087	23579	10176	15908	15540	26206
I/C lån , kortsiktig								13
Sum fordringer	53 303	42 898	36 087	23 579	10 176	15 908	15 540	26 219
= NIBD	10 939	62 291	-6 494	-70	236 898	154 911	-15 505	-25 912

	Cogen		Markedskraft		Eiendom		Sum	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Obligasjonslån							299 735	299 335
Rente og valuta bytteavtale							92 587	100 037
Rentebærende lån og kreditter	25 762	21 874			90 063	70 227	332 122	377 745
Rentebærende gjeld, kortsiktig del	80 429	102 048			2 811		85 925	121 974
Kassekreditt					32 848		210 413	173 821
I/C gjeld , kortsiktig del	616	842	71 486	36 679	3 862	5 139	175 463	83 885
I/C gjeld , langsiktig del	66 260	100 241			5 050	5 050	292 403	251 210
Sum gjeld	173 067	225 005	71 486	36 679	134 634	80 416	1 488 648	1 408 007
I/C lån , langsiktig						255	292 403	251 210
Kontanter	48 375	75 860	131 210	97 131	7 610	19 954	1 174 799	871 387
I/C lån , kortsiktig			52 801	17 282	157	55	175 463	83 885
Sum fordringer	48 375	75 860	184 011	114 413	7 767	20 264	1 642 665	1 206 482
= NIBD	124 692	149 145	-112 525	-77 734	126 867	60 152	-154 017	201 525

